

FRENK LARAMI

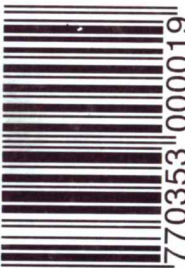
DOCK HOLIDAY

BROJ 259 • CENA 120 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UČESTO I LEGENDARNI

DURANGO

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000019

cenja 1.000 HLT, Francuska 0,00 FRF; Austrija 15,00 ATS; Belgija 45,00 BEF; Slovenija 120,00 SIT

★ **DOK HOLIDEJ** ★

Ben Tagert

DURANGO

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 259

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala
Ben Tagart
HOOR OF VENCEANCE

Recenzija i adaptacija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik
Đorđe JOVANOVIĆ

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektor
Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 21. II 1992.
Tržište: 5. III 1992.

Izdaje: MARKETPRINT, DD za izdavačku delatnost, Novi Sad, Radnička 32

Štampa: NIŠP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala: Ben Tagart – HOOR OF VENCEANCE

Copyright: UNIVERSUM PRESS

Recenzija i adaptacija: Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91.)

I

Dok je pun mesec sijao na nebu osutom rojevima zvezda, grupa konjanika dojahala je niz Indijen Ridž. Konjanici su jahali u zbijenoj grupi jureći niz nadine obrasle retkim žbunjem meskita i borova čiji su se vrhovi dizali ka srebrnastom nebu. Za njima je na mesečini još dugo ostao da lebdi beličasti oblak prašine.

Konjanici su se konačno zaustavili na jednom stenovitom uzvišenju koje se nadnosilo nad dolinom. Oštre oči pročešljale su teren koji se u mraku pružao pred njima. Dolina se u vidu tamnog trougla pružala u noći, nalik na prostrano more trave, tu i tamo prošarano sjajnim tačkicama, svetlošću dvadesetak svetiljki.

Veliki Kurt Mak Gro, nakrivljen u sedlu kao naduveni žabac, zabacio je sa čela šešir sa širokim obodom i još jednom, očima crnim kao ugalj, osmotrio scenu ispred sebe.

– Kućkini sinovi! – prošaputao je glasom rascepljenim i dubokim kao da dolazi iz groba.

– Ali... to je sada legalno, mister Mak Gro – zacvileo je njegov nadzornik Kejđ. – Zakon o nasleđivanju je sada na snazi i u državi Utah.

Mak Gro je stavio cigarilos između debelih usana i zapaljena šibica obasjala je njegove oči duboko upale u očne duplje i mlohavo opuštene obraze. Tanak, jedva vidljiv ožiljak pružao se od ugla njegovog levog oka

pa sve do sredine mlohavog obraza, kao uspomena na neku staru ranu od noža.

– Znaš šta, Kejde? – rekao je Mak Gro tobož blagim glasom, obraćajući se ne samo svom nadzorniku već i svim ostalim kaubojima sa ranča „Dijamond M.“ koji su jahali s njim te noći u ovaj poduhvat. – Ja sam došao ovamo sa jednim kolima i tri čoveka pre dvadeset godina i mi smo ovu bogom danu zemlju oteli od Apača. Oteli smo je i od nje napravili ovo što je ona danas. Znojili smo se, radili i ubijali se od rada da za nas stvorimo rančeve koji odgovaraju pravim ljudima. Gajili smo stoku na našim rančevima i u slobodnoj preriji... zašto ne bismo kad za to nije bilo nikakvih prepreka? Uostalom, zaslužili smo to jer da nije bilo nas, ovde bi se još gnezdili Apači. A pitao bih naseljenike da li bi smeli da promole nos na ovoj teritoriji?

Kauboji sa ranča „Dijamond M.“ su se zгледали. Radili su za najoholijeg i najbogatijeg stočara u celoj pokrajini i on ih je dobro plaćao. Tu priču, izgovorenu u vidu tirade, čuli su i ranije već više puta, a čuli su i Mak Groovo hvalisanje o tome kako je Buffalo Plejns, obližnji grad, njegova tvorevina i da postoji samo zato jer služi za zadovoljavanje potreba ogromnog ranča „Dijamond M.“

– Slobodna prerija – ponovio je stočar – bila je, takode, deo mog ranča pre nego što su ove skitnice došle na Zapad!

– Ali... zakon je...

– Zakon koji su napisale budale što žive miljama odavde, budale koje nisu u stanju da rizikuju šta je kod govečeta glava a šta rep! – rekao je Mak Gro. – Oh, da, znam ja za taj idiotski zakon koji naseljenicima daje pravo da dođu ovamo i zauzmu otvorenu slobodnu preriju. Znam i ja da čitam novine, Kejde. Ali, ja znam i nešto drugo! Ti prokleti orači zemlje postavljaju ogradu i ogradili su velike komade odličnih pašnjaka. Te zemlje odsecaju komad po komad slobodne prerije... mog ranča!

Mak Groove oči našle su u mraku svetlost koju je tražio. Bija je to bleđa, slaba svetla tačkica koja je žmirkala ispod jednog udaljenog brdskog grebena. Povukao je gust dim iz cigarilosa i pogledao Kejda.

– Vi, momci, znate zašto smo došli ovamo.

Kejt je šumno progutao pljuvačku. – Naravno, gazda.

– Ovo što će se desiti trebalo je već odavno da se odigra, mister Mak Gro – rekao je Džoni Linter s udvaračkim osmehom na mršavom licu. Pri tome je koščatu šaku spustio na dršku svog revolvera.

– Mi smo uz vas! – izjavio je Leni Thompson kratko. Leni je bio omalen čovek, skoro kepec, potpuno ćelav i sa prodornim svetlim vodnjikavim očima. Pre nego što je došao na ranč „Dijamond M.“, on je za sobom širom Teksasa ostavio niz svežih humki i pričalo se potajno da njegovo lice krasi više nego jednu poternicu u nekim drugim državama. No, bez obzira na to, Mak Gro ga je unajmio. Čovek kao što je Leni Thompson ponekad može da bude od velike koristi. Može biti od koristi naročito u noćima kao što je ova.

– Jeste li posetili Kejsija? – zapitao je Mak Gro ravnodušno, skoro nezaintereso-

vanim glasom, obraćajući se Tompsonu i Semu Ejmsu.

– Juče – potvrdio je Tompson. – Preneli smo mu vaše upozorenje, mister Mak Gro. Da se čisti ili...

– I?

– Rekao nam je da idemo do đavola – izustio je Ejms, milujući šakom svoju skraćenu pušku.

– Ako Klint Kejsi kaže ljudima sa „Dijamond M.“ da idu do đavola, a te njegove reči ostanu nekažnjene, i ostali naseljenici će ostati gde su, i reći isto. Štaviše, doći će i dugi – rekao je Mak Gro.

Svaki konjanik u grupi znao je da Mak Gro iznosi nepobitnu činjenicu. Klint Kejsi je bio neki samozvani lider naseljenika, smeo i hrabar čovek koji je odlučio da oстане na zemljištu koje je zauzeo, hrabreći istovremeno i ostale da se drže svojih prava.

Ostali naseljenici upirali su oči u njega. Slušali su ga i tražili od njega savet i pomoć kada im je to bilo potrebno. Zbog toga je Mak Gro znao da najpre Klintu Kejsiju treba pokazati ko je on i svesti ga na njegovu pravu meru. Kada Kejsi bude izbačen ili uništen, naseljenici će ostati bez svog prirodnog vođe. Pa dobro, Kejsiju je bilo rečeno da ode iz doline i on je to odbio. Preostalo je, dakle, samo jedno: da bude uništen.

– Imaš li hrabrosti za ovaj poduhvat, Kejde? – zapitao je Leni Thompson izazovno.

Sve oči uprle su se u nadzornika ranča, jer su svi znali da Tompson priželjkuje Kejdovo mesto, tu želju on nije ni skrivao.

– Podimo! – rekao je Kejda.

Mak Gro se osmehnulo. – Znae šta? Noćas sam zaista dobro raspoložen. Pružicu Kejsiju još jednu šansu da ode.

– A kada on to odbije, mister Mak Gro – rekao je Leni Thompson hladno – spalimo njegovu kuću i njega zajedno s njom!

– Mislim da ćemo baš to učiniti, Leni – rekao je debeli rančer.

Posle toga, konjanici sa ranča „Dijamond M.“ pohrlili su niz padinu u dolinu.

*

Dok Holidej se po ko zna koji put okrenuo u postelji. Iako je bio kraj avgusta sa dosta svežim noćima, njemu je ispod čebeta bilo pretoplo i nije mogao da zaspi. Mesečina se probijala kroz mrežaste zavese i obasjavala postelju i deo zida sa slikom bračnog para Kejsi i njihovog sinčića Adama. Kao i njegov otac Klint, mali Adam je imao kuždravu zlatnožutu kosu i lice prošareno pegama. Klint je bio visok snažan čovek širokih ramena i njegov sinčić je obećavao da će likom i stasom biti isti otac.

Holidej se u mislima zadržao na Klintovoj ženi Lini. Pri svetlosti mesečine izgledala je bleđa, ali Dok je znao da je u stvarnosti opaljena suncem i tamnoputa kao Indijanka. Imala je kosu crnu kao gavranovo krilo, tamne sjajne oči i vitko telo. Pomislio je kakav bi užitek bio pomilovati tu glatku kožu, i nežnu kao saten. San mu se sasvim razbio i on je svesno odbacio Linu iz svojih misli. Na um mu se vratio razgovor sa Klintom. Njegov stari prijatelj još iz dana kada su zajedno plovili po Misisipiju, izgledao je sasvim srećan u svom novom životu. Svakog dana morao je naporno da radi, najveći deo vremena provodio je kopajući rupe za stubove i ukucavajući teškim maljem debele kočeve u zemlju, ali je bio nasmejan i vedar. Nije mu smetalo što mu mišice pucaju od napora, što se znoji i peče na suncu, jer je zemlja bila njegova. Tačnije, on ju je kupio od države za simboličnu sumu novca, uz uslov da na zemlji ostane pet godina i da je u

tom roku oplemeni i unapredi. Ako bude mogao da ostane...

To „ako“ bilo je jedina senka na Klintovom vedrom licu i nadnosila se nad njegovu sreću u obliku čoveka po imenu Mak Gro, surovog rančera starosedeoca koji je do tada suvereno vladao tom oblašću. Kurt Mak Gro je smatrao da je prerija njegova, a svakog naseljenika smatrao je za uljeza koga treba jednostavno zgaziti. Nije ga se ticalo to što su naseljenici bili ljudi kao i on, što imaju porodice, žene, decu. On je jednostavno mislio da svi drugi nemaju pravo da dišu isti vazduh sa njim, da čak nemaju ni pravo na život.

Da, Mak Gro nije ni prvi ni poslednji koji je tako mislio, rezignirano se prisetio Dok Holidej i opet promenio položaj u postelji. Pred oči mu je ponovo izašla Lina, usnula u toploj postelji, sa kosom rasutom po jastuku. Topli žmarci prostrujali su njegovim telom i on se ljutnuo na sebe. Na malom krevetu u uglu promeškolio se šestogodišnji Adam i to je Doka vratilo u stvarnost. Negde napolju u noći huknula je sova.

Odjednom je topot konjskih kopita razbio tišinu i Holidej se uspravio i seo u krevetu. U drugoj sobi čulo se škripanje metalnog madraca i šum bosih koraka po podu, a onda opet sve bliži tutanj u noći.

– Klinte... – začuo se Linin sanjiv glas.

– Ne miči se – rekao je Klint naglo.

Holidej je skočio iz postelje i navukavši pantalone i cipele, prišao prozoru. Žurnim pokretom ruke razgrnuo je zavesu i pogledao napolje na mesečinom obasjanu preriju. Trenutak kasnije konjanici su izbili na vrh tamnog uzvišenja koje se dizalo iza kolibe i zastali poređani u nizu, odslikavajući se na srebrnastom nebu.

– Ko su oni, Klinte? – začuo se Linin uplašeni šapat.

– Ponoć je i sigurno je da nisu došli ovamo radi čistog vazduha – rekao je napregnuto – niti da nam učine prijateljsku posetu.

– Mak Gro? – rekla je Lina drhteći, dok je s naporom izgovarala reči.

– Tako izgleda.

– Gospode bože!

– Sklonite se od prozora, Lina – rekao je Holidej tiho ulazeći u dnevnu sobu i Lina se stidljivo pokrila rukama skrivajući zaobljene grudi, koje su se nazirale kroz tanku spavaćicu.

Klint Kejsi nije primetio njeno snébivajenje, bio je obuzet prizorom na uzvišenju i dah mu je zastao kada se jedan krupan konjanik na belcu izdvojio od ostalih i kao senka smrti uputio se ka prednjoj strani kuće.

– To je onaj lupež Mak Gro – izustio je Klint Kejsi.

Gromadni debeli rančer je zaustavio konja. Lice mu je bilo zaklonjeno obodom šešira, ali je mesečina jasno ocrtavala njegovu siluetu. Izvesno vreme sedeo je u sedlu prelazeći pogledom po brvnari izgrađenoj rukama ljudi koji su se usudili da dođu na njegovu preriju. Po njegovom držanju i pogledu Holidej je znao da ne smerá ništa dobro. Slika ponoćnih konjanika bila mu je suviše dobro poznata.

– Kejsi! – Mak Groov poziv ledeno je odjeknuo u noći. – Kejsi... ovde je Kurt Mak Gro.

– Čujem te, Mak Gro – Kejsi je širom otvorio vrata i prkosno stao pred svog neprijatelja.

Mak Gro je zažmirio očima. – Kasno je, Kejsi i moji ljudi žude za snom i svojim posteljama, pa ću zato biti kratak!

– Nemamo mi šta jedan drugom da kažemo, Mak Gro!

– Moji ljudi su te posetili i preneli ti poslednje upozorenje – rekao je stočar. – Oni

su ti kazali da za farmerski šljám nema mesta u ovoj dolini... prijateljski su te opomenuli da se odseliš... a ti si bio grozno grub i nepristojan prema njima.

– Ja sam ovde na osnovu zakonskog akta i vi to dobro znate! – izustio je Klint resko. U drugoj sobi čulo se kretanje malog Adama.

– Ah, čuo sam i ja o nekom glupom zakonu koji su napisali idioti koji sede u foteljama u Vašingtonu – podsmehnuo se Mak Gro. – Ali, ovde mi sami pišemo naše zakone, Kejsi. Pišemo ih kao što smo ih pisali od onog dana kada smo ovu zemlju oteli od Indijanaca. Ovde je jedini zakon čovek sa revolverom u ruci!

– Vremena su se promenila! – odgovorio je na to Kejsi. – Ljudi dolaze ovamo na Zapad! U ovoj dolini već ima dosta naseljenika, a vlast će naći načina da nas zaštiti.

– Znaš li šta, Kejsi? Ako nekim slučajem ti sutra ujutru budeš mrtav, tebi će biti sasvim svejedno šta će se posle toga desiti. Mislim da će to uticati na članove većine naseljenika... Kako onih koji su već ovde, tako i onih koji su na putu ovamo!

Nastala je duža tišina i Holidej je ulučio trenutak da se umeša. Znao je da, ukoliko to ne učini sada, uskoro više neće moći i da će talas nasilja probiti tanku branu još preostale čovečnosti i sručiti se na njih smrtonosnom silinom. Zaklonjen iza odškrinutog prozora, obratio se Mak Grou.

– To što kažete nije dostojno poštenog i odgovornog građanina Sjedinjenih Država, mister Gro. Znaete i sami kako smo dužni da poštujemo zakon i da kazna za njegovo kršenje kad-tad stigne čoveka. U to sam se mnogo puta uverio.

Nastala je kratka pauza, jer Mak Gro nije očekivao da će u Kejsijevoj kući zateći još nekoga.

– Ko ste vi? – zapitao je nešto manje nadmenim tonom.

– Nije važno ko sam, mister Mak Gro, važno je da sam slobodan građanin ove zemlje i da imam pravo da dišem vazduh i živim isto kao i vi... ili ovaj Klint Kejsi pored mene.

Ako je maločas pokazao izvesno iznenađenje i nesigurnost, sada je Mak Groov glas opet zvučao odlučno i grubo. – Možda na drugom mestu, ali ne ovde, mister, ne ovde! Ovo je zemlja stočara, a ne prokletih orača! Ako ste vi jedan od njih, mister, onda to važi i za vas, a sigurno je da jeste, čim ste u kući farmerskog šljama.

U tom trenutku Holidej je iza sebe čuo šum i ugledao malog Adama sjajnih uplašenih očiju.

– Misis Lina, dete – rekao je Dok.

Lina je prišla i odgurnula mališana na sigurnije mesto u ugao sobe i Dok Holidej je ponovo koncentrisao pažnju na zbivanja pred kućom. Pre nego što je ponovo progovorio, odjeknuo je Mak Groov glas, tvrd, oštar i nepomirljiv.

– Pošto si prema mojim ljudima bio neučtiv, oni su odlučili da te noćas pošaljemo u pakao, Kejsi – rekao je Mak Gro. – Ali, ja sam rekao da hoću da budem fer prema tebi i zato ti dajem poslednju šansu. Spakuj stvari na kola i idi!

– A ako neću?

Holidej je video da se niz farmerovo čelo slivaju krupne graške znoja i klize niz lice i bradu. Graške hladnog znoja. U izrazu njegovog lica bilo je pomešanog gneva i straha, a grudi su mu se ubrzano dizale i spuštale.

– Otići ćeš u pakao! Svi vi! – odgovorio je Mak Gro kratko.

Kejsi je uzdrhtao i digao pušku koju je držao u ruci. Holidej je video šta Kejsi sprema i došapnuo mu. – Čekaj, Klinte, ne

brzaj! Treba dobiti u vremenu! – Ali, Kejsi ga nije čuo. Prineo je pušku ramenu, a Mak Gro je netremice zurio u njega.

– Je li to tvoj odgovor? – zapitao je lažno blagim glasom.

Kejsi je nanišanio na rančera. – Odlazite!

– Oh, Klinte! – zastenjala je Lina. No, znala je da njen muž neće ustuknuti. Klint Kejsi je bio ponositi i uporan čovek.

– Odlazite! – grmnuo je Kejsi ponovo.

– Kejsi nam je dao odgovor, momci – rekao je Mak Gro.

Leni Thompson je digao pušku. Kejd je nadlanicom prešao preko usana, a onda se mašio revolvera. Jedan drugi kauboj sa ranča, melez Ramon Karlos, kresnuo je šibicu i zapalio buktinju koju je držao u desnoj ruci. Plamen je buknuo i bacio avetinjisku svetlost na niz konjanika sa ranča „Dijamond M.“

Kejsijeva puška odjednom je grunula i Karlos se zaljuljao u sedlu. Zapaljena buktinja ispala je iz njegove ruke i trenutak kasnije, pre nego što je odjek pucnja zamro u daljini, puške konjanika sa ranča su zapraštale. Jedan kuršum pogodio je Klinta Kejsija u prsa i on se zateturio unazad i pao obliven mlazom krvi koji je kuljnuo niz košulju.

Lina je kriknula, a Leni Thompson je dograbio buktinju iz ruke jednog kauboja, zapalio je i poterao konja u trk urlajući kao Apač.

Kejsi se pridigao i ponovo nanišanio, ali ga je plotun kuršuma bacio raskomadano na pod. Lina je pritrčala, dograbila pušku iz njegovih ruku i prišla vratima u trenutku kada je Thompson hitnuo zapaljenu buktinju. Buktinja je poletela kroz vazduh i uz tup udar pala na krov od dasaka. Krov je buknuo, suvo drvo je zapucketalo i osetivši miris dima, Lina je vrisnula. U očajanju, uperila

je pušku na Tompsona, ali su iz mraka planula dva hica. Iz Lininih usta oteo se uzdah nalik na jecaj i ona se teško ranjena zateturala nekoliko koraka unazad i pala u ugao sobe.

Tada je Holidej priskočio vratima i pre nego što ih je zatvorio ispraznio revolver na konjanike. Dvojica su pali, ali su ostali pohrlili napred vitlajući upaljenim buktinjama. U istom trenutku začuo se dečiji vrisak i iz druge sobe istrčao je mali Adam. Holidej se okrenuo da ga zaštititi od kiše kuršuma koji su lomili prozorska okna i zarivali se u drvene zidove, ali su u tom momentu dve zapaljene buktinje ubačene u odaju i zavesu su buknule. Petrolej prosut iz razbijene svetiljke planuo je kao barut i cela odaja našla se u plamenu. Dečak je ponovo vrisnuo, potrčao majci koja je nepomično ležala na podu, a kroz buku požara Holidej je spolja začuo glasan protest.

Bio je to Kejđ, nadzornik ranča. – Za ime božije, mister Mak Gro, unutra je i i dete!

– Farmersko dete! – resko je odgovorio Mak Gro.

Brvnara je bila napravljena od borovih debala i dasaka i plamen se za nekoliko sekundi proširio. Plameni jezici lizali su sa krova, zidova i poda polivenog petrolejom. Holidej je pokušao da dospe do Line i malog Adama zgrčenog pored nje, ali plamen mu je presekao put. Kašljući i grcajući ustuknuo je nekoliko koraka da uzme vazduh, a za to vreme konjanici sa ranča zasuli su ponovo kuću buktinjama. Holidej je priskočio prozoru i ispalio poslednja dva hica na jednog ubicu divlje zgrčenog lica i on se stropoštao iz sedla pogođen u čelo. Spolja mu je odgovorio plotun i kuršumi su zasuli sobu kidajući komade zapaljenih iverki i dižući hiljade varnica. Holidej je plegao po

podu na mestu gde ga plamen još nije bio zahvatio.

Ljut dim ga je grizao za oči. Kroz izmaglicu suza ugledao je nepomično telo malog Adama. Iz njegovog čela, probijenog kuršumom, slivao se mlaz krvi na upaljenu haljinu njegove majke. Verovatno da je nju bol trgao iz samrtničke nesvesti i ona je otvorila oči. Videvši svog mrtvog sinčića, vrisnula je prodorno i zanemarujući plamen koji ju je sasvim obavio, prigrllila ga je na grudi. A onda je bol od plamena nadvladao materinski instinkt i ona je ispustila dete i počela se vrteti kao crv na žeravici. Iz grla su joj se otimali stravični krici, od kojih se ledila krv. Kao izbezumljen, Dok je skočio, ali pre nego što je kroz plamen stigao do nje, Lina se zgrčila i ostala tako zgrčena u obliku buktinje.

Spolja je Dok ponovo začuo glasne proteste.

– Bože gospode, žena i dete! – Kejđov glas ličio je na stenjanje.

– Farmerska drolja i farmersko dete koje bi postalo farmersko đubre – odgovorio je Mak Gro zlobno.

Kao u najpaklenijoj mori, Holidej se našao na rubu ludila od užasa. Hteo je da pobegne iz tog pakla, ali nije imao kud, jer je svuda oko njega bio plamen. Digao je ruku i podlakticom zaštitio lice. Na sebi je imao samo varnicama nagorelu košulju koja ga je sasvim malo štitila od užasne jare. Jedini drugi izlaz iz odaje bila su zadnja kuhinjska vrata, ali i kuhinja je buktala u plamenu. Bio je u klopci! Predstojala mu je smrt u požaru. Revolver koji je držao u ruci već je bio vreo, a plameni jezici oko njega počeli su mu hvatati pantalone. Užas je pobedio volju i krik straha pošao mu je iz grudi da bi ostao stisnut u zgrčenom grlu. Poskočio je sa mesta gde je stajao, ka malom uza-

nom hodniku između kuhinje i spavaće sobe, gde je bilo još nešto prostora nezahvaćenog vatrom.

Izgubivši ravnotežu, našao se na podu. Već je hteo da ustane kada mu je pogled pao na malu metalnu ručicu na podu. Podrum! Drhtavom rukom dograbio je dršku i s naporom digao poklopac u momentu kad su se užareni zidovi kuće zatresli pod pritiskom gorućeg krova. U malom podrumu nalazilo se nekoliko sanduka krompira i jabuka, ali je bilo dovoljno mesta za jednu osobu. Više nalik na grobnicu, podrum je bio vlažan i hladan i okružen paklom požara, nudio je Holideju primamljivo prebivalište. Nemajući drugog izlaza, Dok je zakoračio niz tanke lestvice, ali je u tom momentu začuo lomljenje i tutanj. Pogledao je gore i s užasom video kako se zapaljena tavanica ruši na njega. Mahinalno je digao ruku da se zaštiti, ali ga je teška zapaljena greda gurnula i tresnula po čelu. Pred njegovim širom otvorenim očima sve je zaigralo u suludom kovitlacu i pre nego što je pao na vlažno dno podruma, teška greda je zalupila poklopac za njim.

Zatim je oko njega zavladała tama i Dok je izgubio svest. Ležeći u mraku podruma u nesvestici, nije mogao da čuje rušenje zidova i cele konstrukcije zgrade, niti praskavo pucketanje vatre.

Nije čuo ni kada se požar stišao i kada su konjanici konačno odjahali.

*

Koliko dugo je ležao u uzanom zagušljivom prostoru, Holidej nije znao, kao što nije znao ni kako je tu dospelo. U stvari, nije znao ništa drugo sem da postoji, diše vazduh i oseća bolove u glavi i celom telu, pa i to nekako muklo i otupljeno. Pokušao je da se

seti gde je, ali mu to nije pošlo za rukom i to ga je zaprepastilo. Šta se desilo s njim? Kako je moguće da ne zna baš ništa o onome što je prethodilo ovom mučnom buđenju. Što je još gore, nije mogao da se seti ni gde je bio pre nego što se našao na ovom mestu, niti ichega pre toga, a ni sve dalje unazad... zahvatio ga je užas! Pa, on se ničega nije sećao! Da li je to bilo moguće?!

Oko njega bilo je tesno, zagušljivo i sve je mirisalo na dim. Pogledao je gore i kroz malu rupu na tavanici ugledao tračak blede svetlosti. Popeo se pipajući uz lestvice i u jednom momentu od vrtoglavice zamalo što nije pao. Uspeo je da ostane na lestvicama i stigavši do pukotine, video da je ta pukotina u stvari otvor na nagorelom kapku. Nalazio se u nekom podrumu! Pokušao je da digne kapak i ruka mu je prošla kroz ugljenisanu dasku. Još nekoliko pokreta rukom i otvor je bio dovoljno širok da se kroz njega mogao provući. Učinio je jedan mali napor i našao se na površini, kao pustinjaski zečič koji je izašao iz svoje jazbine. Iznad njega dizalo se nebo, plavičasto i rumeno pri kraju dana, a oko njega svuda se crnelo zgarište zatrpáno pepelom i nagorelim gredama koje su se mestimično još dimile. Zemlja na kojoj je ležao još je bila topla. Zgarište, gluha samoća i nemogućnost da se seti bilo čega, pritisnuli su ga kao neizdrživ tovar. Šta se to desilo, kako je bilo moguće da se ne seća ničega više?

A onda ga je preplavio val straha. Znao je da se desilo nešto strašno, ali nije mogao da dokuči šta. Osvrnuo se oko sebe kao da od nekoga očekuje pomoć, ali pomoć nigde nije dolazila. Začuo se rani huk sove kao vesnika dolazeće noći. A onda, shvativši odjednom da mora pobeći sa tog mesta užasa, počeo je da trči. Nije znao od koga

niti kuda beži, ali je znao da mora pobeći. U početku je imao nejasan osećaj da mora potražiti ljude ako ih ima u blizini, a onda mu je neko mutno osećanje nagovestilo da je ceo njegov košmar delo ljudi i on je odustao od pomisli da ih potraži. Umesto toga shvatio je da, naprotiv, mora bežati od ljudi koji su uzrok paklenog zla koje ga je zadesilo. Sa uzanog puta skrenuo je u šiblje i šumu. Pljuskajući nogama, pregazio je potok i na drugoj obali pao licem u blato.

Zamazan blatom ustao je i nastavio da hoda kao u snu. Trnje mu je kidalo košulju i grebalo ga po telu i rukama. U jednom momentu imao je osećaj kao da se penje, a onda se i taj osećaj izgubio i svi utisci o svetlu oko njega zbrkali su se u opšti haos. Prigušujući stenjanje koje nije čuo, hodao je dalje posrćući, saplićući se, padajući i ustajući da bi ponovo nastavio da hoda. Znao je samo da je svuda oko njega mrak i da iza obližnjeg brdskog predela do njega dopire zavijanje vuka. Posle toga došla je svetlost dana, žega i žeđ, a zatim opet mrak noći, zvezde i sablasna mesečina, praćeni lepršanjem krila buljave sove. To smenjivanje nastavilo se isprekidanom besmislenom zbrkom bolesne fantazije. Mučila ga je glad. Pokušavao je da je utoli bobicama šumskog žbuna, ali ga je njegov opor ukus naterao da povraća. Imao je sve manje snage i konačno je pao pored jednog oborenog polutrulog debla bora. Odnekud je do njegovih ušiju opet dopiralo zavijanje vuka. Naježio se, ali više nije imao snage čak ni za strah. Zahvalila ga je ravnodušnost, umor i fanatična želja da prekine sa groznom stvarnošću sa kojom se sudarao. U takvom jadu klonuo je pored debla i izgubio svest.

II

Kad je otvorio oči, prvo što je Dok Holidej video bio je plamen vatre.

U njegovoj podsvesti pokrenuo se točak stravičnih uspomena, mutnog sećanja na požar i plamen svuda oko njega. Učinilo mu se da su se plameni jezici pružali prema njemu i on je prigušeno zastenjao. Onda se nečija ruka blago spustila na njegovo rame i Dok je kao iz daljine začuo nečiji glas.

– Ne boj se, čoveče, bezbedan si!

Sav sleđen, Holidej je ostao da leži bez pokreta, zureći u siluetu koja se nadnela nad njim. Vrhovi borova, kao vrhovi strela okrenuti prema nebu, zabadali su se u njegovo plavetnilo i nejasna senka pretvorila se u lice nekog čoveka. Dok se zagledao u par blagih, ozbiljnih očiju. Te oči su svetlucale ispod dignutih čupavih obrva. Veliki kukast nos pomerio se i mesnate usne su se rastavile i otkrile zube požutele od duvana.

– Kako se zoveš? – zapitao je nepoznato lice.

Holidejeve usne su se otvorile, ali iz njegovih usta nije izašla ni jedna reč.

– Hajde, hajde, ne boj me se – rekao je čovek uz ohrabrujući osmeh. – Čuj, mladiću, mislim da te tako mogu zvati, jer si mnogo mlađi od mene, hajde da se nešto dogovorimo. Ja ću tebi reći moje ime, a ti ćeš reći svoje. Važi?

Holidej je progutao pljuvačku. Grlo je osećao kao osušen, ispečen tunel. Ruke i zglobovi su ga boleli. Nije imao pojma kako se našao u ovom logoru, ali nešto mu je govorilo da nije u opasnosti. Ovaj čovek ozbiljnog ali dobroćudnog lica nije izgledao kao neko ko će ga ugroziti.

– Ja se zovem Tom – rekao je čovek i nabrao obrve. – Tomas Augustus Arčibald For-

men, ako hoćeš baš puno ime. Ali, obično me zovu kratko Tom. A ti?

– Ja sam... – zaustio je Holidej promuklo i začutao.

Formen je sačekao trenutak i misleći da njegovog sagovornika treba ohrabriti, dodao... – Ti si... hajde reci.

– Ja sam... – zaustio je Holidej i ponovo začutao. Praznim pogledom zablenuo je gledao u Formena čudeći se i sam zašto mu na um ne dolazi odgovor na tako jednostavno pitanje.

– Hajde reci – bodrio ga je Tom blagim glasom. – Valjda znaš kako se zoveš?

Holidej je odmahnuo glavom. Tek tada je u njegovoj zamućenoj svesti na površinu izbilo saznanje da ne zna kako se zove i, začudo, to mu u ovom trenutku nije čak ni zasmetalo. Bio je umoran i nekako sanjiv i sve što je želeo bilo je da se odmori i ispava. Njegov pogled počivao je na tom čoveku sa raskopčanom kariranom košuljom koja je videla i boljih dana, čoveku koji je mirisao na goveda. Sem košulje, stari čovek je imao na sebi iznošene pantalone sa rupom na levom kolenu.

– Ne znaš? – promrmljao je Tom Formen i počeo se po potiljku. Tom je imao gustu čupavu kosu kojoj su nedostajale makaze. Zavrteo je glavom i nastavio. – Čudno. Većina ljudi to zna čak i ako ne zna ime svog dede ili čak oca. No, znao ili ne, to nije važno. Znaš kako sam te našao? Spavao si kao zaklan pored onog borovog debla i po tvom izgledu rekao bih da si pešice prevalio veliki put. Odakle si došao?

Holidej je lagano zavrteo glavom.

– Ne znaš ti to? Čuj, mladi čoveče, nemaš potrebe da od mene nešto kriješ. Sigurno je da nisi odbegli kažnjenik, jer u blizini nema zatvora, a i da jesi, to se mene ništa ne bi ticalo. Stari Tom nema ništa protiv onih koji

ponekad malo pređu granicu zakona – namignuo je lukavo Holideju. – Čak naprotiv. No, ti suviše dobro izgledaš za razbojnika. Pantalone, košulja i cipele su ti poderani kao da si se sa medvedima rvao, ali su od finog materijala. Prema tome, stari Tom zna da pred sobom ima čoveka kome donedavno nije išlo loše. Dakle, šta je bilo, izgubio si se iz karavana kojim si putovao ili tako nešto?

Holidej je odmahnuo glavom. – Zaista ne znam. Verovali ili ne, ne sećam se ničega što je bilo sa mnom pre momenta kada sam se probudio u vašem logoru.

Tom Formen ga je pogledao setnim očima. Bio je toliko iskusan da je znao da ovaj nesrećni čovek govori istinu. U početku je malo sumnjao, ali sada mu je bilo jasno da čovek koga je našao u šumi polumrtvog od gladi i umora, zaista ništa ne zna o sebi.

– Pantalone su ti mestimično nagorele kao da si bio u nekom požaru?

– I meni se tako čini – rekao je Dok – ali, ne znam da li je to stvarno bilo ili sam sanjao.

– Nisam čuo da su Indijanci na ratnoj stazi. U poslednje vreme su mirni. A banditi? – Formen je zavrteo glavom. – U svakom slučaju sigurno je da si dobro pešačio i da si pao od umora.

Holidej je ćutao. Nije se sećao ničega sem zavijanja vuka i straha da će nestati u bezdanu mraka. Sećao se i vatre, žeđi i umora.

– Da, prešao si veliki put, kao da si od nečega bežao. Pa lepo, čoveče, to je nešto što dobro razumem. Vidiš, ja sam u životu dosta bežao i nije mi se jednom desilo da padnem na zemlju od umora i zaspim.

Holidej je na tu izjavu nabrao obrve, ali Formen to nije primetio.

– Mora biti da umireš od gladi i da si žedan kao izgubljen u pustinji – nastavio je

starac. – Moraćeš da se zadovoljiš ovim što imam. Ovo nije hotel „Rio“ u Frisku, to moraš da znaš! Možeš da dobiješ samo suvo usoljeno meso i crnu kafu. Šta kažeš na to?

Holidej je umorno klimnuo glavom i čupava Tomova figura nadnela se nad vatru da podgreje kafu u ulubljenom pocrnalom čajniku. Nasuvši malo crne tečnosti u jednu limenu šolju, pružio ju je Holideju, a uz to i komad sušene govedine i nož kojim je Dok žurno počeo rezati i halapljivo jesti.

– Šta nameravaš da radiš kad se ispavaš i odmoriš? – zapitao je Tom gledajući kako Holidej proždire komad suvog mesa. – Imaš li neki plan za bližu budućnost?

Ne dižući pogled sa hrane, Holidej je slegnuo ramenima.

– To sam i mislio. A kuda nameravaš da pođeš? Jesi li razmišljao o tome?

Holidej je ponovo slegnuo ramenima, ali su njegove oči otkrile izvesnu zbunjenost. Postavljena pitanja očigledno su ga uznemiravala.

– Šta da radim s tobom, pitanje je sad? – progovorio je stari sebi u bradu. – Pošto ne znaš ko si i odakle si, onda sigurno ne znaš da li imaš rođake i prijatelje.

– Ne znam – Holidej je gledao Toma kao da se tek probudio.

– Pa razumljivo. Znači, da rezimiramo. Ne znaš ko si ni odakle si došao, nemaš rođake ni prijatelje i nemaš kuda da pođeš. Do najbližeg grada ima bar četrdeset milja i tamo ne možeš ići pešice. A i ako stigneš, nemaš novca, koliko sam mogao da procenim. Prema tome, ostaje samo jedna mogućnost: da pođeš sa starim Tomom... a to sam ja.

Holidej je završio sa komadom mesa.

– Jesi li još gladan. Evo, uzmi neki biskvit – ponudio ga je Tom pružajući mu platnenu kesu. Holidej je bez reči prihvatio kesu i

grabežljivo zavukao ruku unutra. Ne trošeći uzaludno reči, pojeo je nekoliko biskvita zalivajući svaki zalogaj kafom. Još uvek je bio umoran od muka koje je pretrpeo, ali se već dobro osećao. Kada je Tom Formen uzeo duvankesu i počeo da zavija cigaretu, Holidej je osetio da mu se oči sklapaju. Nije poznavao ovog čoveka, ali se osećao sigurnim. Malo zatim počeo je da tone u san.

– Hvala ti – promrmaljao je zaplićući jezikom od umora i zaspao pre nego što je završio rečenicu.

– Ne, ne bi bilo pravo da ga ostavim ovakvog – rekao je starac poluglasno, mada ga niko nije mogao čuti. – Cini mi se da ću neko vreme čak morati da se brinem o njemu. Moraću da mu dam i ime. Da, ime... znam ime koje će mu dobro pristajati, ime koje će odgovarati novom sinu Toma Formena. Durango! Da, Durango.

Ali, Holidej ga nije čuo. Spavao je dubokim snom.

– Da, spavaj Durango – rekao je Tom blagim glasom.

Formen je pogledao preko vatre do mesta gde su sapeta pasla dva govečeta. Osmehnuo se kada je uočio žig utisnut na njihovom boku: Bar Ju. To nije bio žig njegovog ranča, jer on ranč nije ni posedovao. U stvari, to i nisu bila njegova goveda. No, kada bude izbrisao utisnuti žig, prodaće ih za dobre pare, iako nisu njegova. Zadovoljnog izraza lica, Tom Formen je otpio gutljaj kafe.

*

Pri kraju jeseni nebo Utaha postalo je sivo i olovno teško, a sa severa je počeo da duva hladan vetar. Ubzo posle toga iz visokih planinskih predela došao je sneg i beli mekani pokrivač prekrrio je brdske prevoje i padine obrasle bokorima crvenosmeđe žal-

fije. Tom Formen pripremio je zbog toga svoj zimski logor.

– Hej, Durango! – povikao je Tom.

Holidej-Durango prineo je šake ustima i napravio trubu. – Ja sam ovde dole, Tome – odazvao se iz jedne niske dolje ispod brdskog prevoja, gde je njihov logor bio zaklonjen između nekoliko stena koje su sačinjavale krug nalik na malu činiju.

– Ima li divljači?

– Jedan zec – odgovorio je Holidej vraćajući se od mesta gde je postavio zamku.

Za tih nekoliko meseci Holidej se znatno promenio. Život u prirodi, napor i borba za opstanak učinili su da je nešto smršao, što je još više isticalo njegove mišićave ruke i ramena i vitak stas. Preplanuo od sunca, izgledao je čvršći i otporniji nego ikada, a u zakrpljenim pantalonama i prostoj iznošenoj jakni postavljenoj krznom, izgledao je kao kauboj koji s mukom zarađuje svoj nasušni hleb. Onaj koji bi ga takvog video nikada ne bi u njemu prepoznao famoznog Doka Holideja, pustolova i džentlmena. Ali, nije samo spoljni izgled bio glavna promena njegove ličnosti. Mada je njegovo psihičko stanje bilo znatno stabilnije nego prvih dana posle gubitka pamćenja, bio je smiren, spreman na razgovor i više ga nije mučio onaj podsvesni strah od nečeg nepoznatog, on je ipak bio nešto sasvim drugo nego nekad. Uopšte uzev, to više nije bio onaj stari Dok Holidej. U svako doba, pa čak i kada je bio najodmorniji, osećao je neku tromost i sanjivost koja se ogledala u mutnom sjaju sivoplavih očiju. Te oči nisu sijale unutrašnjim vrcavim sjajem zvezda u letnjoj noći, nisu sekle oštricom leda, već su pratile svet oko sebe mirom široke pitome reke. To više nije bio britki i inteligentni Dok Holidej, pustolov panterskog hoda i brz na

pištolju kao zmija zvečarka, već dobroćudni poslušni Durango, čovek usporenih pokreta kao da na udovima nosi olovne tegove. Sada se Holidej-Durango peo uz padinu s ulovljenim zecom prebačenim preko ramena. Tom ga je s ponosom posmatrao. Zavoleo je tog čoveka kao da mu je pravi sin. Jedne večeri dok su sedeli pored logorske vatre, starac mu je to rekao i čak otkrio korene tog svog osećanja.

– Jednom sam zavoleo jednu ženu, ona se zvala Ana. Bila je vraški fina žena, iako je bila Meksikanka. A tek njena lepota! Imala je divne tamne oči, a njeno telo... čoveče... oh, to se ne da zamisliti i ne mogu ni da ti ga opišem. Pa eto, Ana i ja smo se zavoleli. Možda bih je ja jednog dana uzeo za ženu, Durango. U svakom slučaju, posećivao sam je vrlo često, svaki put kada sam bio blizu meksičke granice. Ona mi je rodila sinčića i nazvala ga Durango. Da, imao sam sina i mnogo sam ga voleo. A onda, jednog dana kada sam otišao da ih vidim, njih više nije bilo. Zatekao sam samo dva groba iza male kuće. Banditi su ih oboje ubili. Ubili su i moju Anu i mog Duranga. Eto, zbog toga sam te nazvao Durango. Na neki način ti si zauzeo mesto mog sina.

Holidej je znao da Tom govori istinu. Dani su tako prelazili u nedelje, a nedelje u mesece. Dok Holidej je potpuno zauzeo mesto tog imaginarnog Duranga. Nije znao ko je i zato mu nije bilo teško da postane Durango i uživi se u tu ulogu, mada je znao da u njemu postoji i nešto drugo, neka druga ličnost koja nije Durango.

– Samo jedan zečić, šta? – rekao je Tom s osmehom dok je odmeravao odranog zeca.

– Jedan, ali vrlo dobar.

– U svakom slučaju biće zgodna promena. Umesto govedine – primetio je Tom.

– Moji zečevi bar ne nose žigove iz kojih

se vidi da nam ne pripadaju – rekao je Holidej.

– Hajde, hajde, nemoj da si takav – rekao je starac i oči su mu zasvetlucale.

– Tome, kada ćemo se ostaviti krađe stoke?

Tom se osetio uvređenim. – Krađe stoke?

– Pa, to što radimo je u svakom slučaju krađa...

– Čuj Durango, kad s vremena na vreme vidim neko divlje goveče, zalutalo goveče koje je miljama daleko od svog krda i koga niko ne poseduje, ja ga jednostavno prisvojim. To je sve.

– Zalutalo goveče sa žigom?

– Pa... neka zalutala divlja goveda imaju žig, a neka opet nemaju. To u svakom slučaju ne menja činjenicu da su goveda odlutala i da nisu ničija.

Holidej se osmehnulo u sebi. Starac je bio nepopravljiv. Sitne krađe bile su mu u krvi. On nikada nije bio zločinac, ali, svejedno, nikada nije bio u stanju da se odupre iskušenju da ukrade jedno ili dva govečeta i da ih kasnije za dobre pare proda. U stvari, otkako su njih dvojica lutali širom Utaha, kradena goveda obezbeđivala su im hranu, odelo, sedla, pa čak i jednog konja za Holideja. Naravno, jednom ili dva puta desilo se da su jedva umakli, mada srećom ipak nisu bili nikada uhvaćeni.

Tom je počeo da peče zeca.

Holidej je čučnuo pored vatre. Još jednom je uhvatio sebe zagledanog u plamene jezike i maglovite uspomene ponovo su mu se vratile. Čudno, pomislio je, nije mogao ničega da se seti, ali nije mogao ni da zaboravi apokaliptičnu sliku razbuktale vatre, paklenog požara koji je odredio njegovu prošlost, sadašnjost i budućnost. Jednoga dana možda će se setiti. Možda će tada iz-

maglica podsvesti postati java od koje je nekada bežao. Ali, više neće pobeći. Dočekaće sudbinu gledajući je u oči

*

Bilo je kasno leto.

Trava je bila žuta, a zemlja tvrda i spečena. Kiša nije padala već puna tri meseca i nivo vode u potocima bio je sveden na tanku nit koja je vijugala između retkih plitkih virova.

– Treba nam namirnica – rekao je Tom Formen.

– A imamo li još novca? – zapitao je Durango.

Tom je povukao dim iz cigarete i digao pogled do visokog mršavog čoveka koji je stajao pored njega. Mada su obojica bili odrasli ljudi, po nekom prirodnom toku stvari Tom je bio taj koji je brinuo za novac.

– Nismo još sve potrošili. Sećaš li se ona dva poslednja govečeta koja sam prodao... još uvek imam nešto novca.

– Goveda sa ranča „Cirkle Te“? Do vraga, Tome, sećam se da je bilo vrlo opasno potovati ih iz onako velike blizine ranča.

– Ah! Samo dva govečeta!

– Možda si uzeo samo dva, ali kauboji sa ranča „Cirkle Te“ primetili su te... sećaš li se?

– Da... sećam se.

– Zašto ne dignesh ruke od toga... zašto se negde ne skrasiš?

– Prestani da mi daješ pouke! U ovom trenutku nisu mi potrebne hrišćanske propovedi.

– Rekao si da će nam trebati namirnica – podsetio ga je Holidej.

– Mislim da bi ti mogao poći u San Felipe – rekao je stari kradljivac stoke. – Kupi nešto brašna, pasulja, mesa i ne zaboravi viski.

– A novac?

Tom mu je dao pet dolara. – I nemoj se zalepiti uz šank nekog saluna, očijukajući sa nekom od onih nafrakanih ženturača.

– Vратићу se najkasnije sutra do zalaska sunca – obećao je Holidej.

Osedlao je svog crnog ždrepcu Šaha i odjahao je mahnuvši starcu rukom u znak pozdrava. Poslednje čega se od Toma sećao dok se udaljavao prema San Felipeu bila je njegova silueta jasno ocrтана prema plavom nebu, silueta čoveka koji je ubrzanim tempom stario.

Holidej je poterao Šaha kroz nahereno drveće do starog puta poštanskih kola. Zatim se kroz suncem spečenu ravnici uputio ka gradiću San Felipe.

III

Holidej nije često odlazio u grad. On i Tom su se uglavnom snabdevali hvatanjem divljači u zamke i lovom, a u gradove su odlazili samo onda kada im je to bilo neophodno. No, pošto su u tom kraju bili već dosta dugo, odlazio je u San Felipe dva puta i to uvek u društvu sa starim kradljivcem stoke.

Dosta davno grad su naseljavali samo Meksikanci, ali sada su ih novonaseljeni Amerikanci daleko nadmašili brojem i dok je jahao glavnom ulicom, Holidej među ljudima koje je sretao nije video mnogo tamnoputih lica. Iz senki nadstrešnica u njega su mračno zurili prljavi prozori. Jedan natpis, obešen između dva visoka stuba, najavljivao je da je „Kec pik“ otvoren za goste i Holidej je pomislio da ima dovoljno vremena za jedno piće, pre nego što ode u trgovinu da kupi potrebnu robu. Sjahao je sa Šahovih leđa i omotao vođice oko privezišta. Visoki, dronjavo obučeni jahač zakoračio je

na trotoar, prošao kroz leptir vrata i pustio ih da se još izvesno vreme njišu za njim.

Uputio se ka šanku pored kojeg je stajalo pola tuceta svakodnevnih pijanih gostiju. Na drugoj strani odaje za jednim stolom kockar je prikupljao karte da bi ih ponovo podelio četvorici kaubojica koji su učestvovali u igri.

Vlasnik krčme bio je jedan potpuno ćelav onizak čovek u znojnoj svilenj košulji.

– Kaži – rekao je monotonim glasom ne trudeći se čak ni da digne glavu sa novina kada se Holidej približio.

– Viski.

Krčmar se okrenuo i uzeo sa police iza sebe flašu i jednu čašu, a zatim oboje stavio na šank ispred sebe.

– Jedan dolar.

Tek tada krčmar je pogledao Holideja. Videvši ga, iznenađeno je otvorio usta i nabrao čelo ostavši bez reči. Kao da je hteo nešto da zabašuri, nervozno je obrisao ruke o kecelju.

– Šta nije u redu, mister? – zapitao je Holidej.

– Uh... ništa.

– Gledate me kao da ste videli duha – rekao je Holidej kratko.

– Izvinite, ne ljutite se mister.

Rekavši to, krčmar se uputio niz šank i pohitao kroz vrata u jednu sporednu prostoriju. Holidej je slegnuo ramenima i nasuo sebi piće u čašu. Zapazio je da je jedan pijanac nešto niže za šankom krišom bacio pogled ka njemu i odmah okrenuo glavu. Holidej je srknuo viski. Dolazio je već u ovaj isti salun sa Tomom i tom prilikom jedva da ih je neko pogledao. Ali, danas je iz nekog nepoznatog razloga privlačio pažnju, i Holideja je dražilo što tome nije znao razlog.

Još uvek je bio zaokupljen tim problemom kada je začuo nečiji mekan glas, blizak šapatu. – Hoćeš li me častiti pićem?

Okrenuo se ka devojci koja je stajala pored njega, jednoj omalenoj plavuši živahnih vrcavih očiju i punih senzualnih usana na kojima je lebdeo osmeh pun obećanja.

– Naravno – rekao je. – Častiću te pićem. Kako se zoveš?

– Hani – rekla je ona igrajući očima kao na zejtinu.

– Ja sam Durango.

– Izgleda da je Sem otišao negde pozadi – rekla je Hani. – Čuj, uzeću jednu čašu, pa ćemo se poslužiti iz tvoje boce.

Holidej je gledao za njom dok je obilazila oko šanka. Mogla je imati negde oko dvadesetak godina, zaključio je, i na njenom licu još uvek je bilo tragova mladalačke nevinosti. No, odmerio ju je bez predrasuda obuhvativši je celu brzim pogledom: od dosta ljupkog lica, pa do čvrstih isturenih grudi utegnutih tesnom crvenom haljinom.

Našli su jedan sto u uglu i smestili se.

– U redu, Hani – progovorio je Holidej blagim glasom pošto joj je napunio čašu – objasni mi, molim te, jednu tajnu. Zašto svi ovde gledaju samo u mene? To sigurno nije zbog toga što sam elegantno i gospodski obučen.

– O, nemoj se uzbuđivati zbog njih – rekla je Hani prinoseći čašu usnama. – Oni verovatno misle da si vrlo hrabar kad si se usudio da dojašeš u grad, ali to je verovatno zbog toga što si se svakako razišao s njim.

– Ne razumem na šta to ciljaš?

Devojka se zagledala u Doka. – Ne pravi se lud. Ti to sigurno znaš, Durango!

– Šta, šta to ja znam? – zapitao je Holidej.

Nastalo je dugo ćutanje, za koje vreme ga je Hani pažljivo posmatrala radoznalim očima. Odmahnula je glavom sa nevericom.

– Ti ovde nisi redovan gost, ali takođe nisi ni potpuni stranac. Ljudi te prepoznaju, jer

si dolazio već nekoliko puta... sa onim starijim čovekom.

– Pa?

– Durango – rekla je ona tiho – mislim da bi najbolje bilo da se odšetaš do šerifske stanice i tamo vidiš šta je istaknuto na oglasnoj tabli.

Holidej se namrštio, a Hani je nasula sebi drugu čašu pića. Primećivao je poglede koje su igrači pokera jedan drugom dobacivali i prigušeni šapat koji mu je dopirao do uha. Osećao se neprijatno. Očigledno da se nešto desilo, ali niko nije hteo da mu da direktan odgovor.

– Pogledaj oglasnu tablu – promrmljala je Hani uzimajući čašu.

Holidej je krupnim koracima prišao leprir vratima i izašao. Jedan pijanac ga je otpratio pogledom dok se udaljavao trotoarom i dok je prelazio ulicu na mestu gde se gradska kapela sučeljavala sa malom zgradom koja je služila kao šerifova kancelarija. Više prolaznika zastali su i ljubopitljivo pogledali Holideja, koji je zastao pred šerifskom stanicom i zagledao se u sveže odštampanu poternicu prikucanu u sredini table.

„Traži se zbog krađe stoke.

Tom Formen.

Star oko šezdeset godina.

Nagrada dve stotine dolara.”

Holidej je osetio da mu se ledeni žmarci penju uz kičmu i on je dosta dugo ostao zagledan u sveže odštampanu poternicu. Ispod ovih krupno pisanih reči bilo je sitno odštampano da će nagradu za hvatanje kradljivca isplatiti ranč „Cirk Te”. Holidej se lagano okrenuo i našao se pred radoznalim i neprijateljskim očima građana. Sad mu je bilo jasno zašto je od samog dolaska u San Felipe bio objekat njihove pažnje. Oni su ga se sećali kao čoveka koji je bio u društvu sa Tomom Formenom kada je ovaj pre toga

dolazio u grad. Očigledno da su pretpostavljali da su se njih dvojica u međuvremenu rastali i pošli svaki svojim putem, da je jedan krenuo putem bežanja pred zakonom, a drugi opet putem poštenja, respektovanja zakona, inače bi u suprotnom Holidej već davno bio uhapšen i iza rešetaka. No, i pored toga, pogledi mnogih očiju govorili su mu da u San Felipeu nije dobrodošao gost.

Pošao je pešice nazad do Šaha i pojahao ga pritisknut teškom podnevnom žegom. Projahao je pored nekoliko grupica ljudi, koji su stojeći na trotoaru nastavili da šapuću o njemu, i zaustavio se pred trgovinom mešovite robe. Na brzu ruku kupio je što je hteo od trgovca koji nije bio raspoložen za razgovor. Zatim se uputio izvan grada. Još uvek ga je držala ona hladna jeza. Do sada je stari Tom uspevao da izvrda i da ne bude zvanično oglašen za kradljivca stoke. Predstavnici zakona su možda sumnjali, možda čak i verovali u njegovu krivicu, ali do tada ga niko nije otvoreno označio kao kriminalca. Sve do tada! Holidej je tiho prokleo Tomovu nepromišljenost što je ukrao goveda sa ranča „Cirkel Te“ iako su se goveda nalazila vrlo blizu samog ranča.

Holidej je petama podbo konja u kas i penjući se uz jedan dugačak brdski prevoj, zastao na jednom skrivenom mestu da bi se osvrnuo za sobom. Plašio se da su ga građani San Felipea možda pustili da odjaše kako bi kasnije pošli za njim u nadi da bi ih on mogao odvesti Formenu. No, iza njega sve je bilo mirno i nigde se nije video oblak prašine. Naravno, može biti da su svi verovali da se rastao sa Tomom Formenom, s obzirom da je u grad ovoga puta došao sam. No, s druge strane, možda je postojao još neki razlog zbog kojeg se građani San Felipea nisu hteli mučiti da ga prate. Možda su oni znali nešto što Holidej nije znao. Okre-

nuo se ponovo u sedlu i poterao Šaha niz drugu stranu brdskog prevoja. Hitao je ka njihovom logoru.

*

Bred Larkin je izvukao dugu „vinčesterku“ iz futrole na sedlu.

– Mislim da će on biti tamo gore, Džoe – rekao je Larkin tiho, ledenog pogleda prikovanog za stub dima koji se dizao kroz plavičasti suton. – Tamo gore, ispod prevoja.

– Ja ću napraviti polukrug oko onih stena – rekao je Larkinov pratilac tihim piskavim glasom. – Ti se prišunaj pravo uz brdo.

– Pazi na onog drugog – upozorio ga je Larkin odmeravajući težinu puške u desnoj ruci. – Oni na stanici u Džunti rekli su nam da Formen sa sobom vodi nekog tupavog tipa koji klima kao medved. Ali, čovek nikad ne zna da li je i takav možda spretan sa revolverom.

Džoe Menering je izvukao šestometak iz futrole. Pogledom je potražio mesto nadstrešnice od crvenkaste peščane stene sa koje se dizao vijugav konac dima. Nadlanicom je prešao preko opuštenih usana.

– Da li nam je on stvarno potreban? – promrmljao je.

– Šta? – zagledao se Larkin u njega.

– Pa, hoću da kažem da već imamo robe za pet stotina dolara.

Larkin je bacio pogled do tovarnog konja. Telo privezano za sedlo davno je već bilo ukočeno i kruto i mada je leš bio umotan u nepromočivo ciračno platno, oko njega su zujali rojevi plavičastih mušica. Miris smrti širio se jak i odvratan, ali Larkin i Menering bili su na njega već naviknuti. U većini slučajeva oni su svoje žrtve donosili mrtve. Mrtvacu su im na putu do najbliže šerifske stanice donosili mnogo manje glavobolje

nego živi učenjeni, a vredeli su istu sumu novca.

– Znam da imamo – rekao je Larkin i slegnuo ramenima. – Ali, dobro bi nam došlo i tih dve stotine dolara. Šta smeta. Možeš to nazvati posebnom premijom.

Menering se još uvek dvoumio. Kod Pain Point Pasa stigli su najzad učenjenog bandita Densera i istog trenutka kada se mašio revolvera, Larkin mu je ispalio metak u glavu. Vraćajući se u oblasno sedište na istoku, gde ih je čekao novac za učenjenog razbojnika, svratili su u gradić San Felipe, gde je Larkin odlučio da pokušaju da uvećaju njihov prihod time što bi uhvatili i čoveka za kojim je poternica dan ili dva pre toga bila istaknuta na oglasnoj tabli ispred šerifske stanice. Larkin je tvrdio da će to biti sasvim lak posao. Konačno, njihov plen je, ako je verovati poternici, bio negde oko šezdeset godina star. Tako su se oni uputili iz San Felipea praćeni blagoslovom izvesnog broja građana koji su smatrali da ako ranč „Cirk Te“ želi da se kradljivci stoke kazne, onda je to dobro i za stanovnike San Felipea. U stvari, neki građani su objasnili lovcima učenjenih gde su prestupnici u poslednje vreme viđani. Put ih je vodio preko poštanske stanice u Džunti, a odatle do ovog uzvišenja crvenih peščanih stena.

Lovci učenjenih su sjahali i počeli da se provlače između stena.

– Ne vidim onog drugog, mlađeg – rekao je Larkin nastojeći da ohrabri svog ortaka.

– Da – promrmljao je Menering otežući, ali s izvesnim olakšanjem. On je bio od onih ljudi koji nisu voleli da rizikuju. – Tu je samo stari lešinar. Može biti da onaj mlađi više uopšte nije s njim.

– To će naš posao učiniti mnogo lakšim – rekao je Larkin i digao pušku. – Kao što sam

rekao, ja ću napraviti polukrug da bih mu došao s boka, a ti pođi pravo napred.

Larkin se udaljio od svog visokog ortaka. Mali lovac učenjenih bio je krajnje ružan čovek, zarastao u bradu, sa hladnim pogledom očiju koje su podsećale na smrt. Sa Meneringom je jahao zajedno već pune dve godine i oni su predstavljali idealan par lešinara. Oni su se uortačili ne zbog toga što su jedan drugog voleli, već zato što su jedan drugome bili potrebni. U svakom okršaju dva revolveraša više su vredela nego jedan.

Privlačio se sve bliže svom cilju osećajući sve jači miris izgorelog drveta i dima. Matorka raga od konja počela je kopati nogom tvrdo tlo i Tom Formen je digao pogled sa vatre. Istog trenutka starac je nabrao obrve i ustao. Stajao je za trenutak kao ukopan, obasjan crvenkastom svetlošću zamućućeg dana, mada mu je brada, slepljena za lice, ipak ostala sivkastosedla. Larkin ga je gledao preko nišana naperene puške. Starac je zaista imao oko šezdeset, ali na licu lovca učenjenih nije bilo ni traga milosrđa. Davno je on već bio raskrstio s osećanjima normalnog čoveka. Za njega učenjeni ljudi nisu bili ljudi. Oni su samo predstavljali određenu sumu novca i u ovom trenutku Larkin nije gledao jednog starog čoveka, već samo telo vredno dve stotine dolara.

– Ni makac! – viknuo je Larkin.

Bled u licu, Tom Formen je stajao bez pokreta, nogu kao ukopanih u pesak. Larkin je lagano sišao sa stene dok je Menering ušao pravo u logor držeći u ruci čvrsto stisnutu dršku naperenog revolvera. Bled u licu, drhtavih usana, Formen je šetao pogledom od jednog do drugog.

– Drži šape visoko i budi miran, stari – rekao je Džoe Menering. – I drži ih dalje od revolvera!

– Šta je ovo, do đavola! – zavapio je Tom Formen. – Šta ovo znači? Prepad? Pljačku?

– Zaveži – naredio je Larking ledeno dolazeći u logor.

– Odabrali ste pogrešnog čoveka – rekao je starac dršćući. – Ja sam švorc. Sve što imam to su sedlo i ova matora raga.

– Nismo mi pljačkaši, stari lupežu – rekao je Larkin uz prigušen kratak kikut. – Nismo kao ti!

– Šta? – Tom Formen je netremice zurio u otvor Larkinovog naperenog revolvera. – Da vi niste sa ranča „Čirkl Te“?

– A ne, mi nismo kauboiji – rekao je Menering podrugljivo. – Žigosanje stoke nije posao za nas. Ne, lupežu, mi smo ono što nazivaju građaninom koji vrši svoju dužnost...

Slobodnom rukom Džoe Menering je iz zadnjeg džepa pantalona izvukao jedan savijen komad papira. Smeškajući se, bacio ga je na zemlju.

– Pročitaj!

Formen je progutao pljuvačku. Pogledao je revolvere uperene u njega, a onda se sagnuo i uzeo papir sa zemlje. Razvio je poternicu i zinuo videvši kratke, jasno ispisane reči iz kojih je razabrao da je učenjen na iznos od dve stotine dolara. Sa nevericom je zurio u poternicu. Celog života uspevaio je da se provlači sa sitnim krađama, ali sada su ga odjednom njegovi gresi očigledno stigli.

Digao je pogled sa poternice do Larkinovog nasmejanog lica.

– Prljavi lovci učenjenih! – izustio je Tom Formen nemoćno.

– Mi smo samo građani koji vrše svoju dužnost, Formene – rekao je Larkin. – Oduzmi mu revolver, Džoe.

Menering je dohvatio starca za mišicu i poveo ga naniže, blizu mesta gde su stajali vezani konji. Zaustavili su se na jednoj ivici

i Formenov pogled spustio se do tovarnog konja vezanog stotinu metara niže na padinu. Izvesno vreme starac je netremice zurio u konopcima uvezan ljudski leš, a onda je osetio hladan dodir čelične cevi Larkinove puške na svojim leđima.

– Kao što vidiš, imaš mogućnost da biraš, stari – rekao je Larkin tobož prijateljski. – Ili ćeš mirno poći sa nama i bez ikakvih podvala, u kom slučaju ćemo te odvesti u oblasno sedište, gde će ti biti suđeno, a verujem da nećeš dobiti više od nekoliko godina zatvora, samo nekoliko godina zbog tvoje starosti... ili ćeš se ponašati kao neki budalasti junak, u kom slučaju ćeš ipak stići u Bufalo Pleins, ali kao onaj Denser dole.

– I to sa kuršumom u trbuhu – dodao je Menering.

– Dakle, šta si odlučio, starče?

– Neće biti nikakvih podvala...

– Tamo nas čeka novac za Densera – objasnio je Larkin – punih pet stotina dolara! I pošto zbog toga idemo u oblasno sedište, oni će nam isplatiti i vašljivih dve stotine za tebe.

Stari Tom Formen je sklopio oči. Da su nameravali da ga odvedu u San Felipe, mogla se javiti šansa da na putu do grada naidu na Duranga... ali oblasno sedište nalazilo se u sasvim drugom pravcu i to čitava dva dana jahanja daleko. No, izbora nije bilo. Uхватili su ga na prepad, razoružali i držali su ga na nišanu. A ovo zapakovano telo na konju oko kojeg su zujale mušice, bilo mu je stravičan podsetnik da će ga gladnokrvno ubiti zbog najmanjeg povoda.

Formen je lagano klimnuo glavom. – Neću vam zadavati nikakvu muku – rekao je promuklim glasom.

– Uveren sam da nećeš – rekao je Larkin i otkrio žute krezave zube. – Džoe, veži ga

za njegovog konja, pa da se brzo gubimo odavde.

Bilo je veče, smiraj dana. Nebo na istoku postalo je tamnije i senke na padinama sve duže, a vrhovi brda zarumeneli su se odsjajem sunca. Larkin je prvi izjahao iz logora vodeći tovarnog konja za sobom. Menering i Tom Formen jahali su jedan pored drugog, starac vezan rukama za jabuku svog sedla.

– Ne brini ništa, stari – rekao je Džoe Menering podrugljivo. – Samo nekoliko godina u čuzi! Kad izađeš, još uvek ćeš imati dovoljno vremena da se naživiš.

Uputili su se uz padinu, a iza njih ostao je napušten logor i vijugav stub dima koji se dizao ka tamnom nebu.

*

Vatra je bila skoro ugašena.

Holidej je sjahao iz sedla i sa revolverom u ruci osvrnuo se po tihom napuštenom logoru. Stajao je tako izvesno vreme na sve jačem povetarcu, nogu ukopanih u mekani pesak na kojem su se videli otisci nogu nepoznatih ljudi i prevrnut lonac za kafu pored vatre koja se već ugasila. Lonac za kafu bio je jedini predmet koji je našao. Svega ostalog nije bilo. Ni sedla, ni čebadi, ni hrane, niti bilo čega drugog.

Neka hladna jeza ga je obuzela. Video je otiske konjskih kopita koji su iz logora vodili uz padinu i dalje u noć. Zastao je da izbroji tragove. Našao je da su logor napustila četiri konja, uključujući i Tomovog. Prišao se poternice i ponašanja građana u San Felipeu i strah od nečeg užasnog stegao mu je srce čeličnom šakom. Lovci učenjenih! Mora biti da su ti gadovi nagazili na Toma i odveli ga. Razlog što ga građani San Felipea nisu pratili bio je jednostavno u tome što su oni sigurno znali da su lešinari već

pošli da uhvate Toma. Protiv njegove volje sa usana mu je sletela psovka i on je ponovo pojahao Šaha.

Još jednom je bacio pogled na tlo. Nigde nije bilo tragova krvi. Po svoj prilici lovci usenjenih nisu ubili Toma i nameravali su da ga vlastima predaju živog ukoliko on ne bude napravio neku nepromišljenost. Razmatrajući tu mogućnost, Holidej je zaključio da stari takvu nepromišljenost neće napraviti.

Sledeći trag po mesečini, Holidej se udaljio iz logora. Morao je naći Toma. Dugovao je starome zahvalnost i morao ga je spasti, bez obzira koliko ga to koštalo. Naravno, stari je bio nepopravljivi lupež, ali prema njemu bio je i te kako dobar. Tom Formen se prema svom Durangu ponašao kao pravi otac. Prihvatio ga je u trenutku bede i nevolje, pomogao mu da se oporavi, hranio ga, odveo i činio za njega sve ono što je činio za sebe: ukratko, omogućio mu je da živi životom za koji je jedino znao. Zamišljajući u mašti lovce učenjenih koji su odveli Toma, Holideja je obuzeo bes. On je lovce učenjenih oduvek smatrao za poslednji otpadak ljudskog društva. Bili su to ljudi koji su živeli od krvavog novca, lešinarili i otpadnici, omraženi od društva, kojem su tobož služili.

Holidej je nastavio da jaše kroz noć.

Sa neba ga je gledao pun mesec, veliki, okrugao i žut, i njegova svetlost otkrivala mu je jasne tragove u pesku, koji su ga vodili sve dalje na istok. Malo pomalo noć je odmicala. Pesak se pretvorio u sasušeno blato i put naglo spustio do korita neke reke. Šahove kopite zaronile su u žitko blato i Holidej ga je poterao na drugu obalu. Ponoć je prošla i slab vetar pretvorio se u povetarac koji je šumeo kroz granje žalfije. Trag je i dalje stalno vodio ka istoku. Konačno su prvi ružičasti prsti zore zaparali nebo iznad

horizonta na istoku i Holidej je zaustavio Šaha da se odmori.

Konjanik je zapalio cigaretu posmatrajući dolazak dana koji se širio nad pustim predelom. Deset minuta kasnije Holidej je ponovo bio u sedlu. Sunce je grejalo njegovo neobrijano lice dok je s osećanjem krajnje usamljenosti jahao pustim predelom. Pesak i zemlja pretvorili su se u tvrdo kameno tlo i trag je bilo skoro nemoguće pratiti. Pa ipak, Holidej je nastavio orlovskim okom tražeći zagrebenu stenu ovde, slomljenu grančicu tamo i pomeren kamenčić ponedele. Napredovao je lagano i dan se polako izvukao. Još puna dva dana Holidej je pratio trag lovaca učenjenih. Pustinja i kamen ustupili su mesto travi, borovima i planinskim vrhovima i kada je pored jedne okomite stene izbio na brdski prevoj, Holidej je zastao. Pred njim se pružala dugačka prostrana zelena dolina, prošarana rančevima i brvnarama.

Odjednom je nekim šestim čulom u tom prizoru naslutio nešto poznato. Sedeo je u sedlu pored stene obrasle šikarom i pogledom orao preko niskog lanca brežuljaka do sledeće doline, duže, prostranije i čak zelenije od ove koja se pred njim pružala. Senke prošlosti pokrenule su njegovo sećanje i on se napeo da mutno sećanje izoštri do žive stvarnosti. Ali, senke su ostale nejasne kao u magli.

Ruka sudbine skrenula mu je pogled do čela doline, gde se belela velika ranč kuća. Mak Groov ranč! Ranč vinovnika za sve što mu se poslednjih godinu dana događalo. Na žalost on to nije znao i pogled mu je odlutao do druge strane doline nekoliko manjih kućeraka. Bile su to kuće farmera. Da li je u njima neko živio? Sasvim na kraju nekada se nalazila brvnara Klinta Kejsija. Sada je to mesto čađavih ruševina plenila trava. Ispu-

nio ga je osećaj nelagodnosti iako uzrok tome nije mogao da dokuči. Kakvu bi vezu sa njim mogla imati gomila čađavih ruševina?

A onda su se njegove misli vratile tekućem problemu, Tomu, koji ga je igrom sudbine i doveo ovamo. Poterao je Šaha tragom koji je vodio za Bufalo Plejns. Tamo su, dakle, lovci učenjenih odveli svoj plen.

Široka ulica Bufalo Plejnasa učinila mu se poznata kao i crkva koju je malo zatim ugledao. Kao da je sve to već jednom video. Salun koji nije izgledao ništa drukčije nego saluni u gradovima na Zapadu, štala sa tavanom za seno i neke druge zgrade koje je na izvestan način prepoznavao kao da ih je video u zaboravljenom snu. No, nije imao vremena za razmišljanje. Morao je saznati šta se desilo sa Tomom i već ga je zamišljao u ćeliji gradskog zatvora Bufalo Plejnasa.

Bilo je već veče i tu i tamo u glavnoj ulici gorele su svetiljke dok je Holidej jahao putem prema granici gradskog atara. Put je vijugao kao zmija i izašavši iza jedne krivine zaklonjene malim uzvišenjem, Holidej se uputio ka početku glavne ulice.

No, odjednom je naglo zategao vodice.

Upravo ispred njega dizao se prastari hrast koji se delimično nadnosio na taj put, večni stražar ogromnog debelog stabla i čvornovatih grana sa kojih je opadalo skvrčeno lišće. Jedna od tih krivih grana nadnosila se visoko iznad puta i sa te grane visio je neki nejasno uobličeni predmet. Hladan vetar pomilovao je Holideja po licu. On je poterao Šaha napred i prišao bliže drvetu. Predmet se uobličio u telo nekog čoveka koje je visilo na konopcu vezanom za tu krivu granu. Hladan znoj izbio je Holideju po čelu i on je dodirnom peta poterao konja brže da bi se zaustavio neposredno ispod drveta. Zategao je vodice, zaustavio konja i iz sedla se zagledao u staklaste

beživotne oči starog Toma Formena. Sasvim lagano Holidej je pružio ruku i dodirnuo telo čoveka koji mu je bio iskren prijatelj u najtežim trenucima njegovog života. Tom Formen je bio hladan.

– Gospode bože! – prošaputao je Holidej.

Od dodira Holidejeve ruke, ili od blagog naleta vetra koji je zašumeo u visokim granama prastarog hrasta, telo starog Toma pokrenulo se na užetu.

IV

– Našem šerifu ne treba mnogo vremena da obavi svoj posao, on je brz kao vatra – izustio je neki pijani rudar kašljucavim glasom i pružio ruku da ponovo dohvati bocu. – Ne, gospodine moj! Samo što su doveli onog starog lupeža, on je organizovao suđenje, osudio ga i odmah ga obesio!

Prisutni ljudi su se prigušeno nasmejali, a Holidej je ostao ukočen i zagledan u svoju čašu. Sedeo je sam za jednim stolom u uglu saluna, nagnut nad čašu pića plaćenu ostatkom sitniša koji je iskopao u džepu. Već izvesno vreme salun se sve više punio kaubojima i rudarima koji su svraćali na svoje uobičajeno večernje piće i razgovor i kao Holidej, većina njih videla je pri dolasku prizor na ulazu u grad.

– Kako se zvao taj? – zapitao je neko. Za sve njih obešeni čovek bio je nepoznati stranac i budio je njihovu radoznalost.

– Kažu da se zvao Formen – rekao je rudar.

– Nikada nisam čuo za njega. Je li bio neki ubica?

– Jedan od onih nevaljalaca koji su ga doveli svratio je ovde i rekao mi da je stari kradljivac stoke... A vi znate kako naš šerif

postupa sa takvima. On ih veša, brzo i po kratkom postupku.

Holidej je srknuo viski iz čaše. Neki čovek gromadnog tela bučno se spustio na stolicu za njegovim stolom, ali, Holidej nije obratio pažnju na njega. Bio je zapao suviše duboko u očajanje i ljutnju da bi ga se to ticalo. U stvari, udarac koji je doživeo videvši obešeno Tomovo telo još uvek ga je pritiskao i držao kao čeličnim kleštima. Tuga ga je bila ophrvla. Tuga i strahoviti gnev. Stari Tom je bio prestupnik i krađom stoke kojom je pribavljao novac za hranu i druge troškove, kršio je ljudske zakone, ali u svakom slučaju, on nije bio okoreli zločinac koji zaslužuje kaznu vešanjem. Ta smrt bila je nepravda.

– Bilo je to vraški brzo suđenje – rekao je krčmar obraćajući se svima u salunu.

– Pa, naravno da je bilo – rekao je neko drugi. – Naš šerif ima sudiju Kentona u džepu i to svi znamo. Ja sam bio prisutan i teško da bih to mogao nazvati suđenjem. Bila je to gruba, surova pravda. Stari lupež je priznao da je on taj čovek sa poternice koga traže zbog krađe stoke, i na to je sudija rekao da u ovoj pokrajini sve kradljivce stoke vešamo. Trebalo je da vidite lice tog starog lupeža. Plakao je kao da će oči isplakati. No, sudija je doneo presudu i svršena stvar. Naš šerif ga je priveo do hrasta i dželat je izvršio ostalo.

– A oni gadovi, lovci ucenjenih koji su ga doveli, odjahali su sa njihovim krvavim novcem – zaključio je priču rudar obraćajući se novopridošlim gostima.

– Nevaljalci! – rekao je neko gnevno.

– U svakom slučaju mi tu ne možemo ništa – promrmljao je neki kauboj. – Šerif vodi ovaj grad. Verovatno da bi Kenton osudio starog na godinu-dve zatvora, ali pošto

mu je šerif bio za vratom i tražio najstrožu kaznu, on nije imao drugog izbora.

– Zaboravimo tog starog lupeža – rekao je neki ridokosi čovek. – Zabavimo se malo.

– Tako je! – umešala se na to neka mlada vitka žena sa tesnom haljinom koja se uz nju pripijala kao drugi sloj kože. – Hajdete ljudi, navalite... mister Sigel je upravo rekao da je sledeća runda pića na račun kuće.

– Jupiii! – kliknulo je nekoliko ljudi.

Odjednom su građani Bufalo Plejnsa zaboravili na surovu pravdu, vešanje i šerifa, i pohitali prema šanku.

– Hej, čoveče... Zar je niste čuli? Piće na račun kuće! – gromadni čovek koji je sedeo za Holidejevom stolom okrenuo se na stolici. – Besplatno piće, čoveče! Ili je tebi možda već dosta?

– Reci mi, zar vaš šerif uvek veša stare ljude koji su učinili neki sitan prestup? – zapitao je Holidej otvoreno.

– Skoro uvek... naročito kradljivce stoke. Izgleda da time hoće da potvrdi svoj autoritet. Kada se jednom dočepa dizgina, kao naš šerif, čovek obično voli da stvari tako i ostanu. Obesiti nekoga najbolji je način da se ostalima pokaže ko je gazda. A što to tebe toliko interesuje?

Dok Holidej nije mogao da mu kaže da se interesuje zbog toga što mu je Tom Formen bio prijatelj. Imao je sreću da ga ovde niko nije poznavao i nije bilo razumno izlagati se riziku dovodenjem sebe u vezu sa obešenim čovekom. Uz to počeo ga je hvatati uobičajeni umor i sanjivost, tako da je jedva obuzdavao želju da zadrema. Na, pomisao na Formenu vratila mu je snagu i on je nastavio.

– Ko je taj vaš šerif? – zapitao je tek da nešto kaže.

– Zar ga ti ne poznaješ? Pa, naravno, ti si ovde došljak. Naš šerif se zove Mak Gro.

– Mak Gro? – pominjanje tog imena zazvonilo je u Dokovoj svesti kao neki neprijatan doživljaj, ali ni tada nije mogao da zaključi zbog čega mu je tako mnogo šta u ovom gradu izgledalo čudno i podsećalo ga na ružan san.

– Da, Džošua Mak Gro, sin starog Kurta Mak Groa i ako si nešto čuo o ovoj oblasti onda bi trebalo da znaš da je Kurt Mak Gro ovde velika zverka. Vlasnik je ogromnog ranča, najvećeg u Utahu. Sem toga, nedavno je otvorio rudnik, strugaru i većina biznisa u gradu njegovo je vlasništvo.

– A njegovo je vlasništvo takođe i šerifska služba – promrmljao je Dok muklo.

Krupni čovek ga je pogledao podozrivo. – Šta kažeš...

– Nije važno – slagao je Holidej.

– Hajde da popijemo naše piće – rekao je Dokov sagovornik.

– Važi.

U tom trenutku leptir vrata su se širom otvorila i grupa ljudi nagnula je u salun kao da je salun njihov. Na pola puta do šanka Holidej je zastao i oštro pogledao ćelavog čoveka koji ih je predvodio. Nije mogao da se seti imena tog čoveka, ali se odnekuda sećao njegovog lica. Kao da ga je video u nekom sudbonosnom trenutku koji se ne zaboravlja. Taj čovek imao je čudne pakosne, duboko usađene oči koje su gorele kao vatra pakla.

– Zdravo Leni – povikao je krčmar. – Vi sa ranča „Dijamond M.“ znate kada treba da se pojavite. Piće je besplatno.

– Neki popularni ljudi – zapitao je Holidej svog sagovornika trudeći se da pitanje izgleda kao puka radoznalost.

– Popularni za nekoga.

– Kako to?

– Pa, kod naseljenika nisu omiljeni.

– Zar i vi ovde imate taj problem?

– Imamo. Mak Gro je pokušao da ga reši prošle godine i to mu je skoro uspelo – rekao je sagovornik prilazeći šanku i uzimajući flašu. – Ali, problem se ponovo javio. Ti prokleti naseljenici navalili su na Zapad kao skakavci!

– A kako građani gledaju na ove? – zapitao je Holidej pokazavši pokretom glave prema kaubojima sa ranča „M.“ koji su se probijali kroz gomilu.

– Mnogo pitanja postavljaš. Mnogo si radoznao iako ne izgledaš baš mnogo bistar.

Holidej je slegnuo ramenima. – Dobro kažeš, hajde da popijemo piće – rekao je i tromim korakom pošao ka šanku.

Holidej se sa svojom čašom vratio za sto, ali njegov sagovornik je ostao sa jednom salunskom zabavljačicom. Dok je posmatrao ljude sa ranča „M.“ Zapazio je da su se građani prema njima ophodili s izvesnom dozom poštovanja i da ih krčmar služi pre ostalih.

Ispio je svoje piće i pogledao kroz prozor. Ulica je bila osvetljena brojnim svetiljkama i sve više konjanika pristizalo je pred „Red Gater“. Pogled mu je kliznuo do fasade zgrade zatvora sa krupno ispisanim naslovom „Šerif“ i sjajno osvetljenim prozorom. Džošua Mak Gro. Taj nitkov od šerifa platiće za svoj zločin. Platiće glavom što je obešio Toma Formena.

Ali, ostvarenje njegove namere neće biti lako, a ako mu čak i uspe da ostvari svoj cilj, postaće čovek van zakona. Nije mogao jednostavno da ubije gradskog šerifa, a da od sebe ne napravi metu za lovce ucenjenih do kraja svog života koji verovatno ne bi bio dug. No, bez obzira na sve, ništa ga neće sprečiti da ostvari svoje namere. Ako ne bude drugog izlaza, ukloniće i njegovog oca Kurta koji nije ništa manji zločinac od svog

sina. Mak Groovi će platiti svoja zlodela i on će sačekati svoju šansu.

Veče je odmicalo. Oko devet časova „Red Gater“ je bio prepun ljudi i salunskih devojaka koje su sišle iz svojih soba na galeriji i pomešale se sa gostima. Jednom ili dva puta vitka devojka u tesno pripijenoj haljini, koja je objavila da kuća časti, pogledala je u pravcu Holideja sa više interesovanja, ali u tom momentu Holidej je bio obuzet razmišljanjem o telu koje se ljuljalo obešeno na konopcu. Mogao je ipak nešto da učini za Toma, uveravao je sam sebe... da osveti njegovu smrt.

Gomila gostiju se postepeno smanjila i veče se bližilo ponoći. Holidej je napustio salun.

A onda se našao sam na ulici. Noćas će spavati van grada... na tvrdoj zemlji, ali to mu neće biti prvi put. No, pre toga morao je nešto da uradi. Pojahao je iz grada u noć i zaustavio se ispod drveta za vešanje. Presekao je užu iznad Tomove glave i telo je palo na zemlju. Pažljivo je prebacio telo preko sedla i poveo konja u dolinu. Trebalo mu je dva sata da nožem iskopa plitak grob i sahrani starca.

– Osvetiću te, Tome – obećao je. – Poslaću tog nitkova u pakao... a ako neko pokuša da me u tome spreči, neće ni taj bolje proći.

Proveo je noć pod jednim borom nedaleko od Tomovog groba. Sutra će morati da zaradi nešto novca i nadao se da mu to neće biti previše teško. Uolikom gradu verovatno će se naći neki posao i za njega. Bilo šta što će mu omogućiti da ostane u gradu i uluči priliku za osvetu.

Okrenuo se na leđa i pogleda uperenog ka nebu posutom zvezdama, oslušnu šumove noći. Negde je huknula sova, a iz daljine

iza prevoja začulo se zavijanje vuka. Ti šumovi noći bili su mu poznati.

*

Najbolji način da se u nepoznatom gradu nađe posao je otići tamo gde se ljudi okupljaju i raspitati se kome je potrebna radna snaga, a takvo mesto je obično salun. Sa tom namerom Dok je sutradan ujutru pojahao konja i posle pola sata zaustavio se ispred saluna u Bufalo Plejnsu. U zasenčenoj odaji zatekao je petnaestak ranih gostiju, uglavnom nepopravljivih pijanaca i dokoličara i, praćen ostrim pogledom podbulog krčmara, seo za jedan sto u uglu, što je na krčmarovom licu izazvalo grimasu mrštenja. Iskusna krčmarska ajkula procenio je da Dok Holidej nema novca, ali ga je pustio da sedi za stolom, jer lokal nije bio pun.

Malo potom za sto se dovukao još jedan nesrećnik praznog džepa, pocepane jakne na laktovima i izgladnelog neobrijanog lica. Pošto je seo naspram Holideja i odmerio ga od glave do pete, upustio se u razgovor.

– Švorc si, a?

Holidej ga je pogledao mutnim očima. – Tražim posao – rekao je.

– Onda se nisi namerio gde treba. U gradu je sve puno. Možda se nešto može naći na rančevima u okolini, ali... – zastao je i odmerivši još jednom svog sagovornika dodao: – ... ne izgledaš mi baš okretan da bi mogao da budeš kauboj.

Holidej je ćutke primio njegovu konstataciju. Posao van grada ga nije interesovao, jer je hteo da ostane blizu Džošue Mak Groa. Ako bi se udaljio sasvim bi smanjio mogućnost da ugrabi pogodan trenutak za osvetu.

– Ovde nećeš mnogo ušičariti ako misliš da nekoga olakšaš za novčanik – šapnuo je

dronjavko i kiselo se namrštio. Sem kockara koji rade za ovaj salun malo ko ima novca... A sem toga, ako bi bio uhvaćen u krađi, šerif bi te po kratkom postupku obesio.

– Nije me briga za to – odgovorio je Dok kratko. – Ja zaista tražim posao i uveren sam da ću nešto naći.

– Sumnjam bogami. U ovom gradu nema više posla ni za koga. Čak i grobaru krađu posao.

Durango se malo prenuo. – Zaista? Kako to misliš?

– Zar nisi čuo? – začudio se dronjavko. – U ovom gradu se događaju zaista čudne stvari. Neko je noćas ukrao jedan leš.

– Kakav leš? – Durango je upitno digao obrve.

– Neko je skinuo telo onog obešenog kradljivca stoke i tela nigde nema.

– Šta kažeš, tela nigde nema! To je dakle – nasmejao se glasno Durango.

– Možeš se smeјati koliko hoćeš, lafe, ali, to što se desilo nimalo se ne sviđa Martinu.

– Martinu?

– Da, Martinu. On je, znaš, ovdašnji grobar i već je bio iskopao grob za sahranu obešenog. Trebalo je da ga sahrani o opštinskom trošku, ali mu se to izmaklo. Naravno da je zbog toga ljut.

– Razumem ga – promrmľjao je Durango mrtvačkim glasom.

– A ljut je i šerif. To što se desilo dovelo ga je do besnila. On ne voli kad nešto izmakne njegovoj kontroli.

U tom trenutku iz pravca šanka začuo se krčmarov glas. – Heј, Kernsone, stara lopužo! Šta se to domundavaš sa tim došljakom? Jesi li našao pajtaša za neku krađu?

– Eto vidiš – procedio je dronjavko koga je krčmar nazvao imenom Kernson. – Ovde svi drže oči otvorene. Ne dao bog da te neko upeca u nekom prestupu. – Digao je glavu i

pogledao prema šanku i podnožju stepeništa koje je vodilo na galeriju i sobe na spratu gde je stajala jedna osoba. – Gle, gle neko gleda ovamo i pošto ja nisam interesantan siguran sam da gleda tebe.

U podnožju stepeništa stajala je mlada žena vitkog stasa, utegnuta u tamnozelenu haljinu sa dubokim dekolteom. Rida kosa padala joj je preko dela lica i skrivala joj jedno oko, ali je ipak bilo uočljivo da netremice gleda ka stolu u uglu. Po sjaju njenih zelenih očiju bilo je očito da nepoznatog gosta gleda sa velikim interesovanjem.

– Vraga! – promrmljao je Durango. – Otkuda bi gledala mene?

– Eh, nemoj mi sada prodavati naivnost kao da to nisi primetio. A ako te interesuje to nije mala čast jer ako Laura Higinis neko gleda to onda nešto znači. Ona je suvlasnik saluna. Gleda te neprekidno već skoro pola minuta i čudi me šta nalazi na tebi. Jeste da si zgodan laf, ali nisam do sada primetio da Laura obraća pažnju na mušku lepotu. Sem toga, suviše si dronjav za nju. Ipak, po tome kako te odmerava, čini mi se da imaš neke šanse. Čuj, poslušaj me jedno, iskoristi šansu ako ti se pruži. Kažu da jedan minut sa Laurom вреди koliko godina običnog života. Znaš na šta mislim?

Dok-Durango je ćutao. Laura Higinis?! Opet senka prošlosti ili uobrazilja. Ime mu se činilo poznato kao sve u ovom gradu.

– Gle, gle, evo je dolazi ovamo – šapnuo je Kernson.

Holidej je i sam to video, ali je pored toga osetio i miris njenog parfema. Parfem nije bio od onih jeftinih, već prefinjen, skup i po Dokovom mišljenju izazovan.

Žena je stala pored njega. Nešto kao nagoveštaj osmeha za trenutak je zaigralo na njenom licu. – Haj – rekla je kratko i glas joj je meko zazvučao.

Sanjivi mehanizam Dokovih misli umorno se pokrenuo. Ova žena se obratila njemu, nikome drugome nego baš njemu, iako za to nije imala nikakav povod. Zašto je to učinila? Nije znao ko je ona, iako mu je, kao sve drugo u ovom gradu, izgledala poznata. Da li je možda ta žena bila deo njegovog zaboravljenog života, zapitao se i lagano progovorio.

– Da, gospodo.

Senka osmeha je nestala sa njenog lica. – Gospodo? Zašto tako zvanično? Ne vidim da za to ima razloga, Dok.

– Dok? Ne znam šta to znači. Ja se zovem Durango.

Laura ga je pogledala iz dubine zelenih očiju. – Durango? Samo to?

– Da, samo to – Holidej ju je pogledao upitno. – Da li vi znate nešto više?

Ona ga je ćutke gledala nekoliko sekundi. – Možda – rekla je i napućila usne pitajući se kakvu igru Dok Holidej igra. Jer, za nju nije bilo sumnje da se pred njom nalazi Dok Holidej, iako sasvim drugačije obučen. Pogledala je njegovu futrolu sa revolverom. Nije imao čak ni svoj kolt „linkoln“ sa drškom od slonovače, ali svejedno, bio je to ipak on. Niko drugi nije imao takvu tamnu dugu talasastu kosu, tako fini, pravilan nos i pune tvrde usne, a ponajmanje takve sivoplave oči. Istina, te oči nisu imale kristalan ledeni sjaj koji je poznavala, već su gledale nekako sanjivo i umorno, ali, to su bile Holidejeve oči, smela je da se zakune. Zbunjivalo ju je ipak zbog čega je tu tako bedno odeven, neobrijan i neuredan, sasvim drukčiji nego obično. Pomislila je da u pitanju može biti neka igra.

– Ako nešto znate recite mi – izustio je Dok.

– Ja najviše volim da sa ljudima razгова-

ram nasamo – rekla je Laura. – Moja soba je broj tri. Odmah na vrhu stepeništa.

Rekavši to, Laura se okrenula i otplovila. Nije se osvrnula za sobom, ali dok se penjala uz stepenice sve oči su bile okrenute ka njoj. Svi gosti ostali su zablenući i svi, uključujući i Kernsona, zavideli su Holideju na njegovoj sreći.

Holidej je sačekao desetak sekundi, a onda ustao i pošao ka stepenicama. Zastavši na vratima svoje sobe, Laura mu je uputila ohrabrujući osmeh.

V

Soba je bila luksuzno nameštena. Tepih na kome je Holidej stajao bio je debeo, mekan i zlatnožut. Laurin krevet nalazio se pored zida i bio je pokriven širokim komadom svile zlatne boje. Na suprotnoj strani pored zida nalazio se ormarić za piće i toaletni sto sa ogledalom. Pogledavši u ogledalo, Dok Holidej je uočio da ga Laura gleda s osmehom na licu. Zabacivši rukom pramen riđe kose, Laura je prišla ormariću za piće.

– Onaj otrov dole u salunu je za goveda – rekla je. – Onaj koga ja pozovem u sobu pije samo fino piće.

Sagnula se da u ormariću odabere flašu i haljina joj se zategla, ističući obline njenih dugih nogu.

– Koji vetar te je doneo ovamo? – zapitala je zagledajući etiketu na flaši brendija.

Holidej je s naporom pokušao da odmah odgovori. Njen ton ga je zbunjivao, jer je nagoveštavao da ga ta žena poznaje. Ako bi to bilo tačno, onda je morao nastupiti vrlo oprezno da je ne poplaši, jer bi u suprotnom žena možda odbila da kaže šta zna. Želeo je da otkrije svoju prošlost, ali je sve to razmišljanje bilo suviše zamorno za njega.

– Ja sam luralica – rekao je najzad.

– To već znam – osmehnula se Laura i nasula mu brendi u čašu. Sebi je nasula čašu lakog vina i dodirnuvši rubom čaše Holidejevu, zagledala mu se u oči. – To već znam, nisi morao da mi kažeš. U stvari htela sam da te pitam kakvu igru igraš?

Holidej je napregnuo svu snagu volje da dokuči šta da odgovori i da bi to prikrio i dobio u vremenu, primeo je čašu usnama. Gledajući je u duboke zelene oči zapazio je da mu se osmehuje i po osmehu i izrazu njenih očiju učinilo mu se da mu ta lepota nije neprijatelj. Naprotiv, činilo mu se da od nje ne treba da strahuje i da bi, ako bude dovoljno vešt, mogao da je pridobije za saveznika. No, sve vreme mučila ga je pomisao da ona zna nešto o njemu, nešto vrlo važno.

– Ne razumem šta hoćete da kažete? Ne znam o kakvoj je igri reč – rekao je Dok.

– Oh Bože! Nećeš valjda da kažeš da me ne poznaješ i da si slučajno odeven u te rite – ljutnula se riđokosa.

Holideja je zbunio njen ljutiti ton. Pošlo je nekoliko sekundi pre nego što je odgovorio.

– Baš to. Ali, imam utisak da vi o meni znate nešto što ja ne znam – usudio se Dok da izusti.

– Znam, naravno. Ali, nemoj misliti da ćeš lako da me zavaraš... I ne znam čemu ti to treba. Sada smo sami, možeš mi reći sve što držiš u tajnosti.

– Nemam šta da kažem – snuždio se Dok.

– Ni to da nisi nikakav Durango nego Dok Holidej, kockar i pustolov.

– Ne, ni to, jer do ovog momenta to nisam znao. Ali, vi ćete mi pomoći...

– Tako dakle, nastavljaš igru sa mnom. E, ja imam načina da otkrijem i najskrivenije tajne, a kakvu god tajnu da skrivaš, nećeš

moći da me uveriš da nisi Dok Holidej. Laura Higinis nije guska, Holideje.

Uzela je čašu iz njegove ruke i spustila je pored svoje na toaletni sto. Onda mu je obavila ruke oko vrata. Prislonila je usne na njegove i vrh njenog jezika dodirnuo je njegov sa svirepom toplinom od koje su ga podišli žmarci. Umor i sanjivost su nestali, tamu njegove svesti obasjao je rumeni plamen telesne vatre i on ju je privukao sebi. Ona je promrmrljala nešto što Dok nije razumeo. No, odjednom, ona se odvojila od njega.

– Čekaj – rekla je.

Pružila je ruku ka leđima i otkopčala haljinu. Svila je kliznula niz telo i otkrila njenu prekrasnu nagotu. Dok je za trenutak ostao kao opčinjen, a onda pružio ruke i privukao je sebi.

*

Ona je sedela pred ogledalom i zamišljeno četkala kosu. U jednom trenutku skrenula je pogled do postelje gde je još uvek ležao Dok Holidej.

– To je neverovatno. Kada ne bih bila sigurna ko si ti, možda bih poverovala da si tamo neki Durango. Ali, zamena nije moguća. Ne postoje dva tako ista čoveka ni kada su u pitanju blizanci. Ipak, nije mi jasno šta se desilo s tobom, kako si pao na tako niske grane i šta je sa tvojim pamćenjem. Kako je došlo do toga da ne znaš ko si i od kada to traje?

– Godinu dana ili nešto više – odgovorio je Dok. Ja sam, dakle, neki pustolov Dok Holidej koga ti poznaješ?

– Da i kome ponešto dugujem. Zbog toga i ne mogu da te ostavim na cedilu. Pre svega, moraćeš da se uljudiš, da se okupaš, obriješ, nabaviš novo odelo... A onda ćemo morati da ti nadamo neki posao.

– Da, to bi bilo neophodno, jer sam nameravao da se ovde zadržim – složio se Dok.

Ona se okrenula na stolici. Ovaj Dok Holidej bio je sasvim drukčiji od onog Holideja koga je poznavala. Nedostajala mu je bistrina uma i sposobnost munjevitog donošenja odluka, bio je trom, čak bi se moglo reći bezvoljan, ali, ipak bio je to Dok Holidej koji se prema njoj poneo džentlmenki. U Brejkvil Lejnu pomogao joj je da nasledi biznis njenog muža i ako su kasnije nastale okolnosti zbog kojih je taj biznis propao, to nije bila njegova krivica. Svojim postupkom iskupio se za smrt njenog oca, pa čak i više od toga. Sada je bio red da mu uzvрати.

– Pre svega, mi zvanično moramo ostati na odstojanju. Tako će biti bolje. Za sada ću te zvati Durango. Slažeš se? – rekla je.

– Slažem se. I dalje?

– Na redu je posao. Šta misliš, šta bi mogao da radiš?

Holidej je slegnuo ramenima.

– Nekada si bio vrlo vešt sa kartama. Šta misliš o tome?

– Nekada? Mogu ti reći da već godinu dana nisam uzeo karte u ruke. Ako si mislila da budem kockar, ne verujem da će to ići lako.

– Ti imaš talenta i verujem da ćeš moći da se uklopiš. I, znaš, ti nećeš biti običan kockarčić. Video si sinoć kockare ove kuće... Avertija, Rajdinga i Helija. Oni rade u kockarnici i dobit delimo. Sem toga, oni imaju besplatan stan i razne druge pogodnosti. Uzgred da ti kažem neovlašćeno kockanje ako bi ga organizovao neko drugi, u gradu nije dozvoljeno. Na to pazi šerif Mak Gro.

– Šerif Mak Gro? Opet on? Znači, sve je sređeno?

– Pa naravno, šta si mislio? Život je takav. Dakle, šta kažeš na moj predlog? Kako ti se sviđa?

Holidej je povukao dim iz mirišljave cigare. Prvi put posle godinu dana pio je brendi i pušio fine cigarete. Ako je to činio u svom zaboravljenom životu, onda taj njegov život nije bio loš. Ova žena, njemu nepoznata, nudila mu je da ga vrati u takav život i mada ga nije mnogo privlačila, njen predlog bio je više nego velikodušan. Za ostvarenje njegovog cilja bio mu je potreban novac i fasada iza koje je mogao na miru da razmišlja kako da osveti Toma Formena. Zaposlenje u salunu „Red Gater“ obezbedilo bi mu i jedno i drugo.

– Pa... pristajem. Nadam se da ću zadovoljiti. A kada bi trebalo da počnem?

– Još večeras. – Laura je postala poslovna. – Izveštaj ćeš podnositi meni ovde u sobi svakoga dana po zatvaranju lokala.

– A gde ću biti smešten?

– U sobi u hotelu preko puta. – Ispila je ostatak vina iz čaše. – Sve će biti plaćeno. Samo se pozovi na mene i reci da sam te ja poslala.

– Učiniću kao što kažeš – rekao je poslušno Dok.

– U prolazu svrati u trgovinu i uzmi jedno pristojno odelo, košulju i ostalo. I još nešto: dodi ranije večeras, htela bih da ti dam neka uputstva u vezi sa poslom.

– Okej, doći ću pre zalaska sunca – obećao je Holidej.

Smatrajući da je razgovor završen, izašao je iz sobe na unutrašnji balkon. Kernson je još uvek tu sedeo za stolom i kada se on uputio ka stepeništu, pogledao je gore i osmehnuo se.

– Vidi, vidi – rekao je otežući. – Puna dva sata!

– Da – rekao je jedan dokoličar kašljukajući. – Mora biti da je predlog koji si čuo bio đavolski primamljiv, momče! – dobacio je Doku.

Holidej je ćutke klimnuo glavom i prošavši pored njih, uputio se na suncem obasjanu ulicu. Nekolicina ljudi stajali su okupljeni na trotoaru posmatrajući grupu konjanika koji su trkom jahali glavnom ulicom. Predvodio ih je čovek krupan i trbušast, sa metalnom zvezdom na prsima. Holideju nije bilo potrebno da pita kako bi saznao ko je to. Taj čovek bio je šerif Džoša Mak Gro! Holidej je osetio da ga je u prsima steglo nešto hladno i ruka mu se instinktivno spustila na dršku šestometka. Konjanici su se zaustavili pred zgradom zatvora.

– Jeste li nešto otkrili? – zapitao je neko.

– Ništa – rekao je Mak Gro turobno. – Ma koji lešinar da je skinuo i odneo leš, učinio je to tako vešto da ga nismo mogli naći. Trag je vodio prema maloj dolini, ali ipak smo ga izgubili.

– To je mogao učiniti samo neki naopak tip koji uživa u leševima – povikao je neko. – Ko bi drugi inače skinuo leš sa konopca?

– Da stari lupež nije imao slučajno ortaka? – prisetio se gradski mlinar.

– On je bio običan sitan lupež – nasmeja se neko drugi. – Takvi nemaju prijatelje – ta primedba bocnula je Holideja, ali je ljutnju zadržao za sebe.

– Hej, Džoša – javio se neko menjajući predmet razgovora. – Od kada to u ovom gradu vešaju sitne lupeže?

Mak Gro je ledenim očima potražio govornika, jednog visokog, snažno građenog mišićavog čoveka sa pripasanom kovačkom kecljom na prsima.

– Ti se drži potkivanja konja, a meni prepusti da se staram o zakonu, Džebe! – rekao je šerif.

– Samo sam pitao, Džoša.

– Kao što ti reko...

– Mnogi ljudi ovde postavljaju isto pita-

nje – nastavio je kovač ne obazirući se na šerifove reči.

– Dobro – rekao je šerif Džoša Mak Gro zažmirivši očima do sasvim uzanih proreza – odgovoriću na to, Džebe. U ovom gradu vlada red i mir iz jednog određenog razloga. Ovde kriminalce ne mazimo! Krupne, sitne, srednje, bilo kakve, svi oni dobro znaju da je zakon spreman da ih kazni za zločine protiv društva. Ona stara luda bio je kradljivac stoke. Sam je priznao na sudu... nismo čak morali ni da dokazujemo.

Smatrao je da će sud biti blag prema njemu ako prizna krivicu – rekao je Džeb.

– Bio je kradljivac stoke, lopov... i za to je platio. Krađa stoke je po zakonu isto tako težak zločin kao ubistvo ili silovanje.

– Ja ipak kažem da je on bio star čovek i...

– Vрати se tvom zanatu, Džebe.

– Taj se nikoga ne boji – začuo je Holidej šapat nekog čoveka ispred sebe. – Taj stvarno zna kako se govori!

– I ti bi to znao kada bi iza tebe stajao tvoj tata i ako bi taj tata bio Kurt Mak Gro – odgovorio je neko drugi takođe šapatom.

Konjanici su sjahali i gomila se počela razilaziti. Holidej se uputio ulicom do hotela i ušao u predvorje.

– Treba mi soba. Šalje me misis Laura iz saluna „Red Gater“.

Portir ga je odmerio od glave do pete. – Misis Laura Higinis? – rekao je, ali se uzdržao od daljeg komentara. Mrštenje je bilo jedini znak njegovog neslaganja sa Laurinim izborom. – Broj šest – dodao je pružajući ključ.

Dok je uzeo ključ i uputio se uz stepenice do svoje sobe. Soba je bila mala ali čista i prijatna i iz nje se pružao pogled na ulicu. Zastavši pored prozora, Holidej je izvađio cigaretu iz džepa. Pogledao je gore i do-

le niz ulicu i ugledao jedna laka kola koja su vukla dva konja. Na vozaarskom sedištu sedeo je jedan visok stariji čovek sede brade i jedna mlada žena. Kola su se zaustavila u oblaku prašine i visoki čovek je sišao. Devojka je ostala da sedi još nekoliko trenutaka, a zatim je i ona sišla iz kola.

Holidej je uočio njeno lepo ozbiljno lice i tamne uvojke koji su provirivali ispod njene ružičaste kapice i iz nekih nepoznatih razloga počeo da upoređuje tu devojku sa živahnim Laurom. Zapalio je cigaretu i nastavio da posmatra toga čoveka i ženu koji su zakoračili na trotoar i uputili se prema trgovini.

Odjednom im se na putu isprečio neki grdosija od čoveka. Taj grdosija bio je jedna od najopasnijih individua koje je Holidej do tada video i stajao je malo raširenih nogu sa rukama oslonjenim na kukove. Bradati čovek se uputio u raspravljanje s njim, a devojka je zastala pozadi.

Holidej je povukao dim iz cigarete i namršti se. Kakva razlika između ovog prostog duvana i fine cigare koju je popuštao u Laurinoj sobi. Moraće da pređe na finiji duvan ukoliko mu to zarada dopusti, pomislio je. Nezadovoljan zbog lošeg ukusa duvana i nasilničkog držanja grdosije, stajao je na prozoru i posmatrao kako su se grdosiji pridružila još dva čoveka. Prepoznao je u njima dvojicu kauboja sa ranča „Dijamond M.“ koji su se sinoć pojavili u salunu. Sluteći da će se nešto desiti, ljudi su se počeli okupljati u blizini, ali bradati čovek je obišao oko grdosije i njegovih pratilaca, a devojka je žurno pošla za njim u trgovinu. Začudo, grdosija se samo široko osmehnulo, pljesnuo dvojicu svojih pratilaca rukom po leđima i teškim koracima uputio se zajedno sa njima ka salunu.

Holidej se udaljio od prozora i legao na postelju. Bufalo Plejns mu je bio sve interesantniji.

VI

– Došao si kao po dogovoru, a uz to sijaš u pravom smislu reči – dočekala ga je Laura toplo. – Izgledaš kao pravi laf.

Novi kockar u „Red Gateru“ izgledao je sasvim drukčije nego nekoliko sati pre toga. Bio je odeven u potpuno novo odelo, koje nije bilo onakvog kroja i kvaliteta kakvo je on ranije negovao, ali je zadovoljavalo trenutnu potrebu. Sako od kariranog tvida, čista bela košulja, mekane pantalone i nov šesir činili su Doka sasvim drugim čovekom od onog koji je dan pre toga došao u Bufalo Plejns. Skidajući šesir, Holidej je ušao i zatvorio vrata za sobom.

– Brendi? – zapitala ga je.

– Može.

Laura mu je nasula brendi u čašu. – Rekla sam ti da ima nekoliko stvarčica o kojima treba da porazgovaramo. Jedno pitanje su karte.

– Za to je bar lako, kupiću nov špil.

– To nije dovoljno. Karte jesu prave karte samo onda ako tačno znaš šta tvoj protivnik ima u rukama. Da li ti je to moguće sa svakim kartama? – zapitala ga je blagim glasom.

– Kako to misliš?

– E, vidiš, ubuduće ćeš to morati da znaš – rekla je Laura. Prinela je čašu usnama i srknula gutljaj vina. – To je najvažnije za profesionalca koji radi za ovu kuću. Hoću da kažem, ti si nekada dobijao na kartama zbog toga što si inteligentan, što si imao sreće... i što je tvoj protivnik bio glup. Ali, neće uvek biti tako, sreća, pamet i intelligen-

cija nisu uvek dovoljni da se zaradi novac. Ti moraš da znaš šta tvoj protivnik ima u ruci i da prema tome digneš ili smanjiš ulog.

– Drugim rečima, moram da znam da varam.

– Da – priznala je ona i lako rumenilo oblilo joj je lice. – Slušaj, Durango, u kockarnici „Red Gater“ svi moji kockari koriste obeležene karte. Pokazaću ti špil koji ćeš ti da koristiš.

Karte su ležale na krevetu, sasvim nov paket sa finim sitnim crvenim tačkicama i tankim linijama na poledini svake karte. Laura je uzela paket i pružila ga Doku.

– Pogledaj dobro – pokazala mu je. – Nisu na svakoj karti odštampane iste tačkice.

– A šta će se desiti ako budem uhvaćen pri korišćenju obeleženih karata? – zapitao je Dok. – Video sam juče šta je vaš šerif učinio jednom sitnom, bezazlenom zločincu...

– Džošua Mak Gro? – izgovorila je Laura kao eho. – Ne brini za njega.

– Kako to misliš?

– Mi smo u specijalnim odnosima sa Mak Groovima – objasnila mu je Laura. – Sigel i ja smo vlasnici ovog preduzeća, ali je u preduzeće investirao izvesnu sumu novca i Kurt Mak Gro. To znači da je i on zainteresovan da „Red Gater“ daje velik profit. Naravno, on je dao uputstvo svom sinu da pazi na nas.

– Vi ste, znači, u dosluhu sa predstavnikom zakona?

– Tačno, Durango – potvrdila je ona. – Moji kockari mogu varati do mile volje i šerif Džošua neće hteti ni da čuje za neke žalbe protiv njih.

– Znači, Kurt Mak Gro je vlasnik saluna?

– On ima znatan udeo – priznala je ona.

– A u čemu još Kurt Mak Gro ima udela?

– On je praktično vlasnik ili suvlasnik celog grada.

– Baš dobro preduzeće – rekao je Dok. – Kurt radi šta hoće zato što njegov sin nosi šerifsku značku.

– Ja se ne žalim – rekla je ona. – A nećeš se žaliti ni ti. Zahvaljujući njemu, mi možemo da živimo kao kraljevi... i niko ne sme ni da nas takne.

– Svakako – rekao je Dok glumeći interesovanje.

– Reći ću ti nešto – rekla je ona gledajući ga u oči – kroz nekoliko minuta pregledaćemo sve karte, tako da naučiš pojedine znake... ali najpre...

Ona je spustila čašu na sto i pošla prema njemu. Ali, u tom momentu ni najmanje je nije želeo. Laura je vodila lupeško preduzeće koje je finansirao jedan ubica, a koje je štitio bezobzirni šerif koji je opet, da bi sebi priuštiio autoritet, obesio jednog bezopasnog starog čoveka. Holidej je odjednom osetio da se u njemu budi i buja revolt. Nije želeo da skine masku i odrekne se tog posla koji mu je pružao potrebnu fasadu, ali ga je nešto odbijalo od njenog tela.

– Ne, ne sada – rekao je.

– Šta? – izustila je Laura nenaviknuta na takvo odbijanje.

– Ja sporo učim. Pokaži mi te znake, pa ću poći dole da to primenim. Ne bih želeo da prvog dana izgubim novac preduzeća.

– Kako hoćeš – rekla je i slegnula ramenima očigledno nezadovoljna. Dok je redala karte po postelji, ruke su joj podrhtavale. – Pogledaj dobro levi gornji ugao. Neke karte imaju tri tačkice, neke četiri, a neke pet.

Nastavila je da mu izlaže šta znače tačkice u levom gornjem uglu. Holidej je slušao i konačno klimnuo glavom.

– Sići ću dole i proučiću karte – rekao je.

– O.k. – odvrtila je Laura nadureno.

Holidej se uputio niz stepenice. Ako je tačno da je u prošlosti bio kockar kao što

Laura kaže, onda je svakako bio pošten. Biti prevarant protivilo se njegovim pojmovima o igri, pa čak i shvatanju života uopšte.

U dnu stepenica prišao mu je čovek sa bocom viskija u ruci. – Ja sam Averti – rekao je taj čovek.

– Durango.

– Laura mi je rekla da ti priđem i da se upoznamo – rekao je Luis Averti.

– Ti si jedan od njenih profesionalaca – primetio je Holidej.

– Ovde sam već nekoliko godina – rekao je visoki kockar žmirnuvši. – Odličan posao. Dobro došao u porodicu, Durango.

– Hvala – rekao je Holidej kiselo.

– Pretpostavljam da u pokeru nisi početnik – rekao je Averti obuhvatajući Doka oštrim pogledom.

– Nisam baš mnogo igrao.

– Ne brini. Samo dobro otvori oči i ostalo će ići samo od sebe.

– Ne sviđa mi se ovo što Laura traži – rekao je Holidej dodirnuvši poledinu karata.

Profesionalac se osmehnulo. – „Red Gater“ nije mesto za čoveka sa savešću, Durango.

Holidej je srknulo brendi.

– Izgleda mi da ćemo prisustvovati nekom veselju – promrmlijaio je Averti.

– Veselju?

– Stari bradonja ulazi u salun.

Holidej se osvrnuo i bacio pogled do ulaza. Visoki čovek sede brade, koga je video sa prozora hotelske sobe, upravo je ulazio u „Red Gater“ i prilazio šanku.

– Ko je on?

– Ime mu je Stivenson – rekao je Averti. Bendžamin Stivenson. On je jedan od onih luckastih naseljenika iz doline i mora da je skupio svu silu hrabrosti da dođe u grad... pa čak i u salun tačno preko puta zatvora.

– A zašto to misliš?

– Čuo sam da Kurt Mak Gro traži njegovu glavu. Izgleda da je ta naseljenička hulja ukrala neka njegova goveda. Da je Stiven-son ostao kod svoje kuće, možda bi nevolju nešto odložio... Ali, došavši u grad onda kad šerif Džoša treba svakog momenta da se vrati iz posete ranču „Dijamond M.“...

– Taj naseljenik ne izgleda ni najmanje uplašen – rekao je Holidej mirno. – Video sam ga ranije. U gradu je već skoro dva sata.

– Ili nije uplašen ili je jednostavno lud?

Holidej je čuo kada je sedobradi naselje-nik zatražio viski. Ljudi u „Red Gateru“ su izmenjali poglede i Holidej je primetio prkosan izraz Stivensonovog suncem opalje-nog lica. Bio je to prkos sličan prkosu Toma Formena koga Holidej nije mogao da zabo-ravi i istog trenutka osetio je izvesnu naklo-nost za tog naseljenika. Naklonost koju je gajio i prema pokojnom Formenu.

– Ima li u dolini mnogo takvih kao što je Stivenson?

– Suviše da bi to Kurtu Mak Grou bilo po volji.

– Ti reče da je naseljenik ukrao neku sto-ku... Da li si ti to samo čuo ili veruješ u tu priču?

Profesionalni kockar je nabrao čelo, a on-
da sebi dopustio radoznao osmeh.

– Ti se neobično interesuješ za te lupeže.

– To nije odgovor na moje pitanje.

– Dobro, odgovoriću ti – rekao je Averti.

– Verovatno da Stivenson nije lopov. Vero-
vatno da to nije ni jedan od naseljenika. Nji-
hov je glavni zločin što su odbili da se odsele
kada im je Kurt Mak Gro to naredio.

Holidej se zagledao u svoju čašu. Ovde
nije bilo ništa drukčije nego u drugim kraje-
vima Divljeg zapada. Mak Gro je zlostavljao
naseljenike kao što su to činili i drugi stočari

i terao ih sa zemlje na kojoj su imali pravo
da se nasele.

– Evo ga dolazi gazda – rekao je Averti
prekidajući tok njegovih misli. – Džoša i
njegovi momci dolaze preko ulice.

– Ko su oni majmun, s njim? – zapitao je
Holidej pogledavši kroz prozor trojku koja
je išla trotoarom.

– Onaj mali je Džeferson – objasnio mu
je kockar. – Onaj visoki je Hjudž.

– Njegovi zamenici?

– Ne službeni zamenici – rekao je Averti.

– Ali pomažu Džoši u njegovom poslu.

– Plaća ih njegov tata? – želeo je Holidej
da zna.

– Da.

Džoša Mak Gro je otvorio leptir vrata i
dvojica njegovih pratilaca ušli su za njim.
Holidej je ponovo video pred sobom čoveka
koji je po zakonu poslao starog Toma na
vešala. Šerif se šepurio kao ugojeni petao i
sitnim zlobnim očima gledao je sa okruglog
debelog lica. Na bedrima je nosio dva re-
volvera. Kepec pored njega, maslinaste
kože i crne gar kose, bio je verovatno melez.
Sa druge Mak Groove strane stajao je visok
koščat čovek koji je podsećao na krvožed-
nog ružnog pauka.

Holidej je pogledao Stivensona koji se
pravio da nije primetio trojicu pridošlica.

– Mogao bih za tebe reći jedno, Stivenso-
ne... Ti zaista imaš nerve! – rekao je šerif
Džoša Mak Gro ruku oslonjenih na kuko-
ve.

U „Red Gateru“ vladala je duboka tišina
kada se Ben Stivenson okrenuo da se suoči
sa šerifom i njegovim pratiocima.

– Hteli ste nešto da mi kažete, šerife?

– Da, seljačino, imani nešto da ti kažem.
Rekao sam da imaš vraški jake nerve kad si
se usudio da dođeš u grad i šetaš se ovuda

kao da si nevinašce. Čuo sam da si već izvesno vreme u gradu.

– To je tačno.

– Nije uobičajeno da se kradljivci stoke šećaju po gradu – izjavio je Džeferson.

– Ja mislim da svi vi znate da su te priče o meni neistinite.

– Nismo tako čuli od Lenija Tompsona sa ranča „Dijamond M.“ On te je video svojim sopstvenim očima. Video te je kad si lasom uhvatio i ukrao goveče iz krda mog oca.

– Ja sam farmer, a ne stočar. Što bi meni bilo potrebno nečije goveče?

– Bilo bi ti potrebno da ga prodaš Meksikancima – objasnio je Mak Gro.

– Ti si jedan običan kradljivac stoke, Stivensone! – umešao se visoki čovek desno od Mak Groa.

– A ti dobro znaš šta piše u zakonu za kradljivce stoke – rekao je šerif. – Njima sleduje konopac!

– Ja nikada nisam taknuo ni jedno goveče! – rekao je Stivenson odlučno. – Ne bih hteo da prljam ruke bilo čime što pripada Kurtu Mak Grou... Imam još dovoljno samopoštovanja.

Šerif je zažmirio očima. – Smrdljivi tvore! Najpre kradeš stoku, a onda još blatiš ime njenog vlasnika!

– Hajde da ga strpamo iza rešetaka! – promrmľao je visoki šerifov pomoćnik.

– Mislim da si u pravu, Hjudže – rekao je Džoša Mak Gro smeškajući se. – Bene Stivensone, kao šerif Bufalo Plejnsa, hapsim te pod optužbom da si krao stoku sa ranča „Dijamond M.“. Digni ruke uvis!

Stivenson je pogledao ljude u salunu.

– Svi vi znate zašto me hapsi! – povikao je. – Nisam ukrao nikakvo vašľljivo goveče, samo sam odbio da se odselim sa zemlje na koju po zakonu imam pravo... I zato je Kurt

Mak Gro rekao svom sinčiću šerifu da me uhapsi!

– Ruke uvis, Stivensone! – naredio je šerif vadeći revolver iz futrole.

Stivenson se osvrnuo oko sebe kao da traži pomoć. Građani Bufalo Plejnsa su se zgedali, neki od njih s osećanjem krivice, ali niko nije učinio ni pokret da spreči trojicu koji su prilazili naseljeniku pored šanka. Holidej je stisnuo vilice, ruka mu je pošla nekoliko santimetara ka revolveru otkrivajući njegovu žarku želju da potegne revolver i pritekne Stivensonu u pomoć. Ipak, razum je preovladao i on nije otkrio svoje pravo lice.

Odjedom su se leptir vrata naglo otvorila i unutra je utrčala devojka sa dugačkom haljinom i ružičastom kapicom. Bila je sva rumena od ljutine.

– Džodi! – povikao je Stivenson prekorno. – Izadi napolje! Ovo nije mesto za tebe.

– Tata! – izustila je Džodi Stivenson jecajući. – Rekli su mi... da su pošli da te uhapse... morala sam da dodem...

– Džodi, ovo je salun.

– Ne tiče me se! – izustila je devojka kroz plač ali prkosno. Sjajne oči okrenula je prema trojici koji su predstavljali zakon. – Ostavite mog oca na miru!

– Vaš tata je u pravu, gospođice – rekao je tamnokoži patuljak smeškajući se dok joj je prilazio. – Ovo je salun. Nije mesto za vas. Zna li šta se radi sa ženama u salunu? Svašta gospođice, jer one žene koje uđu u salun su... one su određena vrsta žene.

Priskoćio joj je u dva koraka. Kada su je melezove ruke obuhvatile, Džodi Stivenson je vrisnula i kada su se njegove debele mesnate usne upile u njen nežnobeli vrat, ona je zamahnula rukom i zagrebala ga po licu.

– Prijava huljo! – kriknuo je Stivenson. – Pusti je... Pusti je ili ću te ubiti!

– Čuješ li ti to, Džoša! – zapitao je Hjudž grobnim glasom. – Ova seljačina pre-ti da će ubiti šerifovog zamenika Džeferso-na!

– Ubi ga! – šapnuo je šerif Mak Gro. – Takav sam izgovor i čekao!

Hjudž je spustio ruku na revolver. Holidej je ustao i ponet nepredvidivim nagonom u dva koraka se našao pored šerifovog pomoćnika. Pre nego što je Hjudž izvadio revolver iz futrole, Dok ga je ščepao za ruku.

– Stani – izustio je muklo.

Niko nije očekivao ovakav obrt, a najmanje Hjudž koji je nekoliko sekundi ostao kao skamenjen. U potpunoj tišini koja je zavládala kao da se niko nije usuđivao ni da diše. A onda je Hjudž pocrveneo od navale besa protiv drznika koji se usudio da ga liši zadovoljstva da na onaj svet pošalje jednog bezobraznog paora. Otrgao je ruku i pre nego što je Holidej mogao da reaguje zadao mu udarac pesnicom u vrh brade.

Nekadašnjem Doku Holideju ne bi se moglo desiti da tek tako dobije čist udarac u bradu. On bi to umeo da izbegne ili bar ublaži. Ali, tromi Durango nije bio isto što i Dok Holidej i udarac ga je oborio s nogu. Ponet silinom udarca zateturao se, pao na pod i udario glavom o potporni stub na sredini prostorije.

A onda se desilo nešto što ni Durango nije očekivao. Ošamućen udarcem u bradu i udarom glave o stub, zatresao je glavom ne bi li odagnao vrtoglavicu i... KLIK!... Nešto je kvrcnulo u njegovoj glavi i odjednom je nestalo umora i sanjivosti koji su ga meseci-ma držali. Slike predmeta i lica postale su mu kristalnojasne i kada se u magnovenju osvrnuo oko sebe, začudio se gde je i zašto se nalazi na podu. No, u deliću sekunde znao je ko je.

Istovremeno sa saznanjem o svom pra-

vom identitetu, Holidej je shvatio da je u smrtnoj opasnosti. Dok je padao od udarca, Hjudž je ponovo spustio ruku do revolvera na bedru. Ubilački sjajne oči rečito su govorile šta ima na umu. Ali, ma koliko iskusan, Hjudž je računao samo sa sanjivim Durangom, ne sluteći da za protivnika ima najbržeg revolveraša Divljeg zapada. Ne žureći, Hjudž se mašio revolvera, ali pre nego što ga je izvukao iz futrole Holidej je munjevitim pokretom potegao šestometak. Plameni jezičak liznuo je iz cevi i gromki prasak potresao je prostoriju.

Hjudž se zavrteo u krug kao čigra i udar kuršuma poneo ga je do jednog stola na koji se srušio i ostao da leži na njemu cvileći kao išiban pas. Iz prostreljenog ramena linuo mu je mlaz krvi.

U salunu je zavládala grobna tišina kao da niko ne diše.

Iz revolvera u Holidejevoj ruci dizao se tanak pramen barutnog dima. U podnožju stepeništa stajala je Laura nesposobna da izusti makar jednu reč, a šerif Džoša Mak Gro je tamnim, zlokobnim očima zurio u visokog nepoznatog došljaka.

– Šta si to uradio, do đavola...

– A šta je trebalo da uradim, da ga pustim da me ubije – izgovorio je Holidej ostrim, ledenim glasom drukčijim od onog lenjog dremljivog tona kojim je do tada govorio. Ustao je ne spuštajući revolver, a plavosivim očima sekao je debelog šerifa i njegovog patuljastog pomoćnika. – Kad neko potegne revolver na mene ja onda ne pitam za objašnjenje – rekao je i pokretom ruke dao Stivensonu znak. – Odlazite odavde, mister!

– Durango! – zakrkljao je Mak Gro gnevno. – Ti si... ti si taj novi kockar o kome mi je Laura govorila.

– Jeste, to je on! – priznala je Laura Higin pokunjeno, još uvek neodlučna kakav

stav da zauzme. Nameravala je da pomogne Holideju, ali ovim svojim postupkom on ju je uvalio u toliku nevolju da se pitala kako će se izvući iz toga. Po sjaju njenih zelenih očiju videlo se da grozničavo razmišlja šta da radi.

– Budalo! – izdrao se Mak Gro. – Zar ti niko nije objasnio šta treba da radiš? Šta si imao da se mešaš?

– Ne sviđa mi se kad neki majmun kao što je taj pored tebe stavlja svoje šape na pristojne žene – odgovorio je Dok i pokretom glave pokazao na Džefersona.

– To se tebe ne tiče – zarežao je Mak Gro.

– A ja mislim da me se tiče. – Ponovo se obratio Stivensonu koji je stajao kao oduzet. – Požurite čoveče, vodite tu devojkicu sa sobom.

– Platićeš mi za ovo! – ciknuo je šerif Mak Gro.

Obuzet osećanjem zahvalnosti, Stivenson je prišao svojoj kćeri i uzeo je za ruku. Zatim je pohitao napolje, dok je Holidej držao na nišanu Mak Groa i Džefersona. Leptir vrata su se sklopila za njima i posle nekoliko sekundi umirila.

– Ti si zaista potpuno lud – promrmljao je Averti vrteći glavom u krajnjoj neverici.

No, Holidej je znao da nije imao drugog izbora. Za tih nekoliko sekundi vratio mu se deo sećanja o događaju koji se neposredno pre toga odigrao. Setio se da je Hjudž hteo da ubije naseljenika Stivensona i da ga je on u tome sprečio. Jednostavno, nije mogao da gleda kako nekoga ubijaju pod lažnim, izrežiranim izgovorom. Neke druge postupke, kao što je na primer varanje na kartama, mogao je privremeno sebi da dozvoli kao nužan ustupak za fasadu boravka u Bufalo Plejnsu, ali ubistvo čoveka koji ga je držanjem podsećao na Toma Formena nije mo-

gao da dopusti. To ga je nateralo da zaboravi svoj interes i umeša se.

Hjudž je ustao. Iz rane na ramenu curila mu je krv, a lice mu je grčio bol i izraz mržnje.

– Ovog nitkova treba odvesti lekaru. Iako je lupež ne zaslužuje da iskrvari – primetio je Holidej.

U međuvremenu se Laura pribrala i procenivši da će za nju biti najbolje da se otrese Holideja, ona je glumeći ljutnju povikala:

– Odlazi odavde. Gubi se i da te moje oči nisu više videle!

Ne znajući da li je Laura zaista ljuta ili samo igra igru da bi se izvukla iz nezgodnog položaja, Holidej se cinično osmehnuo. – Znači li to da je moj angažman raskinut?

– Naravno da jeste! – dobacio je krčmar Sigel bled u licu.

Holidej je još uvek držao revolver u ruci i zato je znao da se niko neće usuditi da ga napadne. Siguran u sebe, nastavio je.

– Pa svejedno, ionako nikada nisam umeo da varam na kartama. – Rekao je to dovoljno glasno da ga svi u salunu čuju.

– Gubi se pseto! – zaurao je Sigel dok je Laura stajala i nemoćno prevrtala očima.

– Igranje obeleženim kartama nije moj stil! – dodao je Dok.

Sigel je pokretom ruke pozvao ostale kockare koji su radili za salun. – Ubijte ga... Ubijte nitkova!

Ali, niko nije bio voljan da rizikuje i maši se oružja.

– Da – rekao je Holidej podrugljivo. – To nije moj stil čak i kada iza sebe imam šerifa spremnog da me zaštiti ako budem uhvaćen u prevari.

– Oh, bože moj! – zastenjala je Laura očajna zbog posledica koje je mogu snaći zbog toga što je angažovala čoveka kao što je Holidej.

– Do viđenja gospodo lupeži! – rekao je Dok upola podsmešljivo, upola preteći. – Još ćemo se videti.

Njegove reči propratio je muk.

Uzmičući natraške, Dok je došao do lep-
tir vrata znajući da više nikada neće smeti
da uđe u „Red Gater”. Mada niko, sem La-
ure, nije znao njegov identitet i pravi razlog
dolaska, niko u Bufalo Plejnsu nije više
sumnjao na čijoj strani su njegove simpatije
u sukobu između stočara i farmera. Kocka
je bila bačena.

– Platićeš ovo nitkove! – izdrao se Sigel
za njim.

Ali, niko se nije pridružio krčmaru u nje-
govom izlivu besa. Mak Gro i Džeferson po-
mogli su ranjenom Hjudžu da sedne na sto-
licu, a posetioци saluna su šapatom
raspravljali o Holidejevим optužbama u vezi
s obeleženim kartama kojima se u „Red Ga-
teru” igralo. Dvojica profesionalnih kockara
žurno su napustili odaju.

Holidej je izašao na svetlost dana na smi-
raju.

Stivensonovi su već sedeli na sedištu svo-
jih kola. – Mister... Hvala vam – rekao je
Ben zahvalno.

– Da... Hvala vam, mister... ovaj... – zau-
stila je devojka.

– Zovem se Holidej – bacio je kratak pog-
led ka ulazu u „Red Gater”. – Mislim da ne
bi bilo dobro da se ovde duže zadržavate.
Neki brzopleti revolveraš u salunu mogao bi
pripucati skriven iza vrata.

– Sada kad ste pomogli naseljenicima u
nevolji, nećete više biti rado viđeni u gradu
– rekao je Ben Stivenson kratko. – Ali,
bićete dobrodošli u našoj kući.

– A gde je vaš dom? – zapitao je Holidej.

– Pođite putem ka maloj dolini – rekla je
Džodi. – Naša farma je druga po redu s one

strane potoka. Ako hoćete, možete poći sa
nama, pa ćemo vam pokazati put...

– Doći ću sigurno – obećao je Holidej. –
Ali, pre toga moram nešto da završim. Vi
samo pođite, a ja ću doći za vama.

– Još jednom hvala mister Holideje – po-
novio je Ben Stivenson.

– Biće bolje da odmah krenete – posave-
tovao ih je Holidej pogledavši još jednom ka
ulazu u salun. Kola su iz mesta krenula ve-
likom brzinom, a Holidej se krupnim kora-
cima uputio prema gradskoj štali. Hodao je
sam, ali su ga pratile oči celog grada. Oče-
kivao je donekle da će Mak Gro izleteti iz
„Red Gatera” i napasti ga, ali konačno,
možda je šerif bio prinuđen da na brzu ruku
da neko objašnjenje posle njegovih optužbi
u vezi sa kartama. Moglo se desiti da to ob-
jašnjenje potraje malo duže.

Holidej je ničim ometan stigao do štale,
platio štalaru naknadu za usluge i osedlao
Šaha. Nekoliko minuta kasnije sporednim
puteljkom izjahao je iz grada.

VII

Kada je popodnevno sunce zlatastim bo-
jama zaogrnilo obližnja brda i povetarac
kao tihi šapat zašumeo sa prohladnih sever-
nih padina, Holidej je jahao putem ka maloj
dolini. Stigao je do potoka koji je kлокotao
i tiho žuborio i u sve većoj tami prešao pre-
ko jednog plitkog gaza. No, nije nastavio da
jaše putem.

Umesto toga, presekao je preko travnih
pašnjaka i uputivši se kroz retku borovu
šumu, prošao pored tri male brvnare pri-
ljubljene uz brdski prevoj. Nije poznavao
ljude koji su u njima živeli. Svi su oni, i
muškarci i žene, bili za njega stranci, došlja-
ci koji su želeli da na toj zemlji počnu novi

život. Prošao je pored niskih ograda njihovog imanja i u polutama zapazio uredno obrađene leje povrća, a ispod jedne brvnare i dete u šarenom odelu, koje mu je bezazleno mahnulo rukom kada je prolazio. Setan osmeh zaigrao mu je na usnama.

A onda je osmeha nestalo. Setio se Klinta Kejsija, njegove žene Line i malog Adama. Još jednom se u mislima našao u onoj sudbonosnoj noći i kroz prozor male brvnare gledao Mak Groa i njegove konjanike sa zapaljenim buktinjama. Još jednom je dočarao sebi strašnu scenu smrti i požara i poslednje trenutke pakla doživljenog pre pada u podrum. Ponovo doživljeni užas zgrčio mu je lice i val mržnje stegao mu je srce.

Kao omađijan, Holidej je poterao konja i posle desetak minuta stigao do uzvišenja sa kojeg su se one noći sjurili Mak Gro i njegove ubice. Pedesetak metara dalje sjahao je i prišao gomili ugljenisanih ostataka koji su nekada bili dom. Visok korov skrivao je ono što nije izgorelo ili istrulilo od kiše i nevremena, a i to malo čađavih i polutrulih greda dovoljno su osvežili Holidejevo sećanje da ponovo preživi neopisivo strašnu noć. Gazeći korov i komade ugljenisanih dasaka koji su prštali pod njegovim nogama, Dok je prišao otvoru kroz koji se provukao i pogledao mesto svog čudesnog spasa. Radoznao da bolje osmotri svoju drugu kolevku, sagnuo se i digao polutruli poklopac. Ono što je ugledao pri svetlosti dana nateralo ga je da krikne od radosti. Na jednom sanduku beležila se drška njegovog „kolta“.

Ponet radošću, kao pri susretu sa starim drugom, Dok se sjurio niz krhke lestvice i dograbio revolver. Za divno čudo oružje nije bilo nimalo zardalo, već samo zamrljano prašinom i čađu. Posle dobrog čišćenja biće kao nov, pomislio je Dok, i obrisavši ga koliko je mogao rukavom košulje, stavio je

oružje u futrolu. A onda je doživeo još jedno iznenađenje koje ga je dovelo do ushićenja. U uglu tesnog podruma, upola zatrpanu pepelom i zemljom, našao je svoju zlatnu tabakeru sa inicijalima. To je bila neverovatna sreća. Da posle toliko vremena nade na istom mestu svoje najmilije stvarčice, to nije mogao ni da sanja, a tako nešto ipak se desilo. Obrisavši tabakeru, stavio ju je u džep sakoa i izašao iz podruma. Tek kada se ponovo našao na svetlosti dana, njegovu radost nadjačao je gnev. Stari Mak Gro mora platiti zlo koje je napravio.

Ali, to nije bilo sve. Postojao je i dodatak koji se, takođe, morao naplatiti. U ovom gradu, u ovom kraju, zločin je nastavljao da živi i nosi svoje žrtve. Najnovija je bila Tom Formen, a spremale su se i druge u licu farmera Stivensona, a možda i još nekoga. Zastavši na zgarištu obraslom korovom, Holidej je opet dao reč da će pravda pobediti. Mak Groovi svoje zločine moraju platiti životom. Ali ne kroz osvetu. Ovde zakon mora kazati svoje, pravi zakon.

Namestivši šešir na glavi, Holidej je lagano prišao do svog konja i pojahao. Cilj mu je bio farma Stivensonovih.

*

Na prednjoj verandi Stivensonove kuće gorela je jedna jedina svetiljka i pri njenoj svetlosti Holidej je ugledao snažnog zelenka sa belim pečatima privezanog za stub pored stepenica. Neki šugavi pas je zalajao iza štale i na prozoru kuće pojavilo se nečije lice.

– Tata, to je mister Holidej – bio je to devojičin glas.

Holidej se zaustavio pored zelenka i Ben Stivenson je širom otvorio vrata. Iza njega izvirivala je Džodi.

– Drago nam je što ste došli – kazao je Ben kada je Holidej sjahao.

– Osećam miris večere – rekao je Holidej osmehujući se dok je vezivao konja.

– Spremila sam nešto specijalno za vas... Nadajući se da ćete doći – uzvratila je Džodi s osmehom.

Holidej je morao da prizna da pri svetlosti svetiljke izgleda lepa kao slika. Bila je visoka, ali skladnih linija tela. Divne crne vitice uokviravale su njeno klasično ljupko lice. Imala je tamne izrazite oči zamračene teškim trepavicama i usne crvene kao rascvetana ruža. Bila je odevena u bluzu i pantalone koje nimalo nisu skrivale njene raskošno izvajane obline. Zapazila je njegovo neskriveno divljenje, ali kao da za to nije hajala. U stvari, pre bi se moglo reći da je osmehom ohrabivala njegovo interesovanje.

Oboje su se sklonili u stranu i Dok je ušao u kuću. Velika crna okrugla peć gorela je u kuhinji i na njoj se krčkao lonac sa večerom. U odaji se nalazio još jedan sto sa četiri prevrnuti sanduka koji su služili kao stolice i na jednom od njih sedeo je neki čovek ride kose i pušio lulu.

– Mister Holideje... Upoznajte se sa Metom Bidlom – rekao je Ben zatvarajući vrata.

– Onaj konj napolju je vaš? – zapitao je Dok.

– Tako je – riđokosi je govorio suviše snažnim i gromkim glasom za jednog malog čoveka. – Drago mi je što smo se upoznali – rekao je i pružio ruku koju je Dok prihvatio.

– Meta smatramo za našeg vođu, mister Holideje – rekao je Ben. – On je čuo kako ste se danas poslepodne poneli i kad sam mu rekao da ćete doći, on je obećao da će svratiti da vas upozna.

– Ja nisam vođa zbog toga što sam bolji

od ostalih – rekao je Bidl. – Ovde sam najduže.

– Ah tako... Koliko dugo?

– Nema još godinu dana. Mak Gro je pokušao da me otera, ali ja znam svoja prava i ostao sam. Vrag ga odneo!

– Pametno – pohvalio ga je Holidej.

– Vaša večera, mister Holideje – rekla je Džodi stavljajući tanjir sa hranom pred njega na sto.

– Hvala gospodice.

– To je najmanje što vam možemo ponuditi – odgovorila je ona.

– Spasli ste život mom ocu.

Holidej je primeo kašiku usnama. – Vrlo je ukusno, mis Stivenson.

– Preći ću na stvar – rekao je Bidl odbivši gust dim. – Zašto ste se umešali, mister Holideje? Vi, po svemu sudeći, niste zemljoradnik već džentlmen ili tako nešto. Šta se vas ticalo šta će biti sa Benom Stivensonom?

Holidej je uzeo drugi zalogaj. Pitanje je bilo logično, morao je da prizna, ali u ovom momentu još nije bio spreman da otkrije pravi cilj svog boravka u dolini. Nije želeo da istina nekako procuri do Mak Groovih.

– Mora li čovek objasniti razlog zašto je nekoga pomogao? – zapitao je slegnuvši ramenima.

– Ne, mister, ne mora da objašnjava svoje razloge – složio se Met Bidl. – Pitam samo zbog toga što sam kao naseljenik naviknut da su svi protiv nas, a onda se odjednom pojavljujete vi, kao da ste pali s neba i pucaete na jednog od Mak Groovih ljudi. Možete li se onda čuditi što pitam zašto ste to učinili.

– U redu, imate pravo da pitate. – Dok se osmehnuo Džodi. – Kafa fino miriše.

– Vi ste, znači, neki dobronamernik u prolazu? – nastavio je Bidl.

Holidej je uvideo da riđokosi naseljenik

neće odustati i donekle je shvatao i zbog čega. Suviše dugo su naseljenici bili ugnjetavani i zbog toga su morali da traže pomoć makar i od nekog neverovatnog spasitelja. Video je nadu na njihovim licima i, mada nije želio da ih ohrabruje, nije želio takođe ni da te njihove nade ruši.

– Zadržaću se izvesno vreme u okolini – rekao je.

– Mister Holideje – rekao je Ben i progutao pljuvačku – reći ću otvoreno šta mislim. Ono kako ste vi potegli revolver... Brzo kao munja... Gospode bože, takav čovek bi nam bio potreban! Moram da priznam da ne bismo mogli mnogo da platimo, ali...

– Ja ne iznajmljujem revolver – rekao je Holidej odlučno. – Ali, kao što sam vam rekao, ostaću ovde izvesno vreme.

– Da biste nam pomogli? – zapitao je Met Bidl s iščekivanjem.

– Slušajte... obojica – rekla je Džodi Stivenzon oštro. – Ne pokušavajte da mister Holideja angažujete i pustite ga da večera. Trebalo bi da se stidite. On nam je već pomogao, spasao je tati život i još štošta drugo. Očigledno da ne zna šta će dalje raditi i u svakom slučaju, to je njegova stvar. A sada ga ostavite na miru.

Bidl je odbio nekoliko gustih dimova, a Ben Stivenzon se osmehnuo na burnu upadicu svoje kćeri.

– Izvinite, Holideje – progundao je Bidl.

– Da, bili smo prilično napadni – priznao je Ben.

Desetak minuta kasnije Met Bidl je odlučio da pođe kući.

– Bidle – rekao je Holidej kada je vođa farmera bio kod vrata.

– Da... izvolite?

– Vi ste vođa... Jeste li do sada organizovali neki sastanak svih naseljenika i stvorili neki jedinstven front.

– Ovaj... Nisam.

– Onda bih vam rekao da je krajnje vreme da tako nešto učinite.

Osmeh je ozario Bidlovo pegavo lice. – To je tačno! Mister Holidej, znači li to da ćete nam pomoći?

– To ne može da znači ništa drugo! – zurlao je Ben.

– Kao što sam rekao, nameravam da neko vreme ostanem u okolini.

Ben Stivenzon i Met Bidl razgovarali su pred vratima nekoliko minuta, ostavljajući za to vreme Holideja samog sa devojkom. Vrata peći bila su otvorena i pri svetlosti plamena ona je izgledala neverovatno ljupka. Za trenutak Holidej je uhvatio sebe da je upoređuje sa Laurinom lepotom. Dočarao je sebi u mislima čulne usne i divno telo koje je ranije toga dana upoznao, ali, ta vizija odjednom je počela da bleđi ustupajući mesto liku ove farmerske devojke... skromne, bez blistavog sjaja, i ipak vrlo privlačne.

VIII

Prihvativši Stivenzonovu ponudu da oстане preko noći, Holidej je smestio svog konja u štalu. Potapšao je Šaha po glavi i vezanoj životinji, koga ga je mnogo milja nosila na svojim leđima, došapnuo nekoliko toplih reči. Bacio je nešto sena u jasje i pošao prema vratima. Tek što je zakoračio u mrak, grunula je puška kao grom iz vedra neba!

Odjednom ga je obavila tama. Uspeo je samo da vidi iscereno lice meleza Džefersona na konju vrancu, a zatim se srušio u prašinu pred štalom.

– Odlično izvedeno! – povikao je Leni Tompson, nadzornik sa ranča „Dijamond M“, koji je jahao pored Džefersona.

– Prosviraću tom nitkovu glavu još jed-

nim kuršumom za svaku sigurnost – rekao je Džeferson otežući.

Spustio je pušku i nanišanio u Holidejevu krvlju namazanu glavu, ali je odjednom Tompson povikao.

– Pazi! Koliba!

Džeferson se trgao i okrenuo u sedlu baš u trenutku kada se Ben Stivenson pojavio na vratima brvnare sa dignutom puškom. – Ubij ga Džejk! – doviknuo je melez promuklim glasom trećem konjaniku, jednom mršavom čoveku sa dugačkim ožiljkom na desnom obrazu, koji se zvao Džejk Rihter.

Izašavši na verandu, Ben Stivenson je digao pušku, ali se Rihter blagovremeno okrenuo u sedlu i pritisnuo okidač. Pucanj je grunuo kao tresak groma i ispustivši pušku iz ruke, Stivenson se mlitavo skljkao na svoju kćer, koja je tog trenutka izašla pred vrata. Džodi je pokušala da pridrži svog oca, ali ga je kuršum pogodio u kuk i on se skljkao na pod verande.

Urlajući kao Indijanci, trojica konjanika su se ustremili ka kolibi.

Ben Stivenson se otkotrljao sa verande i bolno stenjući pao u prašinu.

Džodi se sagnula i dohvatila pušku, ali su se trojica konjanika već sručila na nju. Puška u njenoj ruci je planula, ali je tane odletelo uvis pored cinično nasmejanog Džefersonovog lica. Ovaj je skočio s konja, sudario se s njom i izbivši joj vazduh iz grudi, odbacio je unazad na zid od borovih stabala. Puška je ispala iz njene ruke i Džeferson ju je šutnuo dalje, van njenog domašaja. Zatim je pružio ruku, dograbio je za okovratnik bluze i podigao je na noge. No, ona je odjednom pomahnitala kao divlja mačka. Počela je da grebe Džefersona po licu kidajući mu noktima komade kože, posle čega su ispod njenih noktiju ostajali krvavi tragovi. No,

Džeferson se na to samo glasno smejaio pristikajući je leđima na drveni zid.

Sva trojica napadača skupila su se oko nje tako blizu da je osetila njihov viskijem zasićen dah i njihove ruke koje su je grabile svuda po telu.

– Ubili smo vašeg dobronamernog prijatelja i ubili smo tvog taticu, a sada je vreme da i tebi damo jednu lekciju, seljančice! – rekao je Džeferson smejući joj se u lice. – A kada budemo svršili s tobom, nećeš više želeti da ostaneš u ovoj dolini! Ne, gospođice! Kad budemo završili s tobom, neće ti više nikada pasti na pamet da pogledaš nekog čoveka, jer ako ga budeš pogledala, setićeš se šta smo uradili s tobom!

– Odnosite je u štalu! – predložio je Leni Tompson.

Ona se ukočila od straha i nasilnici su je poneli preko dvorišta ne obazirući se na njenu vrisku. Pas je besno zalajao i napao ih, ali ga je Rihter oborio metkom iz pištolja i pas je pao mrtav. Pored verande Ben Stivenson je pokušao da dopuzi do puške, ali ga je bol u kuku oborio na tlo, lica zagnjurenog u prašinu. Uprkos njenom otimanju, odvucli su je u štalu i Leni Tompson je zapalio fenjer.

Džeferson je gurnuo skamenjenu devojku na seno. Dok su se ostali smejali, on je kleknuo pored nje. Džodi je pokušala da se okrene, ali on je napipao okovratnik njene bluze, samo što ovaj put nije nameravao da je podigne. Trgao je okovratnik naniže i razderao bluzu, razgolitivši njeno telo i dve jedre bele dojke koje su podrhtavale pri svetlosti fenjera. Ona je samo sklopila oči moleći ih da prestanu, ali je Džeferson čutke otkopčao kaiš koji mu je držao pantalone.

U tom trenutku vrata štale su se širom otvorila.

Leni Thompson se okrenuo i ostao otvorenih usta. – Sto mu muka! Metak je samo okrznuo tog đavola!

Na vratima je stajao Holidej sa revolverom u ruci. Leva slepoočnica bila mu je pokrivena krvlju. Pogledom pakleno užarenih očiju presekao je trojicu nasilnika u štali.

Revolver je planuo u Holidejovoj ruci i Džeferson je poskočio napred i pao pored Džodi, koja se uklonila pred njim. Rihterova ruka sa revolverom se digla naviše, ali je Holidejev revolver već grmnuo, šaljući poruku smrti. Džejk Rihter je kriknuo kada ga je kuršum pogodio u grudi, a zatim se srušio na tlo lica upola raznetog trećim osvetničkim kuršumom. Još jedan pucanj zatresao je štalu kada je Thompson hitnuo petrolejski fenjer na zid. Nadzornik ranča bacio se između dva konja i grabeći rukama i nogama, jurnuo ka zadnjim vratima. Nekoliko sekundi kasnije plameni jezici suknuli su sa senom posutog poda. Sablasna svetlost obasjala je štalu i vatra je naglo zahvatila seno.

Džodi je potrčala ka vratnicama boksova i pustila konje belih izbuljenih očiju da istrče u noć. Ne obazirući se na svoju nagotu, potrčala je Holideju u naručje i čvrsto ga prigrllila ne razmišljajući šta čini. Okruženi vatrom, ni Holidej nije bio svestan dodira njenog nagog tela. Thompson je bio pobegao u noć, ali je Holidej imao važnijeg posla nego da ga goni. Potrčao je ka mestu gde je ležao bespomoćni Ben Stivenson.

– Polako, Bene – šapnuo je Holidej kleknuvši pored starca.

– Moja štala... gori... – zastenjao je Stivenson.

– Sad nemamo vremena za gašenje vatre, ali neka te to ne brine. Vatra se neće proširiti na kuću, a kada izvadimo metak iz tebe,

imaćeš dovoljno vremena da izgradiš novu štalu.

– Holideje... sa mnom je svršeno! Ja nisam mlad čovek...

– Ne budi lud!

Devojka im je prišla i Holidej je digao glavu. Sjaj požara širio se dvorištem i bakarnim prelivima obasjavao njena gola ramena. Ona je rukama pokrila naga prsa i klekla pored Holideja da vidi šta je sa njenim ocem.

– Džodi... idite u kuću i obucite se – rekao je Holidej. – Onda dođite ovamo da mi pomognete oko vašeg oca.

*

– Mister Holideje – rekla je sa blagim prekorom – trebalo je da doktor Vajthed pregleda i vas.

– Ja sam samo okrznut... To i sami vidite.

– No svejedno, ja ću vam ipak oprati i previti ranu – insistirala je Džodi Stivenson.

– O.K.

Već deset minuta prošlo je od kako su se vratili iz posete gradskom doktoru. Stari lekar je odbio da priđe bilo kojoj strani u sukobu između stočara i farmera. On se dosta mučio oko Bena Stivenzona pre nego što je izvadio metak iz kuka, a onda je rekao da stari mora bar tu noć ostati na njegovoj nezi. Holidej je onda ispratio Džodi njenoj kući i sada su njih dvoje sedeli uz šolju kafe.

– Možda ćete misliti da petljam kao i doktor – rekla je – ali, ja vam toliko dugujem da vam mogu bar oprati i previti ranu. To je najmanje što mogu da učinim.

On se zavalio na naslon stolice i prepustio se njenim veštijim prstima.

– Tata kaže da je sastanak koji ste predložili dogovoren za sutra – nastavila je. – Svi će biti pozvani ovamo, ali na nesreću, tata

neće moći da pruži svoj pun udeo... to jest, ukoliko se uopšte do tada bude vratio kući.

– Ja ću biti tu u blizini – rekao je Dok.

– Nadam se da ćete ostati duže vremena – promrmrljala je ona udaljavši se da bolje osmotri njegovo čelo. – I ne samo zbog toga što se nadam da ćete nam pomoći, Holideje.

– Oh? A šta su ti drugi razlozi?

Ona je buknila rumenilom. – To... to ne mogu sada da vam kažem.

Holidej je ispio svoju kafu. – Mislim da je vreme da se povučemo na počinak, mis Stiven-son – rekao je. – Gde ću spavati?

– Tamo u onoj sobi – pokretom glave pokazala je ka drugom kraju dnevne sobe. – Već sam vam pripremila postelju.

– Videćemo se ujutru – rekao je.

Ušao je u svoju sobu i svukao se u mraku. Napolju je jak vetar šumeo i stenjao, a nekoliko nisko spuštenih grana grebale su krov brvnare. Čuo je Džodino kretanje u dnevnoj sobi, pranje sudova i njeno tiho pevušenje. Holidej se popeo na krevet i pripalio cigaru. Pušio je u tami razmišljajući o ljudima koje je mrzeo, razmišljajući o tome kako je stao na stranu naseljenika, ljudi i žena koji su mu naličili. Ranije toga dana nameravao je da se pod vidom kockara prikrije dok ne dođe trenutak osвете i trijumfa pravde, ali stvari su se izmenile. Udružio se sa neprijateljima Mak Groa i ubio i ranio neke njegove ljude. Možda neće proći dugo vremena pre nego što ga ti mrski ljudi potraže.

Ugasio je cigaru u cinkanoj pepeljari na noćnom stočiću i legao na krevet sa jastukom ispod glave. U dnevnoj sobi svetlo je bilo prituljeno i na kuću se spustila duboka tišina.

– Laku noć – doviknuo je devojci.

– Mister Holideje!

Stajala je sa druge strane zatvorenih vrata i njen mekan neodlučan glas je podrhtavao.

– Da? – rekao je Dok. – Zar nešto nije u redu?

– Ja... čula sam kad ste pričali tati... Pre nego što su oni konjanici došli... Čula sam da ste mu pričali kako... da vas je vlasnica saluna vrbovala za sebe...

Dok se osmehnuo u mraku. – Da, i?

– Pa... Čula sam da za nju pričaju... Da pričaju kako je spretna sa muškarcima...

Osmeh je još više razvukao njegove usne. I...?

– I... mister Holideje... Ja... Ne mogu da se merim sa ženom kao što je ona, ali... – otvorila je vrata i on ju je ugledao u svetlom okviru, odevenu u tanku spavačicu kroz koju su se jasno ocrtavale zamamljive obline njenih grudi, trbuha i butina sa diskretno zasečenim kutovima koji su pri igri svetlosti iz peći izgledali još tamniji. – Ali, mister Holideje... mogu da vam od sebe dam, ono što osećam... i želim!

– Nemate potrebe da se merite sa nekim – rekao je Dok Holidej blago. – To zaista ne morate. Vi ste više žena nego što će mnoge žene ikada biti – ustao je i pružio ruke prema njoj. – Dođite i zatvorite vrata.

Ona je pošla ka njemu i on ju je čvrsto prigrlio. Napolju je nalet vetra povio grane borova čiji je šum odjeknuo kao stenjanje nepoznatih stvorenja zalutalih u noći. Napolju su elementi prirode slobodno širili krila. Napolju je priroda vodila neki svoj večni rat. A tu u maloj kolibi na početku doline postojao je jedan drugi svet... Svet ljubavi. Svet dvoje ljubavnika koji su se tek našli.

IX

Došli su negde pre podne praćeni oblačnim nebom. Bidl je došao prvi dovodeći sa sobom ženu i petoro divne dece koji su kao bundeve poskakivali u zadnjem delu kola.

Za njima je stigao neki demobilisani vojnik koji je iskoristio pravo po zakonu o naseljavanju, neki visok mršav čovek po imenu Levers. Zatim su stigla dva Irca: O' Rejli i Simpkin, a četvorica drugih naseljenika došli su s istočne strane doline. Predstavili su se Holideju kao Tejms, Makarti, Uren i Skot.

Konačno se pojavio i neki jednoruki naseljenik praćen ženom koja se stidljivo držala uz njega. On se zvao Doson a devojka koja je s njim živela zvala se Huanita. Džodi je šapnula Holideju da Huanita nije njegova venčana žena i da je došla da živi s njim pošto je napustila svoj posao u rudarskom logoru.

– Pretpostavljam da svi znate zašto je sazvan ovaj sastanak – rekao im je Bidl stojeći pred brvnarom. – Već izvesno vreme svi se borimo protiv ranča „Dijamond M.“ Sada je došlo vreme kada je potrebno da se za opšte dobro svi udružimo... I moram priznati da ta ideja nije moja. To je ideja nekog drugog, koji je sa nama... Ideja mister Holideja.

Holidej je iz prikrajka klimnuo glavom.

– Ljudi – rekao je Met Bidl osmehujući se – moram da vam kažem da je ovaj mister Holidej i za mene zagonetka. On se jednostavno odnekud pojavio i stao na našu stranu. Svi znate da je ranio Hjudža u „Red Gateru“ i da je spasao Bena zatvora i vešala. Prošle noći, kako sam čuo, ubio je Džefersona i jednog lupeža sa ranča „M.“ kad su dojahali ovamo da Stivensonu daju lekciju i nateraju ga da se odseli. Ne znam zbog čega se on meša i zašto se izlaže riziku... ali sam mu zahvalan.

– Šta je razlog vaših postupaka, mister Holidej? – zapitao je Skot direktno.

– Imam svoje razloge. – Holidej još nije hteo da otkrije karte. – Neka za sada ostane na tome.

– Jedno je sigurno – rekao je Makarti. – On sigurno nije špijun sa ranča „Dijamond“. Konačno, ubio je dvojicu Mak Groovih ljudi.

– Razlozi mister Holideja njegova su stvar – rekao je Levers povukavši duboko dim iz cigarete. Dovoljno je da je sa nama.

– Pređimo onda na stvar – rekao je Uren.

– Hoćemo – složio se Met Bidl. – Rekao sam da smo se okupili da raspravimo mogućnost udruživanja u jedinstven front i zbog toga predlažem da svako iznese svoje predloge.

– Problem je u tome da ma šta mi učinili, to neće biti po zakonu – rekao je Skot. – Mi možemo formirati odred dobrovoljaca koji će patrolirati dolinom i sprečavati ljude sa ranča da ruše naše ograde i napadaju pojedince. Ali, Džošua Mak Gro treba samo da kaže da je naša grupa ilegalna, samo njegova reč biće dovoljna i mi ćemo praktično biti oglašeni za bandite.

– Šerif Mak Gro je oduvek bio naš problem – rekao je Doson. – Nismo mogli da se žalimo zbog rušenja ograda, jer on nije hteo da sluša žalbe protiv svog oca. Drugim rečima, hulje sa ranča „Dijamond“ mogu slobodno jahati dolinom, rušiti naše ograde, maltretirati nas, silovati naše žene i ubijati našu stoku, a predstavnik zakona će na to samo okretati glavu. A ako mi uzmemo zakon u svoje ruke i formiramo odred dobrovoljaca, to će biti nezakonito i on će dići poteru protiv nas.

– Šta onda da radimo? – zapitao je Levers.

– Možda postoji način – rekao je Holidej tiho.

– Da čujemo.

– Mak Gro je predstavnik zakona... Šta ako se građanima, poštenim građanima Bu-

falo Plejnsa, dokaže da je taj predstavnik zakona pokvaren i korumpiran?

– Oni će mirno sedeti kod svojih kuća i neće ništa preduzeti – odgovorio je Skot.

– Pogledajmo istini u oči – rekao je Uren. – Građani se plaše Mak Groa i njegovih silledžija. Znam da je mister Holidej ubio Džefersona i onog majmuna Rihtera, ali šta je s ostalima? Leni Tompson je još živ, Hjudž je samo ranjen, a tu su i ljudi kao Darsi i Grin Šou. Čuo sam jutros da je Darsi zamenio Džefersona. Tu su i mnogi drugi. Pretpostavljam da svi znamo da mnogi kauboji sa ranča „Dijamond“ nisu ništa drugo nego banditi i ubice! Građani se neće svađati sa takvim ljudima, čak i ako se dokaže da je šerif korumpiran. Da je neko od nas građanin sa ženom i decom, da li bi se borio za istinu protiv takvih kao što su Mak Groove gorile?

– Šta onda da radimo? – zapitao je Bidl. – Ako ne možemo da uzmemo zakon u svoje ruke i ako smatramo da su građani suviše uplašeni da pomognu našu stvar, šta nam je onda preostalo?

– A šta će biti ako šerif Mak Gro bude uklonjen? – zapitao je Holidej.

– Kako? – obratio mu se Skot.

– Vi očigledno ne poznajete našeg šerifa – rekao je Uren kiselom glasom. – Taj ne veruje u demokratski način izbora!

– On se postavio za doživotnog šerifa – rekao je Bidl obeshrabreno.

Holidej je otresao pepeo sa cigare. Nisam mislio na izbore.

– A kako drukčije... Kuršumom? – osmehnuo se Skot. – Iskreno rečeno, ta mi se ideja sviđa, ali čovek koji bi opalio taj metak bio bi obešen, a Kurt Mak Gro bi šerifsku prikačio nekome kao što je Leni Tompson.

– Šta ako bi neko sa autoritetom većim

nego Džošua Mak Gro saznao da je on podmićen?

– Ko na primer?

– Mislio sam na federalnog šerifa.

– Gle, to bi možda bilo dobro!

– Mislim da ako bi se dokazalo da šerif zloupotrebljava zakon, onda federalni šerif ne bi imao drugog izbora nego da ga ukloni. U slučaju Mak Groa federalni šerif bi morao da se postara da posle njegovog uklanjanja na njegovo mesto ne dođe niko njemu sličan.

– To je upravo ono što nama treba! – oduševio se Bidl. – Pošten i nepristrasan šerif!

– Jedna je stvar govoriti o federalnom šerifu, a sasvim druga dovesti ga ovamo i uveriti ga da je Džošua Mak Gro korumpirana svinja – promrmljao je Levers.

– Dvesti ga ovamo biće lako – rekao je Holidej. – Za to je potreban samo zahtev građana. Zahtev sa potpisima prisutnih, koje bi neko od nas odneo u tvrđavu Henri. Kada federalni šerif dođe ovde, ja ću obezbediti dokaze o Mak Groovoj krivici. On je deo podvaldžijske i prevarantske zavere. On je udružen sa vlasnicima „Red Gatera“, sa kockarnicom u kojoj se vara na kartama, a to je dovoljno da mu federalni šerif oduzme značku.

– Mislim da bi trebalo da pokušamo – predložio je Bidl.

– Napišimo peticiju – složio se Doson. Ko ume dovoljno lepo da piše da sroči takav dokument?

– Moja Rozi išla je u školu – rekao je Bidl pokazavši pokretom glave prema svojoj ženi.

Roza Bidl sela je da napiše zahtev uredu federalnog šerifa u tvrđavi Henri. Pisala je pouzdanom rukom pismene osobe i kada je

završila, naseljenici su ispod zahteva stavili svoje naškrabane potpise.

– Ko će to sad odneti u tvrđavu Henri? – zapitao je neko.

– Ja ću odjahati tamo – rekao je Holidej.

– Vратиću se najkasnije prekosutra uveče.

– Vi se zaista mnogo zalažete za nas – rekao je Bidl.

– Imam razloga.

Deset minuta kasnije Holidej je već sedlao svog Šaha. Sastanak je još uvek bio u toku kada je Holidej priveo konja do zadnje verande. Džodi mu je prišla noseći zavežljaj sa hranom.

– Požuri da se vratiš! – šapnula je da je neko ne čuje.

Holidej ju je stegao za mišicu da bi joj na taj način ulio hrabrost.

– Čuvaj se... Budi noćas kod Bidlovih ako se tvoj tata ne vrati kući – rekao joj je.

– Čuvaću se, ne brini! – rekla je ona.

Zatim je Dok odjahao, uputivši se od brvnare preko travnog pašnjaka putem koji se iz doline penjao do raskršća, odakle se jedan krak puta odvajao za tvrđavu Henri.

*

Put je skretao na sever, a zatim se spuštao preko prevoja do dve visoke stene koje su nadzirale preriju kao dva prastara stražara. Pre tri decenije prvi naseljenici oterali su odatle Apače i otvorili put prema zapadu do niza dolina koje su se dalje pružale i vojnicima je bilo naređeno da izgrade utvrđenje iz kojeg će bdeti nad karavanskim putem. To utvrđenje ostalo je i dalje da postoji kao spomenik prošlosti, jer su Apači uglavnom bili ili u rezervatima ili su mirovali u svojim naseljima i samo su pojedini otpadnici remetili bezbedno kretanje karavana i

poštanskih kola koja su tada redovno saobraćala.

Sunce se klonilo zapadnom horizontu i Holidej je u tišini bliskog sumraka jahao niz padinu brdskog prevoja. Ranije u toku dana sunce je kao užarena lopta pržilo sa neba. Kratke senke skrivali su oblaci prašine koji su se dizali pod konjskim kopitama kao vreća magla. Šah je išao hodom i odmah posle podneva Holidej ga je odmorio jedan sat.

Za vreme tog odmora Holidej je razmotrio posledice svog postupka. Posetom federalnom šerifu i prihvatanjem spoljne pomoći ispuštao je tok događaja iz svojih ruku. Došao je u Bufalo Plejns gajeći nadu da će se on sam, lično osvetiti za smrt Toma Formena. U međuvremenu, stvari su se izmenile, polje njegove osvete se proširilo i na meti su se našli otac i sin Mak Gro. Priznao je sebi da je u potaji priželjkivao obračun s njima, u kojem bi ih obojicu ubio. Ali, ovako je ipak bilo bolje. Predaće ih pravdi i pomoći će naseljenicima.

U svakom slučaju, ispuniće svoju sudbinsku ulogu. Iako je mimo svojih planova stao na stranu naseljenika i pošao da dovede federalnog šerifa, sprovedeće svoju osvetu. To zapravo neće biti lična osveta već osveta pravde, a on će biti samo njena ruka. Ispuniće zadatau reč i Mak Groove poslati na onaj svet, bilo preko vešala bilo kuršumom ispaljenim svojom rukom. A znao je da će doći do ovog drugog. Mak Groovi nisu bili ljudi koji će dopustiti da im se plen uzme iz ruke.

Pojahao je i uputio se u tvrđavu. Vratnice je čuvao samo jedan dremljivi stražar koji je pozdravio Holideja kada je ovaj prošao ispod mosta koji je spajao dve kule. Vežbalište je mirovalo u senci, a grupa konjanika razgovarala je u jednom kraju. Tvrđava više nije bila čisto vojno uporište. U njoj se sada

nalazila i trgovina, žitnica, salun i kancelarija federalnog šerifa. Holidej je prešao preko vežbališta i sjahao pred šerifovom stanicom. Pre nego što je sjahao, vrata su se otvorila.

– Mene tražite, putniče? – bio je to sredovečan čovek prosede kose. Na prsima mu je sijala šerifska zvezda. – Ja sam Viterton i vodim ovu stanicu.

– Vidim... Ja sam Dok Holidej.

Viterton je žmirnuo očima što je bio siguran znak da mu ime Dok Holidej nije bilo poznato.

– Hmm... malo sam iznenađen da vas vidim u ovom kraju – rekao je. – Šta mogu da učinim za prijatelja Vajata Erpa?

*

Logorska vatra je plamsala u mraku dolje u kojoj su se te noći ulogorili.

– Pravite vrlo dobru kafu, šerife – rekao je Holidej s osmehom.

– Imam u tome mnogo prakse – rekao je šerifov zamenik Grant Jets.

– To je očigledno – nastavio je Holidej prijateljskim tonom – Imam u tome iskustva, jer sam dosta lutao.

– Vi ste luralica koji se odjednom svim srcem zainteresovao za nevolju nekih naseljenika – nastavio je zamenik federalnog šerifa.

– Tako je.

Jets je ponovo pročitao peticiju koju je poneo sa sobom. Trebalo je punih sat i po diskusije da bi se šerif Viterton ubedio da svog zamenika Jetsa pošalje sa Holidejem, ali konačno je pristao. Tako su Holidej i Grant Jets pošli u dolinu Mak Groovih da spreče dramu.

– Kada ćemo tamo stići? – zapitao je Jets naslanjajući se na sedlo. Bio je mršav i dugačak, skoro je naličio na motku. Imao je

dečačko lice i izgledao je suviše mlad za federalnog šerifa.

– Sutra... Negde pred veče.

– Ovo je moj prvi samostalan zadatak – šerifov zamenik Jets govorio je sa puno ponosa. – Sve do sada uvek sam jahao sa Vintertonom, ali ovaj put radiću sam i po svom nahođenju.

– Ovaj zadatak neće biti lak – rekao je Holidej mešajući kafu. – Kurtu Mak Grou neće se dopasti da njegov sin dobije nogu u leđa.

– Neka Kurt Mak Gro ide do đavola! – rekao je Jets. – Upotrebiću svoj autoritet ne samo da uklonim njegovog sina već ću i ostati tamo sve dok se na demokratski način ne izabere jedan pošten čovek koji će ga zameniti na mestu šerifa.

– To mi zvuči razumno.

Grant Jets je zapalio tanku cigaretu. – Ostavimo sada to, razgovarajmo o vama.

Holidej je u sebi zauzeo odbrambeni stav. – Kako to mislite o meni?

– Ima nešto što me interesuje u vezi sa vama, nešto što me kopka od trenutka kada sam vas video u tvrđavi Henri.

– Šta bi to moglo biti? – zapitao je Holidej bajagi ravnodušno. No, bio je spreman na sve.

– Ja sam vas već jednom video – izgovorio je Grant Jets uravnjenim glasom.

Holidej ga je pogledao preko vatre. Jets je odbio gust dim.

– Moguće. A gde ste me videli?

– U Tvin Riversu – rekao je Grant Jets. – Sećate li se tog grada?

– Pa, ne bih baš rekao da ga se sećam. A kada je to bilo?

– Pre nekoliko meseci. Ja sam tamo bio šerifov pomoćnik kod skele za prevoz stoke. Da li vam to nešto govori?

Holidej je zamišljeno nabrao čelo. – Ne,

ali moram da vam kažem da su se sa mnom poslednjih godinu dana događale čudne stvari. Objasniću vam to kasnije. A možete li mi reći nešto više o tom našem susretu?

– Kako da ne – odgovorio je Jets bez oklevanja. – Kao što rekoh, bio sam kod skele za utovar stoke kad su se pojavila dva čoveka sumnjivog izgleda, naizgled dvojica lutilica bez stalnog zanimanja. Kasnije se pokazalo da je moja procena tačna.

– Kakva procena? – zapitao je Dok uzdržano.

– Procena da se radilo o kradljivcima.

– Ah – izustio je Dok prigušujući osećaj nelagodnosti. Već je naslućivao na šta Jets cilja.

– Da, o sitnim kradljivcima – nastavio je. Primetio sam da se motaju oko stoke i da je onom matorom zapelo za oko krdo zatvoreno u jednom koraču. Bio sam dovoljno blizu da to primetim, pa sam primetio da je mlađi umirivao svog pajtaša. U jednom momentu izgledalo mi je da će odustati od svoje namere pa sam otišao na drugu stranu. No, ispostavilo se da sam pogrešio. U toku noći ukrali su jedno goveče. Uspeli su da pobegnu, imali su sreće.

Holidej je grozničavo razmišljao. Očigledno da je Jets imao dobro pamćenje i da ga je prepoznao. Šta će zamenik federalnog šerifa preduzeti bilo je veliko pitanje i Dok je morao biti spreman za svaku eventualnost. U svakom slučaju ovaj obrt događaja nije mu se dopadao.

– Tada su imali sreće i pobegli su – nastavio je Jets. – Ali, znate već kako to biva, kad-tad putevi ljudskih sudbina se ukrste. – Začutao je za trenutak i odbio dim ka nebu. Izgledate mnogo drukčije nego onda, ali svejedno, ipak sam vas pepoznao. Vaše lice ne zaboravlja se lako. No, ima nešto drugo što me dovodi u nedoumicu.

– Šta to? – zapitao je Dok ne pokušavajući da ospori Jetsovu priču.

– Vaše ime. Posle Tvin Riversa otišao sam u Ridž Vels – nastavio je Jets. – Tamo sam više puta čuo za nekog starog lupeža i njegovog pajtaša. Pričalo se da su kradljivci stoke, sitni kradljivci ali ipak lopovi. Njihov opis odgovarao je dvojici koju sam video kod skele, a jedan rančer rekao mi je i njihova imena. Jedan se zvao Formen... Tom Formen. Njegov saučesnik je imao ime... Durango.

Dok je nekoliko puta klimnuo glavom.

– E sada mi recite: šta je vaše pravo ime... Durango ili ovo što sam danas čuo.

– Dok Holidej. Ime Durango nosio sam samo godinu dana dok je kod mene postojao gubitak pamćenja kao posledica nesrećnog udara u glavu. Sada sam opet onaj što sam oduvek bio, mada sam za tih godinu dana verovatno svašta radio. No, za te postupke ne bi me trebalo osuđivati jer sam bio neuračunljiv. To je sušta istina ako hoćete da mi verujete.

Jets je neko vreme ćutao i pušio. Očigledno da je premišljao šta da radi. – A šta je bilo sa starim lupežom?

– Tom je obešen. – Rekao je Holidej setno. – Uvek sam strahovao da će ga neki incident dovesti na poternicu i da će jednog dana biti otkriven. Očigledno da su mu predstavnici zakona bili bliže nego što smo mislili.

– To je uobičajeni put kriminalca. To valjda znate.

– Zna li šerif Vinterton za ovo?

– Ne. On je došao iz Arizone.

– Niste mu ništa rekli?

– Ne. U prvom momentu kad sam vas video hteo sam da vas razotkrijem. No, uzdržao sam se da ne bih ispao brzoplet. Posumnjao sam da sam se možda prevario.

Kada sam ipak shvatio da zabune nema, prećutao sam ono što znam, jer me je interesovalo da saznam kako se desilo da Dok Holidej upadne u takvu zbrku.

– I bila je zbrka, ako hoćete da mi verujete – Holidej je uzdahnio i prešao šakom po čelu. – Ne volim da se toga sećam, ali reći ću vam kratko da je to bio period mog života kada nisam znao za sebe. Od udara u glavu izgubio sam pamćenje i moć rasuđivanja. Jahao sam sa Tomom i pomagao mu, to je tačno, ali to sve kao da je radila neka druga ličnost a ne ja.

– Tako nešto sam i mislio da će biti – rekao je Jets. – Čujte, Holideje, smatram da postoje važnije stvari od hapšenja čoveka koji je bio sitan kradljivac stoke. Tim pre što je jasno da taj čovek pomaže ljudima koje neki nasilnici teraju sa njihove zemlje i njihovih kuća.

– A kad se sve završi? – zapitao je Holidej obazrivo.

– Moje sećanje nije ono što je nekada bilo – rekao je Grant Jets. Odbio je gust oblačić dima. – Ne, gospodine moj, nije ono što je nekad bilo.

Holidej se zagledao u razigrani plamen. Možda će šerifov zamenik Jets zadržati za sebe ono što zna, ali, taj razgovor je Doku nešto otkrio. Mesecima je bio u društvu čoveka koji je na kraju osuđen i obešen kao kradljivac stoke. Često je sebe uveravao da za njihove grehe niko ne zna i dugo je živio u lažnom uverenju da su bezbedni. Ali, neki ljudi su znali za njegovo druženje sa Tomom Formenom. U svakom slučaju, niko tome nije pridavao veliku važnost, jer su njihovi prestupi bili sitni. No svejedno, neko je to znao. Jedan od njih bio je i Jets.

– Tom je bio dobar čovek – rekao je Holidej. – I pošten čovek, Grante.

– I povremeno sklon sitnim krađama stoke.

– Da, moglo bi se tako reći.

– Hoćete li još kafe, Durango... ili Holideje?

– Hoću. Od sada samo Holideje.

*

Lepuška konobarica Brendi doterala je kosu pred ogledalom i srknula gutljaj vina. Vino joj je bilo potrebno, ako ni zbog čega drugoga onda da spere ukus Mak Grovovih usta sa svojih usana. Kurt Mak Gro podsećao je na mesnatog ljigavog oktopoda i ponekad joj je bilo teško da se ne zgrozi kada bi je on zagrlio. Ali, izbora nije bilo. Kurt je finansirao „Red Gater“, a njegov sin je pazio na njihovu bezbednost. Otuda je njena dužnost bila ne samo da posluhuje goste u „Red Gateru“, već i da povremeno opslužuje debelog gazdu svojim dražima.

– Ta hulja Durango – rekao je Mak Gro gladeći rukom kosu. – On se nikako ne uklapa. Ne, nikako. Najpre je pristao da radi za salun, a onda se umešao da pomogne nekom bezvrednom farmeru. Kakvu je igru hteo da igra?

– Meni je izgledao kao obična skitnica, baš tako – rekla je Brendi. – Ali, gazdarica Laura je mislila drukčije.

– Pokazalo se da se prevarila – rekao je Mak Gro kratko.

– Ona je mislila najbolje – rekla je devojka snebivajući se.

– Da, da, ali jedan čovek je ranjen, a dvojica drugih su mrtvi – rekao je Mak Gro.

– I šta nameravate da preduzmete u vezi s njim, gazda? – zapitala je. – U stvari, kažu da se on ne zove Durango.

– Ubiću psa – progundao je Mak Gro kratko. – Makar kako da se zove.

– I treba tako – rekla je zadovoljno. U suštini, morala je sebi da prizna da je to šteta. Durango je bio lep čovek i imao je u sebi nešto za čim žudi žena njenog kova. Ali, nije odgovarao na poglede koje mu je upućivala. Ostao je ravnodušan, a sa gazdaricom se odmah slizao. E, pa neka plati. Ipak, šteta je što je tako ispalo.

– Njegovi su časovi izbrojani – rekao je Mak Gro. – U stvari, došlo je vreme velikog obračuna.

– Oh? Kako to mislite?

Rančer je ustao. – Pre godinu dana, ti si odmah posle toga došla, Brendi, imao sam slične neprilike. Neprilike sa naseljenicima. Morao sam da krenem sa momcima i rešim te neprilike. Zbrisali smo jednu porodicu u znak opomene ostalima i možda ću to opet morati da učinim.

– Koga imate u vidu?

– Meta Bidla.

Brendi je osetila da je podilazi ledena jeza. – Ali... ali Bidl ima porodicu... ženu i decu!

– Pa šta? – zapitao je Mak Gro.

– Gospode! Gazda... Ne biste valjda mogli...

– Ti glupavi naseljenici ne daju mi da biram. Dolaze ovamo u dolinu, svake nedelje bar po jedna porodica. Do đavola, uskoro će sve zauzeti. Ne, Bidlova kuća mora biti zbrisana, a s njom i onaj tip Durango, ili kako se već zove. Na taj način likvidiraću njihovog vođu i onog skitnicu u koga gledaju kao u boga.

– A kada... kada ćete to učiniti? – zapitala je obuzeta drhtavicom.

– Vrlo brzo – rekao je Kurt Mak Gro.

Prišao je velikom prozoru sa koga se pružao pogled na dolinu. Svuda dokle god su mu oči dopirale pružalo se more trave potrebne da ishrani stoku koja je već punila

njegove ograde. Prošle godine očistio je dolinu. Naravno, naseljenici su opet došli, ali su neki od njih odmah otišli ubeđeni postupcima Lenija Tompsona. No, u poslednje vreme počeli su pristizati u sve većem broju. U početku Kurt Mak Gro nije bio zabrinut, ali sada mu je opet prerija bila potrebna. Za poslednja dva meseca Tompson je dva puta podsetio Bidla i oba puta farmer je izbegao da posluša naredbu da se odseli, a sada je postao i uzor ostalih. Baš kao ona budala Klint Kejsi.

– Vratću se u grad – rekla je Brendi.

Izašla je iz kuće do mesta gde su je čekala kola. Popela se na sedište i odvezala vođice, a kauboji sa ranča nisu je ni zapazili. Svake nedelje dolazila je ovamo i svi su znali razlog njene posete.

Brendi se uputila putem koji je vodio ivicom do brdskog prevoja. Ispod nje iz dimnjaka farmerskih kuća dizao se dim. Činilo joj se da je Mak Groov strah prema naseljenicima potpuno nerazuman. Konačno, oni nisu zauzeli celu dolinu, a u svakom slučaju Mak Gro je posedovao više hiljada akara svoje zemlje. No, nije vredelo protivrečiti Mak Grou. On je davao novac, a za žene kao što je Brendi novac je bio najvažniji.

Približivši se raskrsnici, naglo je zategla vođice i zaustavila kola ispod jednog starog hrasta. Razlog njenog skretanja sa puta približavao se sa druge strane iza jedne okuke.

Durango! Dok ga je gledala kako se sa još jednim konjanikom približava raskrsnici, u njoj je ponovo uzavreo bes. Setila se da je odbio da odgovori na poglede koje mu je dobacivala. Njegova ravnodušnost bila je šamar za nju, odbacivanje onoga što mu je nudila... A to je malo koji čovek učinio lepoj Brendi.

Sačekala je u prikrajku da stigne do

raskrsnice i kada je pogledala lice Durangovog pratioca, zažmirila je očima. Poznavala je to lice! Pre kratkog vremena bilo je odštampano u svim novinama u pokrajini. Naslov je glasio: imenovan novi zamenik federalnog šerifa u tvrđavi Henri. Naslov joj je još uvek bio u živom sećanju. I sada je taj pomoćnik federalnog šerifa jahao sa Durangom, očigledno ka Bufalo Plejnsu.

Brendi je čvrsto stisnula uzde u rukama.

Mak Gro je to morao da zna, tačnije rečeno – šerif Mak Gro. Naravno i njegov otac će biti obavešten, ali u ovom momentu glavna briga joj je bila da šerifa obavesti da u grad dolazi čovek sa većom vlašću od njegove.

Postojao je jedan sporedni put kojim su se ljudi koristili kada su jahali u rudnik. Brendi je sačekala da konjanici zađu za padinu, a onda je vodicama pljesnula konja po leđima i jednopreg je skrenuo na zapad ka rudarskom putu. Taj put bio je lošiji, ali mnogo kraći, i to je Brendi sada bilo potrebno.

*

Svetlosti Bufalo Plejnsa svetlucale su pred njima sijajući kao užarene oči u sve tamnijem sumraku. Sve je bilo tiho, jer su u to vreme ljudi hitali kući na večeru i taj trenutak bio je vrlo pogodan za nastup šerifa Granta Jetsa.

Dvojica konjanika uputila su se pored niža borova. – Najpre ću otići u hotel – rekao je Jets svom pratiocu. – Upisaću se, očistiti i nešto ću popiti pre nego što sazovem zbor građana i objasnim zašto nameravam da šerifu Mak Grou oduzmem šerifsku zvezdu dok vršim istragu. Bićete mi potrebni da biste mi na tom zboru potvrdili vezu između Mak Groa i kockara u „Red Gateru”. Uve-

ren sam da će me građani podržati. Građani obično uvek podržavaju federalnog šerifa.

– Ne verujem da će mnogo njih poneti Mak Groovu zastavu – predvideo je Holidej. – On nije baš mnogo popularan.

Pošli su dalje pored borova i u tom trenutku noć kao da je prolomila erupcija vulkana. Tri pucnja slila su se u jedinstven tresak. Šah je uplašeno poskočio i odbacio Holideja na zemlju i dok je padao, visoki pustolov je video kako se Grant Jets zaljuljao u sedlu. Krv je poprskala njegovu košulju i šerifsku zvezdu na prsima.

Pucnji su ponovo prolomili noć i Jets se srušio na zemlju. Jedna čizma ostala mu je zakačena u uzengiji i uplašeni konj ga je povukao. Bepomoćni šerif je bio vučen putem do jednog busena žalfije, gde se čizma konačno otkočila iz uzengije i konj odjurio u noć.

Polegnut po zemlji Holidej je potegao revolver. Vatreni plamčići otkrili su poziciju busijaša i Holidej je ispraznio revolver u tom pravcu. Odjek pucnjeva je zamro. Holidej je izbacio prazne čaure i stavio nove metke. Zatim je žurno obišao preko jednog kamena i pogledao u noć u nadi da će zapaniti neko kretanje.

Tada ih je čuo. Nastalo je lomljenje grana pod teškim telima, praćeno muklim topotom kopita. Zatim je prema svetlosti Bufalo Plejnsa ugledao siluete trojice konjanika. Nanišanio je i dva puta opalio. Jedan konjanik se trgao pogođen, ali je uspeo da održi ravnotežu i sledećeg trenutka noć ih je progutala.

Holidej je pritrčao telu u žbunu žalfije. Okrenuo je Jetsa na leđa. Na šerifovim krvavim prsima bile su dve rane od kuršuma. Jets je bio mrtav. Holidej se uspravio. Nije bilo nikakve sumnje ko stoji iza te zasede. Samo dva čoveka mogla su izvući

korist iz mučkog ubistva šerifa koji je došao da Bufalo Plejnsu i dolini donese red i mir.

Sada će, dakle, pravi zakon morati da priček.

Bez sumnje da bi federalni šerif u dogledno vreme poslao drugog čoveka, ali to bi bilo odlaganje, odlaganje koje bi pomoglo Mak Groovima da ostvare svoje planove. A bilo je očigledno da oni nešto smeraju. Napad na Stivensonovu kuću bio je dokaz da je Kurt Mak Gro pri kraju strpljenja.

Holidej je vratio revolver u futrolu. Nameravao je da ostane u granicama zakona. Nadao se da će, kada Jets u Bufalo Plejnsu uspostavi pravni poredak, moći da se vlada po pravilima zakona i reda. Ali, Mak Groovi se nisu obazirali na zakon, pa su čak ubili i federalnog šerifa, što je Holideja nagnalo da razmišlja na drugi način.

Ponekad čovek mora da se vlada po svojim sopstvenim zakonima i u ovoj prilici Holidej je to i nameravao.

Otišao je do Šaha i vinuo se u sedlo. Pred njim se u noći pružao tih i miran grad. Počeo je da razmišlja o tome da ubije Kurta i Džoša Mak Groa. Kada njih dvojica budu mrtvi, biće zadovoljena i pravda i njegova lična osveta, a naseljenici će moći da žive u miru. Da, ključ njegove sudbonosne uloge bila je smrt te dvojice, ključ koji je Holidej nameravao da upotrebi.

Naravno da će posle ubistva šerifa Mak Groa biti učenjen, ali federalni šerif u tvrđavi Henri znao je istinu. On će kasnije reći svoje. Pod uslovom da ostane u životu, biće rehabilitovan za likvidiranje šerifa zločinca.

Poterao je konja prema gradu. Otuda su već trčali građani privučeni pucnjima u neposrednoj blizini. Odlučio je da ih pusti da nađu šerifovo telo. To će im dati materijala da razmišljaju, a neki od visprenih možda će

razmišljati na pravi način. Što se tiče Holideja, on je imao posao u gradu. Posao sa šerifom Džošom Mak Groom, koji je davno trebalo da završi.

X

Holidej je skrenuo konja u ulicu koja je vijugala pored gradskog hola za igranke. Kroz sat ili dva iz te sale dopiraće zvuci muzike i tutanj razigranih nogu, ali u ovom trenutku sala je počivala u mraku i tišini. Konjanik se zaustavio blizu verande sačekavši da masa ljudi sa fenjerima prođe glavnom ulicom. Trenutak kasnije začuo je nečiji prodoran glas.

– Sto mu gromova, zamalo što nisam pao preko njega...

– Mrtav je!

Visoki pustolov pojahao je dalje niz ulicu i udaljio se od njihove vike. Konačno je skrenuo Šaha iz uličice i uputio se ka sledećoj ulici, ograničenoj jednom polomljenom ogradom od letava.

Sjahavši, privezao je konja za ogradu i nečujno kliznuo u uličicu. Žurnim koracima uputio se do glavne ulice. Na sledećem uglu nalazila se zgrada šerifske stanice i zatvora. Holidej je pritrčao do ugla i bacio pogled duž ulice. Većina građana bili su na večeri u toploj bezbednosti svojih domova, a ostali su se nalazili na prilazu grada kod Jetsovog leša.

Holidej se prišunjaio do prozora stanice. Debele zavese zatvarale su mu pogled, ali je iz unutrašnjosti čuo razgovetan razgovor.

– Pođi da vidiš kako mu je – taj glas pripadao je gradskom šerifu Džoši Mak Grou.

– Hjudž je vraški srećan, to je sigurno – rekao je onaj drugi. – Durango ga je već

jednom samo ranio, a sada ga je ranio po drugi put.

– Holidej a ne Durango – rekao je Mak Gro.

– Upoznao sam ga kao Duranga. Uostalom, ime je nevažno. Trebalo je i njega da sredimo – promumlao je Darsi.

– Ali, činjenica je da nismo.

– Šta je sad s njim? – zapitao je Darsi radoznalo. – Šta misliš, gde je on sada?

– Mogu da nagađam – izustio je Mak Gro sa podsmešljivim prizvukom. – Pošto je njegov prijatelj šerif mrtav, on je verovatno podvijenog repa pobegao kod onih naseljeničkih hulja!

– A šta je sa građanima? – zapitao je Darsi. – Oni će za koji čas doneti telo ovamo.

– Pa šta? – Mak Gro nije bio uzbuđen.

– Džošua! – rekao je Darsi prekorno. – Ubijen je zamenik federalnog šerifa! Moraćeš da se praviš da vodiš istragu!

– Pa, vodiću je! Pronjuškaću po okolini! – rekao je Mak Gro. – Odjahaću malo oko grada, tako da ljudi vide da vršim svoju dužnost. Možda ću naći neki dokaz da ubistvo pripišem onom... Holideju.

Holidej je osetio hladan ubod u grudima. Priljubivši se uz zid, oslušnuo je dalje.

– Na nas... nikada neće posumnjati – rekao je Darsi. Začuo se šum njegovih koraka kod vrata. – Ali da te podsetim, na neki način treba objasniti Hjudžovu ranu.

– Reći ćemo da mu je revolver slučajno opalio – rekao je šerif. – U svakom slučaju, to sam već rekao doktoru. A ko će da ospori moju reč?

– Svakako – potvrdio je Darsi mirnije. – Idem da pogledam kako je Hjudžu. Ostavljam te da odglumiš zaprepašćenje kad vidiš šerifovo telo.

Dva lupeža su se prigušeno zakikotala i Holidej je kliznuo nazad u sporednu ulicu.

Ispratio je Darsija pogledom preko ulice. Iz daljine je već čuo glasove, to je značilo da masa nosi nađeno telo. Ako Mak Gro odjaše iz grada pod izgovorom da vodi istragu, izgubiće dragoceno vreme. Mora ga, dakle, odmah ščepati.

Morao je brzo da deluje, jer nije smeo da dopusti da ga građani vide. Mak Gro bi mu verovatno odmah pripisao šerifovo ubistvo, a građani bi morali da poveruju njegovoj reči. Pohitao je prema zadnjem delu zgrade i našao prozor koji je gledao ka dvorištu. Prozor je bio otvoren.

Holidej je iz džepa izvadio perorez i uvukao oštricu između prozorskog okvira. Glasovi na ulici postali su jači i već je čuo bat mnogih koraka. Povukao je oštricu peroreza niz prorez i pomerio jezičak brave. Pokretom ruke povukao je okno naviše.

Holidej je provirio u unutrašnjost sporedne odaje zatrpane otpacima, starim nameštajem i praznim bocama. Opkoračio je okvir i ušao unutra. Na prstima je prišao vratima ispod kojih se probijao tračak svetlosti.

Jednom rukom izvukao je revolver iz futrole, a drugom napipao kvaku.

Sasvim lagano Holidej je pritisnuo kvaku i otvorio vrata.

Džošua Mak Gro sedeo je zavaljen na naslon stolice, sa nogama na stolu. Pušio je cigaretu, a raširene novine ležale su mu na krilu. Čuvši žagor glasova pred vratima, Džošua se namrštio.

– Šerife!

– Šerife Mak Gro... Neki čovek je ubijen...!

– Otvori Džošua!

Holidej je nečujno ušao u kancelariju i zastao pored jedne prazne ćelije. Potegao je palcem obarač svog revolvera i na oštro metalno klik Mak Gro se trgao na stolici.

– Slušaj me, Mak Gro, pažljivo me slušaj!
– prošaputao je Holidej resko. Radi ono što ti kažem, pa ćeš još izvesno vreme poživeti. Ako pokušaš da me izigraš, dobićeš metak!

– Da... Holideje! – šerif je sa nevericom zurio u Holideja. – Šta... Za ime božije...?

– Ustani!

– Ti si lud... kad si se usudio da ovako upadneš! – Mak Gro je spustio noge na pod.

– Holideje ja...

– Zaveži i slušaj me! – rekao je Holidej ledeno. – Ti ljudi napolju zovu te da izađeš, ali ti ćeš ostati ovde. Kad ti budem rekao, otvorićeš vrata i sa vrata ćeš ih ubediti da ne možeš odmah da izađeš. Reći ćeš im da ostave telo pred ulazom i da brzo potraže Darsija. Posle toga neka idu kući. Jesi li shvatio?

Mak Gro je stajao pred njim podrhtavajući pred crnim otvorom napravljenog revolversa.

– Ja... Neću moći da ih ubedim da...

– Biće bolje da ih ubediš – rekao je Dok. Od toga ti zavisi život!

– Blefiraj! – Mak Gro je bio siv u licu. – Hej, šta to znači?

– Ako misliš da blefiram, iskušaj me! – rekao je Holidej izazovno. Video je graške znoja na šerifovom čelu i strah u njegovim očima. – Činjenica je, Mak Gro, da ne blefiram! A sada otvori vrata i zapamti da stojim odmah iza tebe!

Mak Gro je progutao pljuvačku.

– Hej, Džoša, otvori! – čuo se neki glas.

– Požuri, šerife!

Mak Gro se kolebao. Pogledao je prema vratima, pa onda opet čoveka sa revolverom. U tom prelomnom trenutku, gledajući u oči čoveka koga je upoznao kao Duranga, učinilo mu se da gleda oči nekog drugog čoveka, koga je nekada video.

– Otvori vrata! – rekao je Holidej tiho,

propratitvši svoje reči ubistveno opakim pogledom.

Holidej se sagnuo iza stola, a cev revolversa uperenu u šerifova leđa prislonio na sto. Šerif Mak Gro je prišao vratima.

– Ostani tako da te vidim, Mak Gro! – šapnuo je Holidej. – I zapamti, jedan pogrešan potez i letiš u pakao!

Mak Gro je izašao na vrata pred gomilu sa fenjerima. Pogled mu se spustio do tela koje su Vederbi i Pedlen spustili na trotoar.

– Dovraga, Džoša, zar si gluv? – zapitao je Pedlen razdraženo. – U blizini grada došlo je do pucnjave... U neposrednoj blizini grada! Svi su čuli sem tebe!

– Verujemo da je ovo zamenik federalnog šerifa Grant Jets – rekao je Vederbi u ime svih. – Video sam njegovu sliku u novinama!

– Da, to je on – rekao je Mak Gro smušeno.

Šerif je pogledao po licima obasjanim svetlošću fenjera, licima ljudi koji su očekivali da je njihov šerif već u akciji umesto što stoji na vratima svoje kancelarije.

– Samo smo čuli pucnje, Džoša – rekao je Pedlen. – Niko nije video ubicu.

– To je šteta – rekao je Mak Gro glumeći nezadovoljstvo.

– Zar nećeš ništa da preduzmeš – doviknuo je neki rudar iz gomile. – Zamenik federalnog šerifa je ubijen, a mi stojimo i nagvaždamo!

– Znam ja svoju dužnost, Morise – rekao je Mak Gro oštro. – Darsi je sada van grada i kada se vrati, osedlaćemo konje, pa ćemo pretražiti okolinu.

– Kad se Darsi vrati! – ponovio je Rej Moris ogorčeno. – U međuvremenu ubica može pobeći.

– Slučajno sam ja vlast u ovom gradu –

podsetio je Mak Gro. – Vi se samo lepo vratite vašim kućama.

– Džoša... Da li nešto možda nije u redu? – zapitao je Vederbi.

Nastupila je tišina. Pri svetlosti fenjera na Mak Groovom čelu svetlucale su graške hladnog znoja. Oni napolju nisu znali ko je iza šerifa, ali Džoša Mak Gro je bio svestan šta ga čeka ako pogreši.

– Ne, sve je u redu.

– Ja mislim da naš šerif ima žensko društvo – rekao je Pedlen i tiho se zakikotao. – Zato on nije istrčao kad je čuo pucaanje i zato hoće da nas se otaras!

Mak Gro se usiljeno osmehnuo. Pedlen mu je nehotice dao izgovor koji mu je trebao.

– Tako je, Pedlene, a sada odlazite odavde. Čim ispratim damu njenoj kući, počecu istragu.

– O. K. Džoša, izvini što smo te uznemiravali u takvim trenucima – rekao je Rej Moris sarkastično. – Unećemo telo unutra...

– Nemojte.

– Kako?

– Brendi će biti neprijatno – rekao je Mak Gro smeškajući se. – Shvataš šta mislim?

– Brendi je, dakle, ta dama, je li?

Mak Gro je ispao pravi glupak, pomislio je Holidej. Za jedan minut građani će proći pored „Red Gatera“ i moguće je da će unutra videti Brendi. Ako se to desi, znaće da je Mak Gro lagao i to će ih dovesti nazad do šerifove kancelarije.

– Prepustite telo meni i Darsiju – rekao je Mak Gro i zatvorio vrata.

Holidej je sačekao da se građani mrmljajući udalje, ljuti zbog šerifove ležernosti.

– Dobar si glumac, Mak Gro.

– Ko si ti? Čuo sam najpre da se zoveš

Durango, a posle sam saznao za neko drugo ime. Ko si ti zapravo?

– Za tebe nije važno – odgovorio je Holidej. – A sada, Mak Gro, izvuci taj tvoj revolver i to mirno i lagano.

Mak Gro je pružio ruku ka dršci revolvera. Prsti su mu napipali glatku dršku i on je lagano izvadio pištolj i spustio ga na sto.

– Šta sada? Kakva je tvoja sledeća ludost...

– Napisaćeš jedno pismo. Poledina jedne poternice biće dovoljna, a tu na stolu imaš pero i mastilo.

– Šta to sve znači? – prošaputao je Mak Gro začuđeno.

– Zaveži i piši ono što ti kažem!

Poruka koju je Holidej izdiktirao bila je kratka i sažeta.

„Oče, ja sam Holidejev zarobljenik. Nalazim se ispod onog ispusta obraslog šumom i ako želiš da me vidiš živog, dodi tamo u ponoć. Nemoj nikoga povesti sa sobom, jer će me u suprotnom on ubiti. Potpis: Džoša Mak Gro.“

– Ti si sigurno vraški zaljubljen u naseljenike kad radiš nešto ovako – osmehnuo se šerif prezrivo.

– Ne radim to samo zbog naseljenika – rekao je Dok. Uzeo je Mak Groov revolver i zadenuo ga sebi u pojas. – Stavi to pismo u kovertu i adresiraj ga na Darsija – za Kurta Mak Groa. Zatim ga stavi tako da se lako vidi.

Mak Gro je poslušao. – Šta sada?

– Odlazimo... Na zadnja vrata.

Dodirnuo je Mak Groa revolverom u leđa i poterao ga kroz hodnik u zadnju ogradu. Naterao je šerifa da otključa vrata. Dvorište je bilo mračno.

– Nećemo uzeti sedlo Mak Gro – rekao je Holidej, znajući da je vreme kratko.

– Ja nisam Indijanac! – usprotivio se Mak Gro. – Ne mogu da jašem golog konja!

– Imaćeš uzdu i to je dovoljno – rekao je Dok. – Penji se na konja, brzo!

Minut kasnije Holidej je vodio šerifovog belca ka mestu gde je stajao njegov Šah. Holidej je tu pojahao i zatim su se lagano uputili kroz mrak sledeće ulice. Za nekoga ko je iz daljine posmatrao, oni su bili samo dva obična konjanika.

Ali, kada su Holidej i njegov zarobljenik stigli do izlaza iz grada, neko ih je video. Bio je to neki konjanik koji je ostao u senci i njegov pogled prešao je od Mak Groa do Holideja i zadržao se na naperenom revolveru. Taj čovek je ćutke posmatrao, ne otkrivajući svoje prisustvo. Kada je Holidej konačno poterao šerifa u preriju, osmatrač je zavio i zapalio cigaretu.

*

– Stigli smo, Mak Gro.

Veliki stenoviti ispust obrastao kržljivom šumicom dizao se iznad njih kao tamna senka naspram noćnog neba. Šerif je začuđeno pogledao oko sebe tepih trave, šumarak borovog drveća.

– Kakvu igru igraš? – zapitao je Mak Gro promuklo. – Za ime božije, čoveče, reci mi!

– Vidiš, ovo za mene nije obično mesto – rekao je Holidej. – Pogledaj tamo...

– Onu gomilu ugljenisanih greda? – Mak Gro je odjednom osetio da ga nešto steže u grlu. Progutao je pljuvačku i zagledao se u Holideja.

– Ta gomila ugljenisanih greda bila je nekad brvnara, Mak Gro... Brvnara koju je tvoj otac spalio. On ti je verovatno ispričao... Kako je spalio jednu farmesku porodicu...

– Kejsi! – prošaputao je Mak Gro. – Ali, kakve veze ti imaš sa Kejsijem?

– Klint Kejsi mi je bio prijatelj – rekao je Holidej. – Te noći i ja sam bio u kući, ali nisam izgoreo. Tamo u sredini ima mali podrum u koji sam slučajno pao i ostao živ.

Misli su se kovitlale Džošinom glavom i u jednom momentu oči su sinule na njegovom sivom licu.

– U tom slučaju ti tražiš mog oca a ne mene – znoj mu je orosio lice.

– Priča još nije završena – nastavio je Holidej bajagi ravnodušno. – Kada se požar smirio, ja sam pobegao iz doline. Ali, bio sam izgubio pamćenje. Neki stari čovek našao me je i negovao dok sam bio nesposoban za život. Bio je to zaista dobar čovek, Mak Gro. Imao je samo jednu slabost. Nije mogao da ne ukrade po neko goveče i na kraju je za njim izdata poternica. Zvao se Tom Formen i ti si ga obesio.

– Formen!

– On mi je spasao život, Mak Gro, i zbog toga imam neraščišćen račun i s tobom isto kao sa tvojim ocem. Sad ću te račune izravnati. Ti si mamac koji će ovamo dovesti Kurta Mak Groa... I ja ću vas obojicu ubiti.

– Ti si lud! Mora biti da si lud!

– Sjaši s konja – naredio je Dok. – Predstoji nam dugo čekanje.

XI

– Kažem ti, Darsi – rekao je Vederbi mršteći se – da se čudno ponašao. Stajao je na vratima kao ukopan. Rekao je da je s njim unutra Brendi...

Darsi je digao obrve. – Brendi?

– Da. Ali, Moris je slučajno svratio u „Red Gater“ i tamo video Brendi u razgovoru sa nekim ljudima. Reci mi, zašto bi izmišljao neke glupe priče kad Brendi nije bila s njim...

Darsi i Vederbi su stajali pored tela ubijenog šerifa. Darsi se tek bio vratio od Hjudža i Vederbi mu je odmah prišao. Ostali građani stajali su na ulici u grupama i radozno posmatrali. Većina ih je bila nezadovoljna Mak Groovim držanjem.

– Kažeš da vam je rekao da ostavite telo? – zapitao je Darsi i sam začuden.

– Da – rekao je Vederbi. – To je neodgovorno od njega, Darsi i nije me briga što ćeš mu to reći.

– Leš je izložen pogledu žena i dece koji će sutra ići u crkvu – rekao je prekorno jedan drugi čovek.

– Razgovaraću sa Džošom – obećao im je Darsi.

Popeo se na trotoar začuden činjenicom što je Džoša Mak Gro naredio građanima da telo ostave pred vratima. Otvorio je vrata i ušao unutra, a građani su ponovo prišli blizu ulaza.

– Džoša? – pozvao je glasno.

Osvrnuo se i zatvorio vrata pred pogledima radoznalih građana.

– Džoša, to sam ja...

Odjednom je zastao kao ukopan. Šerifova kancelarija bila je prazna. Prošao je do odeljenja sa ćelijama, a zatim se opet vratio do glavne odaje. Tek tada je zapazio kovertu na šerifovom pisaćem stolu.

– Darsiju... Za Kurta Mak Groa – pročitao je. Žurno je pocepao omot i prineo pisamce svetlosti.

Preleteo je pogledom po ispisanim redovima i prošaputao. – Do sto đavola!

Sada je znao zašto se Džoša čudno ponašao i zašto je lagao građane. Salunska konoarica nije bila kod njega, već je tu bio Holidej. Ponovo je pogledao pismo. Bilo je namenjeno Džošinom ocu, a vreme sastanka određeno za ponoć. Šta se krilo iza te otmice, Darsi nije znao. Mogao je samo da

pretpostavlja da je u pitanju bila neka farmerska zavera. Najvažnije je bilo da Kurt Mak Gro dobije ovo pismo.

Darsi se uputio u odaju prema dvorištu. Džoša Mak Gro bio je zarobljenik u rukama opasnog čoveka. Pohitao je do štale i žurno osedlao svog konja. Vinuo se u sedlo i poterao konja na ulicu, gde su ga presrela dvojica građana.

– Darsi, u čemu je stvar?

– Da, šta nije u redu?

Darsi je zategao vođice. U pismu je pisalo da Mak Gro dođe sam. Ako bi ovim ljudima rekao da je šerif kidnapovan, moglo bi doći do opšteg lova na čoveka. Samo Kurt Mak Gro mogao je doneti odluku o takvom riziku.

– Džoša je otišao u poteru za zločincem koji je ubio šerifa Jetsa – rekao je neuverljivo.

Građani su zinuli. Objašnjenje je bilo sasvim neverovatno i nije davalo odgovor zašto je šerif lagao za Brendi. No, morali su da se zadovolje tim odgovorom.

*

Kurt Mak Gro je stajao na verandi između dve svetiljke i posmatrao šestoricu konjanika koji su izvodili osedlane konje iz štale. Leni Tompson je sedeo u sedlu ispred ranč kuće i vikom gonio ljude da požure. Bio je tu Grekson s ožiljkom na licu, crnokos i krezav, zatim Lu Vilijams, koštunjavi južnjak, a iza njega Indijan Čarli. Niko nije znao odakle je Čarli došao, ali ga je Mak Gro primio u službu. Raptis je bio ćutljiv, visok, mišićav i bronzane boje lica. Iza njega jahao je Šmit, bar tako je rekao da se zove. Poslednji je bio Kid Ferago, čovek detinjeg lica, ali opasan na revolveru. Bilo je još dru-

gih u spavaonici, ali oni nisu bili pozvani za večerašnji posao.

– Sve je spremno, mister Mak Gro – rekao je Leni Thompson, smeškajući se. – Nisu baš mnogo lepi, ali svi znaju šta treba da rade.

– Naš cilj je Met Bidl, momci – rekao je Mak Gro šetajući pogledom po konjanici-ma. – On se predstavlja kao neki samozvani lider farmerskog šljama. Hoću da on i njegova porodica budu zbrisani.

Bila je to naredba za hladnokrvno ubistvo, ali niko nije ni trepnuo. Leni Thompson je znao da odabere svoje ljude.

– Bidl će dobiti ono što zaslužuje – rekao je Kid Ferago. – Poslednji put kad smo otišli da ga upozorimo da se seli, izgrdio nas je na pasja usta.

– Ovaj put nema više opominjanja – rekao je Mak Gro zlobno. – Zapalite njegovu kuću i pazite da svi unutra izgore.

– Jeste li spremni? – zapitao je nadzornik Thompson.

Lu Vilijams je stavio „vinčesterku“ u futrolu. – Spremni smo.

– Onda hajdemo – promrmljao je Smit.

– Ti komanduješ, Leni – rekao je Mak Gro. – Pođi i popali jednog farmera!

Thompson je uzeo vodice u ruke. – Krenimo!

– Hej... Čekajte! – povikao je Indijan Čarli.

– Šta je?

– Dolazi neki konjanik i jaše kao da ga đavoli gone! – rekao je Indijan Čarli pokazujući oblak prašine koji se video pri mesečini.

– Tačno – rekao je Leni Thompson žmireći. – Nije li to Darsijev konj?

Sačekali su da Darsi besomučnim trkom stigne do vratnica. Mašući rukama, dojurio je u dvorište i Mak Groovo lice se smračilo.

Darsi je bio sav crven i oznojen. – Mister Mak Gro, nešto se desilo – povikao je vadeći omot. – Onaj Holidej je uhvatio Džošu i... Ostavio je ovo pismo za vas. Napisano je Džošuinom rukom.

Kurt Mak Gro je zgrabio omot iz Darsijeve ruke. Pocepao je omot i iskolačio oči kada je pročitao sadržaj.

– Šta piše unutra, mister Mak Gro? – zapitao je Leni Thompson.

– Prokleti Holidej – rekao je Mak Gro. – Uhvatio je mog sina. Pročitaj sam, Leni.

Nadzornik je uzeo pismo i pročitao ga.

– Taj... taj Holidej... Ne shvatam ga – rekao je Mak Gro cepteći. – Pao je s neba, dogovorio se da radi u „Red Gateru“, a onda se opredelio za šugave naseljenike. Sada je još oteo Džošu...

– Imate vremena samo do ponoći – podsetio ga je Darsi sa poštovanjem. – Već je kasno...

– Leni – huknuo je Mak Gro. – Pre nego što spališ Bidlove, treba da završiš jedan drugi posao. Darsi, pođi i ti.

Leni Thompson je zinuo. – Ali... U pismu piše da morate doći sami!

– Znam šta piše u pismu, Leni – rekao je Mak Gro. – Ali, ja nisam budala. Poći ću tamo, svakako, jahaću ispod brdskog prevoja kao što mi je rečeno. A vi svi jahaćete za mnom dovoljno daleko da vas ona budala Holidej ne može videti.

– Ali, to je rizik! – usprotivio se Leni Thompson. – Ako nas Holidej slučajno vidi, on će ubiti Džošu...

– Zar ti nije jasno da će on to u svakom slučaju učiniti – rekao je Kurt Mak Gro grobno dubokim glasom. – Šta misliš, da me je pozvao na večernju molitvu? Ovo pismo miriše na smrt, Leni. Moramo se postarati da taj ludak Holidej završi na groblju.

Holidej! Za Kurta Mak Groa ta skitnica

bila je bezlična pojava, zagonetka. Ljudi su ga obavestili o dolasku nekog visokog neznanca koji je uzburkao grad i dolinu. Sin mu je ispričao o tome kako se taj čovek prkosno poneo prema njemu. Ali ipak, za Mak Groa Holidej je bio samo ime. No, to ime uskoro će postati čovek sa revolverom u ruci.

– Ne sviđa mi se sve to – promrmljao je Leni.

– Ja ću jahati putem da me taj tip može videti... Ma gde da se skriva – rekao je vlasnik ranča. – Vi ćete ostati skriveni dok vam ja ne dam znak.

– Kako hoćete mister Mak Gro – rekao je Thompson.

– Neka mi neko dovede konja – naredio je Mak Gro.

Ušao je unutra da uzme revolver. Već izvesno vreme nije ga nosio, jer je njegov sin obavljao poslove u gradu, a Leni Thompson u preriji. Nije bilo potrebno da lično uzima učešće u grubljim poduhvatima, jer su drugi to obavljali. Ali noćas je morao da pođe, jer je neki ludak držao njegovog sina u rukama.

– Pođimo – naredio je Mak Gro.

Vlasnik ranča „Dijamond M.“ pojahao je prvi u susret vetru koji mu je hladio lice. Osećao je da u njemu raste gnev. Ta skitnica imao je njegovog sina u rukama. No začudo, taj gnev nije bio gnev oca čije meso i krv neko ugrožava. Ljudi kao što su Kurt Mak Gro odavno nisu imali takvih emocija. Njegov gnev bio je hladan, sračunat, gnev čoveka kome je ukradena imovina i koji želi da se osveti lopovu.

Pojahao je niz padinu u dolinu. Tu i tamo u mraku svetlucale su tačkice prozora farmerskih kuća. Kauboji sa ranča „M.“ jahali su za njim skriveni tamom noći, ali je njihovo prisustvo davalo Kurtu Mak Grou sigurnost koja mu je bila potrebna.

Skrenuo je na put koji je vodio u dolinu i

prošao ispod uzvišenja obraslog sitnim žbunjem. Visoki borovi dizali su se kao senke i kada je pogledao ka vrhu prevoja, Mak Groa je podišla jeza. U početku to mu je bilo neobjašnjivo, a onda se prisetio da je pre godinu dana jedne noći jahao tim istim putem praćen svojim kaubojima. Te noći spalio je dom jednog farmera, baš kao što je nameravao da večeras, pošto svrši sa Holidejem, spali dom i porodicu jednog drugog. Prevoj se pojavio bliži i veći i Mak Gro je odstranio sećanje na zapaljenu kuću i bića koja su nestala u užasu požara, ali, hladna jeza i dalje mu je žmarila kičmu. Zategao je vođice i osvrnuo se. Na mesečinom obasjanom nebu ugledao je siluete konjanika i njihova pojava vratila mu je osećaj sigurnosti.

Rančer je nastavio da jaše i prošao pored treptave svetlosti zapadno od puta. Shvatio je da se još jedna porodica farmera naselila pored potoka u toku prošle nedelje i namrštio se. No, nije se zaustavio i izbivši iz šumarka, poterao je konja putem koji se spuštao u jednu dolinu. Brdski prevoj dizao se direktno iznad njega.

Mak Gro je instinktivno zaustavio konja. U dolji je vladao potpuni mir. Neprirodan, avetinjski mir groblja. Nije se čak čuo ni huk sove, a vetar koji je do tada duvao kao da je odjednom prestao. Mak Gro se zagledao u neprozirnu tamu pred sobom i poterao konja napred.

XII

Dok je slušao ujednačen topot kopita, niz čelo Džoše Mak Groa slivao se znoj.

– Tvoj tatika je, znači, dobio poruku i dolazi da spase svog dragog sinčića šerifa – rekao je Holidej podsmešljivo.

Holidej je čučao između nagorelih greda

i naišao je na crnu senku koja se uklapala u ugljenisanu pozadinu. Revolver mu je ležao na jednoj ugljenisanoj gredi. Vrata podruma bila su otvorena i u podrumu je stajao zarobljeni šerif Bufalo Plejsa.

Topot kopita postao je jači i bliži... I onda je prestao.

Holidej je pogledom pročešljao noć pred sobom i uzeo revolver. Sačekao je da se na putu pokrene jedna senka, senka nekog debelog čoveka. U jednom momentu izgledalo je da će Mak Gro naići tačno na cev Holidejevog revolvera, ali, on je zaustavio konja i okrenuo se bučno u sedlu. Konjanik je posmatrao prevoj i obrise drveća pred sobom. Zatim je njegov pogled kliznuo do pocrnelog kvadrata u travi, gde je nekada bila Kejsijeva brvnara.

– Mak Gro! – odjeknuo je kroz noć Holidejev glas.

Kurt Mak Gro se trgao u sedlu i pogledom potražio izvor glasa koji je odjekivao u dolini.

– Mak Gro... Ovde je Holidej! – visoki pustolov se više nije skrivao pod lažnim imenom. – Priđi ovamo... Čekali smo te!

– Šta je sa mojim sinom?

– Za sada je bezbedan. Kreni ka meni i drži šape dalje od revolvera.

Videvši masku mržnje na Holidejevom licu, Džoša Mak Gro je uzdrhtao. To lice podsećalo ga je na stravične prizore iz pakla.

No, Džoša više nije mogao da se savlada. Morao je da upozori svog oca. – Oče! – kriknuo je. – On hoće da nam se osveti zbog Klinta Kejsija!

Kurt Mak Gro je snažno zategao vodice i mesečina je obasjala njegovo lice blede kao nadgrobni spomenik.

– Istina je, oče! – povikao je Džoša. – Ne znam kako se to desilo, ali bio je u Kejsijevoj kući one noći kada je Kejsijeva porodica iz-

gorela. On se čudom spasio smrti i sada namerava da nas obojicu ubije.

Na Holidejevom licu lebdeo je osmeh svirep i hladan kao smrt.

Nije mu smetalo što je Džoša izrekao istinu, jer je hteo da Kurt Mak Gro zna šta ga čeka. Uspravio se sa revolverom u ruci.

– Drago mi je što si došao, Mak Gro – rekao je Holidej lagano. – Priđi... Priđi bliže da ti jasno vidim lice. Prošlo je dosta vremena od kako sam ga poslednji put video... U stvari, nešto više od godinu dana. Bio sam u zapaljenoj kolibi, ali sam dobro zapamtio tvoje lice... I sećaću ga se dok sam živ!

Rančer je zaustavio konja na desetak koraka od Holideja. Bacio je pogled u podrum i video svog sina. Zatim je digao glavu i s mržnjom pogledao čoveka sa revolverom.

– I šta sad... Mi smo tu! – rekao je Kurt.

– Sidi s konja! – naredio je Holidej.

– Šta si rešio, Holideje... Ili kako se već zoveš? – rekao je Kurt Mak Gro podrugljivo. – Hoćeš li nam dodeliti dva kuršuma... Dva kuršuma za dvojicu Mak Groa! Jedan Mak Gro je tvoj zarobljenik, a drugi je bespomoćan, jer ga imaš na nišanu? Je li to tvoj stil?

– Sjaši! – stočarski baron je lagano sjahao.

– A sad ti, tatin sinčiću – obratio se Holidej šerifu. – Izlazi odozdo!

– Bože... Šta to nameravaš sa nama? – zacvileo je Džoša.

– Izlazi! Penji se gore!

– On ima revolver, Džoša – posavetovao je Kurt Mak Gro svog sina – i mislim da nemaš mnogo izbora.

Drhteći kao prut, Džoša Mak Gro se popeo iz podruma i stao pored Holideja. Holidej je levom rukom izvadio šerifov revolver sebi iz pojasa i vratio ga šerifu u futrolu.

Džoša je zinuo i zagledao se u dršku revolvera koja je izvirivala iz futrole.

– Stani pored tvog tatice! – naredio je Holidej.

– Ali...

– Stani do njega!

– Oh bože! – promucio je Džoša jedno.

Zaplićući nogama, prišao je do svog oca, koji je stajao dignutih ruku. Obojica Mak Groa stajali su i zurili u Holideja.

– Vidiš ti drugima nikada nisi dao šansu da žive – obratio se Holidej Kurtu Mak Grou. – Klinta Kejsija si spalio zajedno sa porodicom. A ti, šerife, ti si obesio jednog starog čoveka zato što je ponekad ukrao neko goveče, dok na drugoj strani štitiš kockare prevarante.

– I ti ćeš nas zbog toga hladnokrvno pobiti – rekao je Kurt Mak Gro dišući hripavo.

– Neću – vrlo lagano Holidej je spustio revolver u futrolu. – Dugujem osvetu Kejsiju i Formenu, ali neću vas hladnokrvno ustreliti. Obojica imate revolvere... i šansu da ih upotrebite. Potegnuću kad izbrojim do tri. Jedan... Dva...

– Momci! – povikao je Mak Gro u noć. – Pokažite se!

Holidejeva ruka je zastala u vazduhu, jer se iz mraka pojavio stroj konjanika sa naperenim puškama.

Mak Gro je skrstio ruke na prsima. – Holideje, upoznaj se sa mojim ljudima. Znam da ih nisi pozvao, ali ja sam ih ipak doveo. Nisi valjda mislio da ću biti budala da dodem sam?

Leni Thompson se glasno nasmejao i prineo pušku ramenu.

– Pa, momci, vi znate šta treba da uradite – rekao je Kurt Mak Gro. – Svršite s tim, jer nam još predstoji posao sa Bidlom. Zbogom Holideje!

– Stoj! – odjeknula je komanda iza ko-

njanika sa ranča „Dijamond M.“ – Niko da se nije makao.

– Šta... – ušeptrljao se Leni Thompson.

– U svakoga od vas uperena je puška! – bio je to glas Meta Bidla. – Onaj ko nešto pokuša biće oduvan u pakao!

– Šugavi farmeri! – zastenjao je Džoša Mak Gro.

Holidej je ugledao senke iza konjanika. Met Bidl je stajao pored jedne stene sa dugačkom puškom u ruci. Pored njega sa dva naperena revolvera bio je Ejms, a pored njih Makarti i Dosen. Žbunje je vrvelo od naružanih naseljenika!

– Odbacite oružje! – naredio je Met Bidl jahačima sa ranča „M.“ – Smesta, ili puca-mo!

– Budale! – zastenjao je Kurt Mak Gro. – Kako ste mogli da ih ne vidite. Oh, budale, a uz to i kukavice!

Ali, konjanici sa ranča „M.“ nisu slušali svog gospodara. Nisu bili spremni da se odupru naperenim puškama, niko nije želeo da bude mrtav heroj.

– Pa lepo – rekao je Met Bidl kada su plaćenici pobacali oružje. – Pošto su ovi ljudi sada samo posmatrači, možete nastaviti tamo gde ste stali.

– Hvala, Mete – rekao je Holidej i pogledao oca i sina Mak Gro. – Sada su snage izgleda izjednačene. Vas ste dvojica, a moji prijatelji se neće mešati. Dakle, dajem vam šansu da me uklonite... ako možete!

– Potegni, Džoša! – šapnuo je Kurt Mak Gro.

Tri revolvera su poletela iz futrola... skoro istovremeno. Holidejev revolver je grmnuo prvi, delić sekunde pre drugih, i kuršum se zario Džoši Mak Grou u srce. Holidej je okrenuo cev revolvera za nekoliko stepeni i nanišanio na stočarskog barona i istog momenta se bacio u stranu jer je sto-

čarski baron pritiskao okidač svog pištolja. Dva revolvera su grmnula skoro istovremeno i Dok je osetio vreli dodir taneta po uhu. Dok je padao, začuo je kroz gmrljavinu pucnjave tupo lomljenje kostiju pod udarom olova i ugledao zgrčeno lice Kurta Mak Groa pretvoreno u krvavu masku.

Dok je odjek pucnjave zamirao u noći, stočarski baron je pao mrtav pored tela svog sina.

Met Bidl je priskočio Doku Holideju, koji je ostao da leži na zemlji. Pustolov je vratio revolver u futrolu i prihvatajući Bidlovu ruku, progovorio. – Bidle, ovaj put sam imao đavolski mnogo sreće.

– Sreća je i naša, Holideje – primetio je Bidl. – Šta bi bilo sa nama da je umesto tebe u životu ostao neko od Mak Groovih?

*

Jedan cvrkut ptica probudio je Holideja iz sna. Napolju je bilo već poodmaklo avgustovsko jutro i mlaki povetarac je šumeo u lišću puzavica ispred kuće donoseći kroz prozor miris rascvetalih ruža. Pored njega, rumena u dubokom snu, ležala je Džodi upola pokrivena, u providnoj spavaćici ispod koje su se na vrhovima čvrstih belih grudica ocrtavala dva dražesna tamna pupoljka. Digao se na lakat i pogledao je u lice uokvireno kovrdžavom kosom rasutom po jastuku. Na poluotvorenim crvenim usnama, nabubrelim od vatrenih poljubaca, kao da joj je lebdeo osmeh, odraz slatkih snova koje je možda tog trenutka snevala. Bila je zaista lepa i u snu je izgledala ljupka i krotka, za razliku od divlje mačke koja se sinoć sa strasnim žarom predavala ljubavnom orgijanju. Setivši se njenih zagrljaja i trenutaka skoro bestidne požude, Dok se osmehnuo. Mada je poznao dosta žena, ostala mu je

tajna kako smerne, naizgled čak stidljive žene u trenucima ljubavnog predavanja mogu postati vatrene i neobuzdane ženke. A u toj nezaboravnoj noći Džodi je u jednom trenutku, kratkom kao blesak munje, doživela baš takav preobražaj i pružila mu uživanje koga će se dugo sećati.

Ponet osećanjem doživljene sreće, Holidej je spustio poljubac na njene sočne usne. Ona se promeškollila i obgrllila ga oko vrata.

– Ostani još malo, Dok – prošaputala je Džodi.

Ali, Holidej nije nameravao da ostane. Bila je sreda, dan kada kroz Bufalo Plejns prolazi dilažansa prema jugu. Bližila se zima i Dok je želeo da je dočeka u toplijim krajevima. Izmigoljio se iz Džodinih ruku i promrmljao.

– Vратиću se. Spavaj.

Znao je da je obmanjuje. Džodi je zaspala i nije se probudila ni pola sata kasnije kada je Dok odjahao ka Bufalo Plejnsu. Dva sata potom našao se u glavnoj ulici i videvši da dilažansa još nije prispela, sjahao je i ušao u „Red Gater“.

Kad ga je video, Sigel se unezverio i pokazao želju da šmugne kroz sporedna vrata. Sećao se kako se poneo prema Holideju i bojao se odmazde, ali ga je Dok jednim pokretom ruke zadržao.

– Ostani gde si – rekao je. – Ali, ubuduće pazi šta radiš. – Prišavši šanku naslonio se na uglačanu sjajnu ploču i poručio piće. – Jedan brendi i obavesti mis Lauru da sam ovde.

Sigel ga je žurno poslušao, ali nije bilo potrebno da obavesti Lauru. Ona ga je vide-la sa prozora svoje sobe i već je silazila niz stepenice. Osmehivala se i nije skrivala svoju radost što ga vidi. Ako ju je u jednom momentu doveo u nezgodnu situaciju, on joj je to mnogostruko uzvratio. Posle Mak Gro-

ove smrti ona je postala jedini vlasnik saluna. Po drugi put je zahvaljujući njegovom revolveru postala relativno imućna žena i ovog puta umeće to bogatstvo da sačuva. Ali... jedna smela misao sinula joj je u glavi i ona je smesta odlučila da pokuša da je sprovede u delo.

– Oh, Dok – zacvrkutala je prilazeći mu i njene zelene oči dobacile su mu najtopliji pogled. – Srećna sam što te vidim.

– Ali si još srećnija što ti je ovaj salun pao u ruke – došapnuo joj je Dok tiho, tako da ga niko ne čuje. – Ali ne ljutim se, to je sasvim prirodno – dodao je i osmehnuo se.

– Oh, ti me nimalo ne poznaješ ako misliš da sam tako sebična i neosetljiva – rekla je prekorno i ulagujući se stisnula ga za podlakticu. – A da ti dokažem da govorim istinu i da mi je stalo do tebe spremna sam da...

– ... Da mi daš udeo u vlasništvu saluna – dopunio ju je Dok i pogledao je ispod oka.

Laura ga je zgranuto pogledala. – Otkuda si znao...?

Holidej se osmehnuo. – Laura, Laura, zar još nisi shvatila da sam i ja nešto naučio od života. Vođenje saluna je dosta težak posao i biće ti potreban neko da te podupre... neko

ko ima autoritet. To ćeš u svakom slučaju morati da platiš i ja sam ti bio pogodno rešenje, zar ne?

– Oh, Dok, ti sve prevodiš na najgrublju realnost. Žene nisu uvek materijaliste kao što ti misliš. Znaš i sam da imam i druge razloge zašto želim da te zadržim.

Dok ju je pogledao. Setio se njenih zagrljaja i morao je sebi da prizna da je Laura prava umetnica ljubavi. Ali, na žalost, nikada se u njenom zagrljaju ne bi osećao sasvim sigurno. Ko zna ne bi li se ona jednog trenutka setila da joj je pre učinjenog dobra učinio veliko zlo. U njenim zelenim očima tinjao je plamen čiju pravu prirodu nije sasvim poznavao. Osmehnuo se i potapšao je po ruci.

– Verujem, ali ti znaš mene. Ja sam vagabund. Volim da skitam i tražim nove ljude i nove granice. Posle nekog vremena postalo bi mi dosadno i sve bi puklo kao mehur od sapunice. – Ispio je brendi i čuvši buku na ulici pogledao kroz prozor. – Stigla je dilžansa, draga moja. U pravi čas.

Rekavši to, mahnuo joj je rukom i izašao na ulicu.

– KRAJ –

HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

A • L • B • U • M
 A • L • B • U • M
 A • L • B • U • M

samolepljivih sličica

ALBUM SAMOLEPLJIVIH SLIČICA

UMPAH PAH

Piše GOŠINI
 Crtā UDERZO

NA SVIM KIOSCIMA ZA VAŠU DECU

NA SVIM KIOSCIMA ZA VAŠU DECU

MARKETPRINT